

**НВП
УКРЕКОПРОЕКТ**

WWW.ECOPRO.COM.UA

+ 38 (098) 108 40 76

+ 38 (096) 850 28 18

+ 38 (063) 326 04 88

email: ukrecoprojekt@gmail.com

п/р IBAN UA903348510000000002600799268

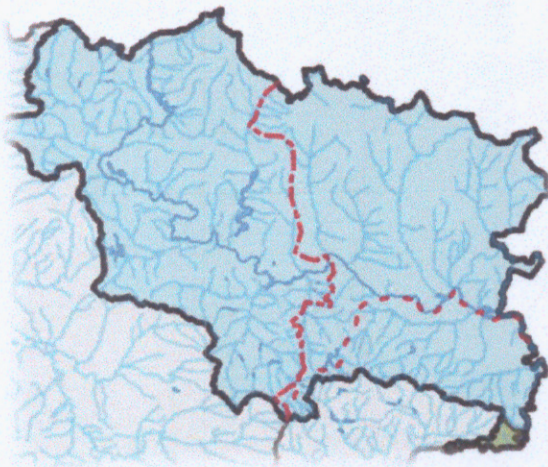
у АБ "ПУМБ"

ЄДРПОУ 43191454

02192, м.Київ, вул Митропільська, будинок 19

**Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)**

*(із врахуванням пропозицій і зауважень від громадськості та органів
виконавчої влади)*

Підп. та дата
Зам. інв. №
інв. № дубл.
Підп. та дата
інв. № підп

Директор ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Укрекопроект»

Болбат Д.В.

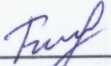
м. Київ – 2024 рік

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ ЗВІТУ

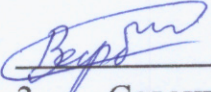
Розробником Звіту про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) є юридична особа: Товариство з обмеженою відповідальністю «Науково-виробниче підприємство «Укрекопроект», код ЄДРПОУ 43191454, Адреса: 02192, м. Київ, Дніпровський район, вулиця Миропільська, будинок 19. Офіційний веб-сайт: <https://www.ecopro.com.ua/> Телефон: +38098-108-4076, Електронна адреса: ukresorprojekt@gmail.com.

Автори та виконавці Звіту:

1. Білоус Ян Станіславович – Еколог. Диплом М21 №010704. Ступінь вищої освіти: Магістр. Напрямок підготовки: екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування. Професійна кваліфікація: Організатор природокористування.

 Білоус Я.С.

2. Вербова Альона Сергіївна. Диплом В19 №207874 Напрямок підготовки: Екологія, охорона навколишнього середовища, та збалансоване природокористування. Професійна кваліфікація: Організатор природокористування. Свідоцтво № 229 від 15.11.2019 р. про проходження підвищення кваліфікації за темою «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та перший досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка».

 Вербова А.С.

3. Созонтова Наталя Володимирівна – біолог, ботанік. Диплом СК №12376510. Спеціальність: Біологія. Кваліфікація: Інженер-гідробіолог.

 Созонтова Н.В.

4. Булгак (Пашняк) Анастасія Володимирівна – Еколог. Диплом М 20 №110255 Ступінь вищої освіти: Магістр. Спеціальність: «Екологія». Освітньо – професійна програма «Екологічний контроль та аудит». Свідоцтво

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проєкту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата
Разраб.		Білоус Я.С.		
Пров.		Булгак А.В.		
Т. контр.		Болбат Д.В.		
Н. контр.		Болбат Д.В.		
Утв.		Болбат Д.В.		

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ ЗВІТУ

Стадія	Аркуш	Аркушів
	2	204

ТОВ «НВП
«УКРЕКОПРОЕКТ»

Підп. та дата

Зам. інв. №

інв. № дубл.

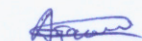
Підп. та дата

інв. № підп

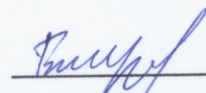
№ 227 від 15.11.2019 р. про проходження підвищення кваліфікації за темою «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та перший досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка»;

 Булгак А.В.

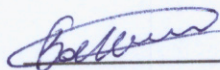
Атаєв Сергій Вікторович - Інженер-проектувальник. Диплом РВ 23428294. Ступінь вищої освіти: магістр. Спеціальність: «Екологія та охорона навколишнього середовища». Кваліфікація: магістр – еколог. Кваліфікаційний сертифікат відповідального виконавця окремих видів робіт (послуг), пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури Серія АР 012978. Категорія: провідний інженер – проектувальник.

 Атаєв С.В.

6. Білушенко Анатолій Анатолійович – Біолог. Диплом ЕР № 32423034. Ступінь вищої освіти: спеціаліст. Спеціальність: Екологія та охорона навколишнього середовища». Професійна кваліфікація: Еколог. Науковий ступінь: кандидат біологічних наук. Диплом к.б.н ДК №019584 із спеціальності: Зоологія.

 Білушенко А.А.

7. Болбат Дмитро Володимирович – Директор «НВП УКРЕКОПРОЕКТ». Диплом НК №28561651 Спеціальність: Будівництво та цивільна інженерія. Свідоцтво №230 від 15.11.2019 р. про проходження підвищення кваліфікації за темою «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та перший досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка».

 Болбат Д.В.

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата
Разраб.		Білоус Я.С.		
Пров.		Булгак А.В.		
Т. контр.		Болбат Д.В.		
Н. контр.		Болбат Д.В.		
Утв.		Болбат Д.В.		

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ ЗВІТУ

Стадія	Аркуш	Аркушів
	3	204

ТОВ «НВП
«УКРЕКОПРОЕКТ»

Підп. та дата

Зам. інв. №

інв. № дубл.

Підп. та дата

інв. № підп

консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному цим Законом.

Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування. Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) - це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Досвід багатьох країн продемонстрував високу ефективність СЕО, як інструмента планування, що сприяє якості розроблених планів, програм, стратегій тощо.

Звіт зі стратегічної екологічної оцінки було виконано у відповідності до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. № 296.

Розроблення звіту СЕО дозволить перейти до етапу затвердження Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030), що забезпечить комплексне та організоване вирішення питань щодо покращення якості водних ресурсів на території басейну.

Підп. та дата									
Зам. інв. №									
інв. № дубл.									
Підп. та дата									
інв. № підп.						<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)</p>			
	Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата				
	Разраб.		Білоус Я.С.			ВСТУП	Стадія	Аркуш	Аркушів
	Пров.		Булбак А.В.					5	204
	Т. контр.		Болбат Д.В.			ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»			
	Н. контр.		Болбат Д.В.						
Утв.		Болбат Д.В.							

ЗМІСТ

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ ЗВІТУ	2
ВСТУП.....	4
ЗМІСТ	6
СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ.....	9
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ПРОГРАМИ, ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	10
1.1 Зміст та основні цілі ПУРБ	10
1.2 Зв'язок ПУРБ з іншими документами державного планування	21
2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	25
2.1 Загальна характеристика району басейну річки Дон	25
2.2 Біорізноманіття та ландшафти.....	28
2.2.1 Флора.....	28
2.2.2 Фауна.....	32
2.3 Земельні ресурси та ґрунти	33
2.4 Рельєф	36
2.5 Геологія.....	37
2.6 Кліматичні умови.....	38
2.7 Атмосферне повітря.....	39
2.7.1 Стан атмосферного повітря Донецької області.....	40
2.7.2 Стан атмосферного повітря Луганської області	44
2.7.3 Стан атмосферного повітря Харківської області	46
2.8 Водні ресурси	48
2.8.1 Водокористування.....	55
2.8.2 Водовідведення.....	58
2.8.3 Ризики для водних ресурсів басейну.....	61
2.9 Природні території та об'єкти	76
2.10 Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	97
2.11 Матеріальні активи, економічний розвиток.....	108

Підп. та дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)			
Зам. інв. №					ЗМІСТ	Стадія	Аркуш	Аркушів
						6	204	
інв. № підп					ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»			
Підп. та дата								
інв. № дубл.								
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата				
	Разраб.	Білоус Я.С.						
	Пров.	Булгак А.В.						
	Т. контр.	Болбат Д.В.						
	Н. контр.	Болбат Д.В.						
	Утв.	Болбат Д.В.						

2.12	Об'єкти культурної спадщини.....	111
2.13	Прогнозні зміни стану довкілля району басейну річки Дон, якщо документ державного планування не буде затверджено	112
3	ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	115
4	ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	126
5	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	137
5.1	Основні міжнародні та національні зобов'язання	137
5.2	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки документа державного планування	141
5.3	Процедура ОВД.....	160
5.4	Дотримання вимог процедури проведення СЕО	161
6	ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	163
7	ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	171
8	ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ).....	177
8.1	Виправдані альтернативи.....	177

Підп. та дата											
	Зам. інв. №										
інв. № дубл.											
	Підп. та дата										
інв. № підп.	ЗМ. Кільк. № докум. Підп. Дата										
	Разраб. Білоус Я.С.										
	Пров. Булбак А.В.										
	Т. контр. Болбат Д.В.										
	Н. контр. Болбат Д.В.										
	Утв. Болбат Д.В.										
Звіт про стратегічну екологічну оцінку проспекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)											
ЗМІСТ					<table border="1"> <tr> <td>Стадія</td> <td>Аркуш</td> <td>Аркушів</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7</td> <td>204</td> </tr> </table>	Стадія	Аркуш	Аркушів		7	204
Стадія	Аркуш	Аркушів									
	7	204									
ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»											

8.2 Використані методи при складанні Звіту	180
8.3 Труднощі, що виникли у ході розробки звіту СЕО	181
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНИТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	182
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	192
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ	194
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	196
ДОДАТКИ	199
Додаток 1 Розміщення Повідомлення про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	200
Додаток 2 Свідоцтво № 227	202
Додаток 3 Свідоцтво №230	203
Додаток 4 Свідоцтво №229	204

Підп. та дата	інв. № дубл.	Зам. інв. №	Підп. та дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку просекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)				
				Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата
інв. № підп.	Разраб.	Білоус Я.С.				Стадія	Аркуш	Аркушів
	Пров.	Булбак А.В.					8	204
	Т. контр.	Болбат Д.В.				ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»		
	Н. контр.	Болбат Д.В.						
	Утв.	Болбат Д.В.						

СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ

План, ПУРБ	План управління річковим басейном Дону (2025-2030)
МПВ	Масив поверхневих вод
МПЗВ	Масив підземний вод
ШМПВ	Штучний масив поверхневих вод
ІЗМПВ	Істотно змінений масив поверхневих вод
ЗСО	Зона санітарної охорони
ВРД ЄС	Водна рамкова директива Європейського Союзу
РБР	Район басейну річок
ПЗ	Програма заходів
ДДП	Документ державного планування
СЕО	Стратегічна екологічна оцінка
ОВД	Оцінка впливу на довкілля
ГДК	Гранично допустима концентрація
ЗР	Забруднюючі речовини
КОС	Каналізаційні очисні споруди
ОС	Очисні споруди
КНС	Каналізаційні насосні станції
ТПВ	Тверді побутові відходи
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
SWOT	Strengths – сильні сторони, Weaknesses – слабкі сторони, Opportunities – можливості, Threats – загрози
ТГ	Територіальна громада
ПММ	Паливно-мастильні матеріали
ДСНС	Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ЗУ	Закон України
ГТС	Гідротехнічні споруди
БУВР	Басейнове управління водних ресурсів

Підп. та дата	Зам. інв. №	інв. № дубл.	Підп. та дата	інв. № підп.
---------------	-------------	--------------	---------------	--------------

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проспекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата	
Разраб.		Білоус Я.С.			
Пров.		Булбак А.В.			
Т. контр.		Болбат Д.В.			
Н. контр.		Болбат Д.В.			
Утв.		Болбат Д.В.			
СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ			Стадія	Аркуш	Аркушів
				9	204
ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»					

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ПРОГРАМИ, ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

1.1 Зміст та основні цілі ПУРБ

План управління річковим басейном Дону (2025-2030) є документом державного планування загальнодержавного рівня, яким визначаються основні екологічні цілі для поверхневих, підземних вод і зон (територій), які підлягають охороні та комплекс заходів для їх досягнення.

Розроблення ПУРБ передбачено статтею 13² Водного кодексу України. Порядок розроблення ПУРБ затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2017 № 336.

Проект ПУРБ розроблявся Державним агентством водних ресурсів України разом з Державною службою геології та надр України, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими заінтересованими сторонами з урахуванням рішень Басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону. Організаційні заходи щодо розроблення планів управління річковими басейнами та їх виконання здійснюються Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України і Держводагентством.

З метою забезпечення реалізації державної політики у сфері управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів у межах РБР Дон, спрямування та координації діяльності організацій, що належать до сфери управління Держводагентства, з питань управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів у межах РБР Дон (крім тимчасово окупованої території), а також забезпечення реалізації державної політики у сфері водного господарства у межах Донецької області (крім тимчасово окупованої території), Держводагентством створено Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів.

План управління річковим басейном Дону сприяє впровадженню в країні басейнового принципу та інтегрованого підходу до управління водними ресурсами і має за мету досягнення екологічних цілей для поверхневих, підземних вод і зон (територій), які підлягають охороні (Таблиця 1.1.1).

Таблиця 1.1.1 Цілі ПУРБ

№	Об'єкт	Екологічні цілі
1	Поверхневі води	1) запобігання погіршенню стану всіх МПВ;
		2) досягнення / підтримання доброго екологічного та хімічного стану всіх МПВ

Підп. і дата	Зм. інв. №	№, № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк

		природних категорій (річки, озера, перехідні та прибережні води);
		3) досягнення / підтримання доброго екологічного потенціалу та хімічного стану істотно змінених та штучних МПВ;
		4) поступове зменшення до повної відсутності забруднення небезпечними речовинами.
2	Підземні води	1) запобігання погіршенню стану всіх МПЗВ;
		2) досягнення / підтримання доброго кількісного та хімічного стану всіх МПЗВ;
		3) запобігання та обмеження забруднення підземних вод.
3	Зони (території), які підлягають охороні:	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство для:
		1) об'єктів Смарагдової мережі;
		2) зон санітарної охорони;
		3) зон охорони цінних видів водних біоресурсів;
		4) масивів поверхневих / підземних вод, які використовуються для рекреаційних, лікувальних, курортних та оздоровчих цілей, а також води, призначені для купання;
		5) зон, вразливих до (накопичення) нітратів;
		6) уразливих та менш уразливих зон, визначених відповідно до критеріїв, що затверджуються Міндовкілля.

Більш детально про екологічні цілі по кожному об'єкту та прогнозовані результати у разі їх досягнення у таблиці 1.1.2.

Підп. і дата
Зм. інв. №
№ № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 1.1.2 Екологічні цілі для кожного об'єкту, передбаченого ПУРБ та прогнозовані зміни у разі виконання ПЗ

№	Об'єкт	Суть/мета екологічної цілі	Методики, нормативні документи та відповідні критерії	Екологічний стан об'єкту до реалізації заходів	Прогнозований екологічний стан об'єкту після реалізації заходів
1	Масиви поверхневих вод (МПВ)	досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану МПВ	Класифікація масивів поверхневих вод відповідно до їхніх екологічного та хімічного станів проводиться згідно «Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод». Для стану «добрий» значення біологічних показників масиву поверхневих вод вказують на низькі рівні	- без ризику недосягнення доброго екологічного стану /потенціалу знаходиться 1 МПВ, можливо під ризиком – 114 МПВ, під ризиком 584 МПВ. - без ризику недосягнення доброго хімічного стану знаходяться 631 МПВ, під ризиком – 68 МПВ.	- доброго екологічного стану / потенціалу до 2030 року досягнуть 24 МПВ, з них 1 МПВ – це той, що станом на сьогодні є без ризику (для нього потрібно зберегти такий стан), 23 МПВ – це 3,3% МПВ від тих, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком недосягнення екологічних цілей і досягнуть екологічних цілей за рахунок впровадження заходів ПЗ. - інші МПВ РБР Дон, які знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком (675 МПВ), можуть досягти доброго екологічного стану / потенціалу до 2036 або 2042

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

			антропогенного впливу і мало відхиляються від значень, характерних для масиву поверхневих вод у референційних умовах. Концентрації хімічних та фізико-хімічних показників не перевищують екологічних нормативів якості, встановлених для екологічного стану «добрий».		року за умов впровадження заходів із ПЗ. - доброго хімічного стану до 2030 року досягнуть 631 МПВ – це ті, що станом на зараз є без ризику (для них потрібно зберегти такий стан), а 68 МПВ, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходяться під ризиком, досягнуть екологічних цілей не раніше 2036 р. або 2042 р., за умов впровадження заходів із ПЗ.
2	Масиви підземних вод (МПЗВ)	Досягнення/підтримання «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод. Відновлення моніторингу підземних вод. Незадовільний стан фінансування моніторингу	Основним критерієм доброго кількісного стану МПЗВ слід вважати відсутність явищ виснаження підземних вод. Крім того, для безнапірних МПЗВ критерієм доброго стану є відповідний стан пов'язаних з ними поверхневих водних об'єктів та відсутність негативного впливу на	- фактично припинений моніторинг підземних вод в останні роки і остаточно знищений під час війни. За відсутності моніторингу підземних вод досягнення всіх перелічених цілей є нереальним. - у басейні Дону визначено 39 груп МПЗВ.	Серед визначених на нинішньому етапі робіт доброго кількісного стану до 2030 року досягнуть 33 МПЗВ, а доброго хімічного стану – 12 (31% від ідентифікованих МПЗВ). Решта 6 МПЗВ прогнозовано можуть досягти доброго кількісного стану не раніше 2042 року та 27 МПЗВ прогнозовано можуть досягти доброго хімічного (якісного)

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
Зм.				
Кільк				
№ докум.				
Підп.				
Дата				
Звіт про стратегічний екологічний оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)				
		підземних вод упродовж останніх десятиріч, і, відповідно, недостатня інформація про сучасний стан МПЗВ дозволяє визначити екологічні цілі лише в найбільш загальному вигляді. У процесі моніторингу екологічні цілі для кожного МПЗВ будуть уточнені.	поверхневі екосистеми, передовсім пригнічення рослинності. Критеріями доброго якісного (хімічного) стану МПЗВ є природний фоновий вміст хімічних елементів та сполук, а також нормативи, визначені для питної води Державними санітарними нормами та правилами "Гігієнічні вимоги до питної води, призначеної для споживання людиною" (ДСанПіН 2.2.4-171-10).	стану не раніше 2042 року за умов реалізації масштабних заходів зі зменшення навантаження від дифузних джерел забруднення.
3	Зони (території), які підлягають охороні, у тому числі:			
	- об'єкти Смарагдової мережі	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство	-	В басейні Дону розташовано 64 об'єкти Смарагдової мережі. З них, 33 об'єкти не мають затверджених меж об'єктів ПЗФ або частково знаходяться в межах затверджених меж ПЗФ
				Після обстежень територій об'єктів, що зазнали впливу воєнних дій розробка необхідних природоохоронних заходів.
14	Арк.			

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

				згідно із законодавством України. Жоден із об'єктів не має розробленого плану управління та розвитку. Перелік об'єктів Смарагдової мережі РБР Дон наведений в Додатку 4 ПУРБ Дону (2025-2030). У суббасейні р. Сіверський Донець РБР Дон об'єкти Смарагдової мережі зазнали впливу військових дій (деякі і надалі знаходяться під впливом). Більш детально у підрозділі 2.9 Звіту СЕО.	
-зони санітарної охорони	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство	- дотримання вимог використання водозаборів та їх ЗСО відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» від 18 грудня 1998 р. № 2024	В РБР Дон, за даними державного обліку водокористування за 2021 рік, розташовано 127 водозаборів, що здійснюють забір води об'ємом більше 10 м ³ на добу для питного водопостачання. 3 них	Дотримання режиму використання водозаборів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» від 18 грудня 1998 р. № 2024	

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дата
-----	-------	----------	-------	------

				водозаборів підземних вод – 122, поверхневих – 5.	
	-зони охорони цінних видів водних біоресурсів	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство	-	- зони охорони цінних видів біоресурсів в Україні не визначені.	-
	- масиви поверхневих/підземних вод, які використовуються для рекреаційних, лікувальних, курортних та оздоровчих цілей, а також води, призначені для купання	- якість води водоймищ і рік, що використовуються в зонах рекреації, повинна відповідати вимогам санітарного законодавства. - склад і властивості води в районі рекреаційного водокористування повинні відповідати вимогам за фізико-хімічними та санітарно-мікробіологічними показниками.	Відповідність води нормативам: - ДСанПіН 2.2.4-171-10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною; - Наказ МОЗ України «Про затвердження Гігієнічних нормативів якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення» №721 від 02.05.2022 р. Необхідність дотримання вимог постанови КМУ від 06.03.2002 № 264 «Про затвердження Порядку обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах»	За інформацією ДСНС у Харківській, Донецькій та Луганській областях, станом на 01.01.2022 (до початку повномасштабного збройного вторгнення РФ), в РБР Дон нараховувалося 65 офіційно визначених місця рекреації та відпочинку населення, що були відкриті, представлено у Додатку 5 ПУРБ Дону (2025-2030).	Щорічне оновлення відомостей про місця масового відпочинку згідно постанови КМУ від 06.03.2002 № 264 «Про затвердження Порядку обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах»

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Арк.
17

<p>- зони, вразливі до (накопичення) нітратів.</p>	<p>- відповідність вимогами ВРД ЄС</p>	<p>Методика визначення зон, вразливих до нітратів (наказ Міндовкілля від 15.04.2021 № 244), як того вимагає Нітратна директива ЄС.</p>	<p>Для визначення зон, вразливих до нітратів, необхідна зазначена інформація високої якості і з достатнім рівнем достовірності. На цей момент існуюча мережа моніторингу поверхневих вод у своїй безперервності та просторовому охопленні не є достатньою для застосування розробленого методу, а моніторинг підземних вод взагалі не здійснюється. Тому, на період 2025-2030 років пропонується визначити всю територію України як зону, вразливу до нітратів. Застосування такого підходу дає можливість поширювати основні заходи на всю територію країни та планувати більш конкретні заходи для масивів поверхневих та підземних</p>	<p>Протягом періоду 2025-2030 років необхідно зосередитися на вдосконаленні мережі моніторингу (як підземних, так і поверхневих вод) та покращенні бази даних, щоб забезпечити більш детальний підхід до виділення зон та їх моніторингу і, таким чином, досягти повної відповідності ВРД ЄС під час 2-го циклу плану управління річковим басейном (2031-2036 рр.)</p>
--	--	--	---	--

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Арк.
18

				вод, де існує ризик недосягнення екологічних цілей внаслідок впливу сільського господарства на основі підтверджених даних.	
	-уразливі та менш уразливі зони, визначені відповідно до критеріїв, що затверджуються Міндовкілля	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство	Наказ Міндовкілля від 14 січня 2019 року № 6 (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 лютого 2019 року за № 125/33096) «Про затвердження Порядку визначення популяційного еквівалента населеного пункту та Критеріїв визначення уразливих та менш уразливих зон».	Станом на 2023 рік уразливі та менш уразливі зони в Україні не визначено. Держводагентством підготовлено та направлено подання до органів місцевого самоврядування. Триває процес прийняття відповідних рішень компетентними органами.	Визначення уразливих зон та їх затвердження.

У Додатку 8 до ПУРБ наведені екологічні цілі МПВ та МПЗВ і їхніх груп, що планується досягти до 2030 року та причини відтермінування і встановлення менш жорстких цілей.

Для досягнення вищевказаних цілей ПУРБ передбачає виконання 205 заходів (основних та додаткових). Повний перелік заходів району басейну річки Дон, їх зміст наведено в Додатку 11 ПУРБ.

Серед заходів в басейні Дону переважають:

- будівництво/реконструкція/модернізація КОС та каналізаційних мереж (КМ). Реконструкції / модернізації КОС та КМ планується провести у 55 ТГ. Будівництво нових КОС та КМ буде здійснено для 30 ТГ.

- заходи, спрямовані на покращення / відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників у разі порушення вільної течії річок, гідравлічного зв'язку між руслами річок та їх заплавами, гідрологічних змінах, модифікації морфології річок у РБР Дон – 38 на 31 МПВ (ремеандрування та ревітацізації русел річок, ревіталізації озер, ліквідації гребель та шлюзів-регуляторів, тощо; заходи також спрямовані ще й на зміну клімату).

Короткий опис запланованих заходів представлено у таблиці 1.1.3.

Таблиця 1.1.3 Короткий перелік заходів ПУРБ

№	Об'єкт	Назва заходу	Кількість заходів
1	Поверхневі води	Заходи, спрямовані на зменшення забруднення органічними речовинами, біогенними речовинами та небезпечними речовинами (дифузні та точкові джерела).	- спрямовані на зменшення забруднення органічними речовинами (дифузні та точкові джерела) – 152 заходи; - спрямовані на зменшення забруднення біогенними речовинами (дифузні та точкові джерела) – 152 заходи; - спрямовані на зменшення забруднення небезпечними речовинами (дифузні та точкові джерела) – 178 заходів.
		Заходи, спрямовані на покращення/відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників.	38
		Заходи, спрямовані на зменшення / ліквідацію наслідків негативного впливу військових дій	29

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.
-----	--------	----------	-------	------

2	Підземні води	для підземних вод ПЗ включає наступні основні заходи: - спрямовані на зменшення забруднення (дифузні та точкові джерела); - спрямовані на запобігання виснаженню підземних вод; - спрямовані, на зменшення впливу запланованих інфраструктурних проєктів на стан вод.	3
3	Інші заходи	-спрямовані на зменшення впливу від зміни клімату (маловоддя, посухи, повені	35
		- зменшення впливу засмічення водних об'єктів твердими побутовими відходами, в тому числі пластиком;	7
		-зменшення впливу від поширення інвазивних видів/біологічне забруднення;	1

Слід зазначити, що впровадження одного заходу може вирішувати декілька головних водно-екологічних проблем (ГВЕП).

Програма заходів розроблена відповідно до «Методичних рекомендацій щодо встановлення екологічних цілей, розроблення програми заходів та виконання аналізу економічної ефективності програми заходів Плану управління річковим басейном» (далі – Методичні рекомендації), схвалених на засіданні науково-технічної ради Держводагентства України від 12 липня 2023 року. Програма заходів ПУРБ Дону розроблена Сіверсько-Донецьким БУВР та РОВР у Харківській області відповідно до Методичних рекомендацій та Порядку розроблення ПУРБ спільно з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, неурядовими громадськими організаціями (далі – НГО), науково-освітніми установами (далі – НОУ) та іншими заінтересованими сторонами з урахуванням пропозицій та рішень басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону.

ПЗ розроблена на період 6 років, починаючи з першого циклу плану на 2025-2030 роки. Початок реалізації має бути не пізніше третього року від початку циклу (не пізніше 1 січня 2028 року). Під час реалізації дозволяється

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						20
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

вносити доповнення та зміни до затвердженої ПЗ.

Відповідно до Порядку розроблення ПУРБ, фінансування заходів, передбачених у ПЗ, здійснюватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством. Фінансування зазначених заходів з державного бюджету здійснюється в межах видатків, передбачених Державним бюджетом України на відповідний рік.

Затвердження ПУРБ дозволить досягти визначених екологічних цілей, у тому числі, забезпечення збалансованого інтегрованого управління водними ресурсами, що не виснажує природні екосистеми та забезпечує досягнення/підтримання «доброго» стану вод.

1.2 Зв'язок ПУРБ з іншими документами державного планування

Розроблення ПУРБ відповідає Основним засадам (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженим Законом України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII, Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року № 1264-XII, цілям та заходам, визначеним Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р, Водною стратегією України на період до 2050 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р, Морською природоохоронною стратегією України, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.10.2021 № 1240-р, та спрямоване на імплементацію Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2000 р. «Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики» (Водна Рамкова Директива), що є зобов'язанням України в рамках реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Під час розроблення Проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) були враховані завдання, заходи та ступінь їх виконання, що були передбачені у попередніх загальнодержавних цільових програмах, обласних та місцевих програмах, фондах, державних інвестиційних проектах, проектах міжнародної технічної допомоги, регіональних та місцевих інфраструктурних проектів району басейну річки Дон:

- Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року.

Підп. і дата	Зм. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк

- Загальнодержавна цільова програма «Питна вода України на 2011-2020 роки».

- Бюджетна програма «Збереження природно-заповідного фонду» КПКВК 2701160.

- «Ведення лісового і мисливського господарства охорона і захист лісів в лісовому фонді» КПКВК 2409060.

- Концепція Державної цільової програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 року.

- Державний фонд стимулювання і фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища.

- Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР).

- Комплексна Програма охорони навколишнього природного середовища в Харківській області на 2009-2013 роки та на перспективу до 2020 року.

- Програма економічного і соціального розвитку Харківської області у 2019 році.

- Програма економічного і соціального розвитку Харківської області у 2020 році.

- Програма поводження з відходами в Донецькій області на 2016-2020 роки.

- Регіональна програма поводження з промисловими відходами в Донецькій області на 2018-2020 роки.

- Регіональна програма «Ліси Донеччини» на 2018-2022 роки.

- Регіональна програма формування та розвитку екологічної мережі в Донецькій області на період 2019-2022 роки.

- План дій з охорони навколишнього природного середовища Донецької області на 2013-2020 роки.

- Регіональна цільова програма щодо здійснення розчистки та регулювання русел річок на 2018-2022 роки.

- Програма «Питна вода Луганщини» на 2006-2020 роки.

- Програма «Питна вода Харківської області» на 2012-2020 роки.

- Комплексна Програма розвитку водного господарства Харківської області на період до 2021 року;

- Регіональна програма поводження з твердими побутовими відходами у Луганській області.

- Регіональна програма розвитку водного господарства Луганської області на період до 2021 року.

Інв. № підп.	Підп. і дата				Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 22
	Зм. інв. №					
	Інв. № дубл.					
	Підп. і дата					
	Зм. Кільк № докум. Підп. Дат					

- Програма розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харків на 2011–2020 роки.

- Інвестиційний проєкт Світового банку (МБРР) і Фонду чистих технологій.

- Проєкт з Європейським інвестиційним банком «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України», ратифікована Законом України від 22.04.2015 № 346-VIII.

- Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) в Україні. Для забезпечення безперервного водопостачання у Луганській області фонд в Україні у 2019 році профінансував заходи щодо придбання автокрану (4 509,00 тис. грн), реконструкції магістрального водоводу ВРЗ-1 м. Попасна (3752,76 тис. грн). Всього було замінено 3000 м.п. труб

- Міжнародний Комітет Червоного Хреста. У 2019 р. було профінансовано ремонт одного резервуару насосної станції НС ЗФС-2 КП «Попаснянський районний водоканал», який було пошкоджено внаслідок бойових дій.

- Координатор проєктів ОБСЄ в Україні. Була надана фінансова підтримка робіт щодо розроблення окремих елементів Плану управління річковим басейном Дону.

Домінуюча частка коштів на реалізацію заходів вищевказаних програм, а саме 77,6%, надійшла від міжнародних кредитних програм та міжнародної допомоги. Частка обласних фондів охорони навколишнього природного середовища і, відповідно, обласних Програм становила 12,5%. Внесок державних Програм був найменшим з огляду на основні завдання, які визначені у державних програмах.

Оскільки, деякі цілі досягнуто повністю, деякі – частково, частина цілей, програм та заходів – не досягнута, планується завдяки Програмі заходів ПУРБ Дону на 2025-2030 роки виконати усі цілі та заходи для басейну річки Дон.

Основними діючими програмами, що мають зв'язком із ПУРБ є:

- План управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах району басейну річки Дон на 2023 - 2030 роки.

- Програма відновлення України.

- Загальнодержавна цільова соціальна програма «Питна вода України» на 2022 - 2026 роки.

- Регіональна програма з охорони навколишнього природного середовища Луганської області на 2019-2025 роки.

- Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт	про стратегічну екологічну оцінку	проєкту Плану управління річковим басейном Дону	(2025-2030)	Арк				
									23				
									Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

- Стратегія розвитку Луганської області на 2021–2027 роки.
- Стратегія розвитку Харківської області на 2021-2027 роки.
- Регіональні, місцеві програми соціально-економічного розвитку.
- Світовий банк, Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) та Фонд чистих технологій спільно з Мінрегіонбудом реалізує проєкт «Розвиток міської інфраструктури-2».

- Проєкт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) та Глобального екологічного фонду (ГЕФ) «Інтегроване управління природними ресурсами в деградованих ландшафтах в лісостеповій та степовій зонах України».

У зв'язку з проведенням воєнних (бойових) дій, а також перебування в тимчасовій окупації територій розташованих в басейні Дону надалі фінансування діючих програм, спрямованих на розвиток водного господарства частково призупинено на невизначений час до закінчення війни.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
											24
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат							

2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

При аналізі та оцінці поточного стану довкілля території у межах басейну річки Дон були використані статистичні та офіційні дані органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я. Також застосовувалась інформація, яка включена в інші ДДП, що мають відношення до даного ПУРБ.

Основними джерелами даних були Регіональні доповіді про стан навколишнього природного середовища, Екологічні паспорти та інформація, що наведена у розділах 1-3 проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030). Також в процесі роботи були проаналізовані дані моніторингових досліджень, що були надані Держводагентством України.

Додатково опрацьовувались інші ДДП такі як, План управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах району басейну річки Дон на 2023-2030 роки, Стратегії розвитку областей, у межах яких розташований відповідний річковий басейн.

2.1 Загальна характеристика району басейну річки Дон

Район басейну річки Дон (далі – басейн Дону) є цілісним, складається із суббасейнів річки Сіверський Донець та Нижнього Дону в межах України

Транскордонний басейн річки Дон розташований на території двох країн: України та російської федерації.

Загальна довжина р. Дон становить 1 870 км, в межах України Дон не протікає. Площа водозбору – 422 тис. км², на території України – 55,3 тис. км².

Район басейну р. Дон покриває 9% території України і розташований в межах трьох її областей: Харківська, Донецька, Луганська (Рисунок 2.1.1).

Гідрографічна мережа РБР Дон включає 253 річки із площею водозбору більше 10 км², 31 водосховище (з об'ємом більше 1 млн.м³).

В РБР Дон налічується 24 річки, які перетинають державний кордон (у суббасейні Сіверського Дінця – 20, у суббасейні Нижнього Дону – 4).

Інв. № підп.	Підп. і дата				Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 25			
	Зм. інв. №								
	Інв. № дубл.								
	Підп. і дата								
	Зм. Кільк						№ докум.		Підп.

Рисунок 2.1.1 Адміністративні одиниці району басейну річки Дон

РБР Дон має два суббасейни: Сіверського Дінця та Нижнього Дону (Рисунок 2.1.2).

Рисунок 2.1.2 Район басейну річки Дон із суббасейнами

Підп. і дата
Зм. інв. №
№ док. № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

Згідно з наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 03.03.2017 № 103 «Про затвердження Меж районів річкових басейнів, суббасейнів та водогосподарських ділянок» в РБР Дон виділяється 20 водогосподарських ділянок (див таблицю 2.1.1).

Таблиця 2.1.1 Водогосподарські ділянки в РБР Дон

№	Водогосподарська ділянка
Суббасейн річки Сіверський Донець (код М6.5.1)	
1	р. Сіверський Донець від державного кордону до греблі Печенізького водосховища (код М.6.5.1.01)
2	р. Сіверський Донець від греблі Печенізького водосховища до г/п Зміїв (виключаючи р. Уди) (код М6.5.1.02)
3	р. Уди (код М6.5.1.03)
4	р. Сіверський Донець від г/п Зміїв до гирла р. Берека (код М6.5.1.04)
5	р. Берека (код М6.5.1.05)
6	р. Сіверський Донець від гирла р. Берека до кордону Харківської та Донецької областей (виключаючи р. Оскіл) (код М6.5.1.06)
7	р. Оскіл від державного кордону до г/п Куп'янськ (код М6.5.1.07)
8	р. Оскіл від г/п Куп'янськ до гирла (код М6.5.1.08)
9	р. Сіверський Донець від кордону Харківської та Донецької областей до кордону Донецької та Луганської областей (виключаючи рр. Казенний Торець, Бахмутка) (код М6.5.1.09)
10	р. Казенний Торець (код М6.5.1.10)
11	р. Бахмутка (код М6.5.1.11)
12	р. Сіверський Донець від кордону Донецької та Луганської областей до г/п Лисичанськ (виключаючи рр. Красна, Борова) (код М6.5.1.12)
13	р. Красна (код М6.5.1.13)
14	р. Борова (код М6.5.1.14)
15	р. Сіверський Донець від г/п Лисичанськ до державного кордону (виключаючи рр. Айдар, Лугань, Деркул) (код М6.5.1.15)
16	р. Айдар (код М6.5.1.16)
17	р. Лугань (код М6.5.1.17)
18	р. Деркул (код М6.5.1.18)
19	р. Велика Кам'янка (у межах України) (код М6.5.1.19)
Суббасейн Нижнього Дону (код М6.5.2)	
20	притоки р. Дон (в межах України) (код М6.5.2.20), межа якої збігається з межею суббасейну Нижнього Дону

В цілому РБР Дон виділяється розвитком виробничих сил та значною щільністю населення, що обумовило високий ступінь регулювання та використання водних ресурсів на фоні маловодності регіону, а також

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 27
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

навантаження стічними водами та забруднюючими речовинами водних об'єктів басейну, що ускладнюється наслідками повномасштабного вторгнення РФ та пов'язаних з цим ризиками забруднення поверхневих і підземних вод.

З II півріччя 2014 року через збройну агресію РФ частина суббасейнів Сіверського Дінця та Нижнього Дону РБР Дон в межах Донецької та Луганської областей опинилась на тимчасово окупованій території (близько 13% площі водозбору та 25% русла Сіверського Дінця).

З лютого 2022 року після повномасштабного вторгнення РФ в Україну ситуація ще ускладнилась. Наразі на тимчасово окупованій території і в зоні активних бойових дій залишається частина Донецької області і повністю Луганська область (близько 50% площі водозбору та 35% русла Сіверського Дінця).

2.2 Біорізноманіття та ландшафти

В басейні Дону є багато своєрідних і унікальних природних комплексів з різноманітним рослинним і тваринним світом, зокрема список цінних видів біоресурсів налічує 54 види риб, 27 видів водних безхребетних та 2 види водоростей. Найбільшими об'єктами природно-заповідного фонду басейну є заповідник «Крейдова флора» національний природний парк «Святі Гори», Національний природний парк «Гомільшанські ліси».

2.2.1 Флора

Територія РБР Дон розташована у лісостеповій та степовій зонах. На території басейну представлені як зональні, так і азональні типи рослинності, а саме: нагірні діброви, байрачні дубові, ясеневі, змішано дубово-соснові, світлохвойні соснові, широколистяно-соснові, березові та заплавні ліси, суходільні луки, лучні степи, різнотравно-типчачово-ковилкові степи, рослинність крейдових та кам'яних відслонень, заплавні луки, галофітна, лучно-болотна, болотна, прибережно-водна та водна рослинність, рослинність антропогенного походження, агрофітоценози, синантропна та адвентивна (чужорідна) рослинність. Найбагатшою є лісова рослинність уздовж Сіверського Дінця. Майже 70% лісових масивів мають штучне походження і висаджені, насамперед, на землях, що підлягають впливу водної і вітрової ерозії, а також у заплавах річок і штучних водойм.

Лісовий фонд водозборів р. Сіверський Донець характеризується великою різноманітністю типів лісорослинних умов, що охоплюють майже

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					28
					проекту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

всю едафічну сітку Є. В. Алексєєва – П. С. Погребняка. В кожній групі типів лісорослинних умов лісовпорядниками виділено різну кількість типів лісу. Бори представлені трьома, субори – шістьма, сугруди – одинадцятьма та груди – дванадцятьма типами лісу. Загалом виділено 32 типи лісу, у тому числі один – дуже сухий, п’ять – сухих, дев’ять – свіжих, вісім – вологих, п’ять – сирих та чотири – мокрих [45].

Найбільше типологічне різноманіття характерне для лісів водозбору річки Мож (30 типів лісу), а найменше – для лісів водозбору річки Гнилиця (5 типів лісу). Мала кількість типів лісу на водозборах річок пояснюється однорідністю ґрунтово-кліматичних умов формування лісів у межах відповідних водозборів.

Серед типів лісу на водозборах переважають: *свіжа кленово-липова діброва (D2-клД)* – на р. Бабка, р. Тетліга, р. Без назви (ЛГВ-1), р. Без назви (ЛГВ-2), р. Уда, р. Мож, р. Гомільшанка, р. Щербинка, р. Мілова, р. Без назви (ЛГВ-11), р. Вовча; *свіжий дубово-сосновий субір (B2-дС)* – на р. Повна, р. Без назви (ЛГВ-14), р. Гнилиця 1, р. Хотімля, р. Гнилиця 1, р. Без назви (ЛГВ-21), р. Волоська Балаклійка; *суха кленово-липова діброва (D1-к-лД)* – на р. Бишків, р. Великий Бурлук, р. Оскіл, *свіжий липово- дубово-сосновий сугруд (С2-л-дС)* – на р. Гнилиця; *свіжий сосновий бір (A2-С)* – на р. Сухий Бурлук, р. Без назви (ЛГВ-20) [45].

На водозборі р. Сіверський Донець найбільші площі займають такі типи лісу: *свіжа кленово-липова діброва (D2-к-лД)* – 96,2 тис. га (54,4 %, від загальної площі, вкритої лісовою рослинністю); *суха кленово-липова діброва (D1-к-лД)* – 24,5 тис. га (13,9 %); *свіжий дубово-сосновий субір (B2-дС)* – 28,6 тис. га (16,1 %); *свіжий сосновий бір (A2-С)* – 6,3 тис. га (3,6 %), *свіжий липово-дубово-сосновий сугруд (С2-л-дС)* – 5,6 тис. га (3,1 %), *волога заплавно-берестово-пакленова діброва (D3-бр-кпД3)* – 3,0 тис. га (1,7 %), *сухий дубово- сосновий субір (B1-дС)* – 2,7 тис. га (1,5 %), і *сухий сосновий бір (A1-С)* – 1,6 тис. га (1,0 %). Площа решти типів лісу становить менше ніж 5 % від загальної площі земель, вкритих лісовою рослинністю [45].

У водоймах і водотоках суббасейну Сіверського Дінця вища водяна рослинність утворює по берегах негусті прибережні зарості, в основному, очерету, комишу, рогозу, стрілолисту, а у тихих заводях та заплавах озер виявляються латаття біле та глечики жовті. Серед вищих водяних рослин в басейні знайдено 32 види, у тому числі: 13 — прибережних, 3 — повітряно-водяних, 11 — занурених і 5 видів рослин з плаваючим листям. На значних ділянках рік, до яких надходять недостатньо очищені стічні води промислових

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 29
	Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.		
Зм. інв. №						
№. № дубл.						
Підп. і дата						
Інв. № підп.						

підприємств або високомінералізовані шахтні води, вища водяна рослинність майже повністю відсутня. Поширення макрофітів чітко відображає ступінь забруднення води: чим більше надходить стічних вод, тим менш густі їх зарості в прибережних ділянках річки.

Созологічний аналіз флори водойм східної частини Дніпровсько-Донецької западини показав, що флора водойм регіону дослідження включає 26 видів (42,6%) водних рослин, що мають різноманітний охоронний статус, як на регіональному, так і на держаному рівні. В тому числі до Червоної книги України (Червона книга..., 2009) включено 6 видів: *Aldrovanda vesiculosa* L. – природоохоронний статус виду – рідкісний, наукове значення – диз’юнктивно поширений вид; *Utricularia intermedia* Hayne – природоохоронний статус виду – вразливий, наукове значення – рідкісна водна комахоїдна рослина, яка скорочує своє поширення; *Utricularia minor* L. – природоохоронний статус виду – вразливий, наукове значення – рідкісна водна комахоїдна рослина, яка скорочує своє поширення; *Salvinia natans* (L.) All. – природоохоронний статус виду – неоцінений, наукове значення – реліктовий вид; *Trapa natans* L. – природоохоронний статус виду – неоцінений, наукове значення – реліктовий вид з диз’юнктивним ареалом, представлений численними локальними расами, яким інколи надається статус видів; *Nymphoides peltata* (S.G. Gmel.) Kuntze – природоохоронний статус виду – вразливий, наукове значення – реліктовий вид з диз’юнктивним ареалом. До третинних реліктів належать три види водних рослин: *Nymphoides peltata*, *Salvinia natans*, *Trapa natans*, ще три види *Aldrovanda vesiculosa*, *Salvinia natans* та *Trapa natans* входять у Додаток I Бернської конвенції (Bern. Conventiom..., 1979). До Європейського Червоного списку судинних рослин (European Red List..., 2011) внесено 3 види: *Potamogeton acutifolius*, *P. rutilus* та *Trapa natans*, які мають статус NT – Near Threatened (види у стані, близькому до загрозливого). Ще 6 видів: *Aldrovanda vesiculosa*, *Ceratophyllum tanaiticum*, *Potamogeton compresus*, *P. sarmaticus*, *Ranunculus polyphyllus* та *Utricularia intermedia* мають статус DD – Data Deficient (види з дефіцитом даних про їх розповсюдження) [46].

До Червоного списку водних макрофітів (Макрофиты..., 1993) внесено 25 видів: до Категорії B2 – *Potamogeton rutilus*, *Potamogeton sarmaticus*; до Категорії C2 – *Aldrovanda vesiculosa*, *Batrachium aquatile*, *B. rionni*, *Ceratophyllum tanaiticum*, *Nympaloides peltata*, *Salvinia natans*, *Trapa natans*, *Wolffia arrhiza*; до Категорії C3 – *Callitrihe verna*, *Ceratophyllum submersum*, *Hottonia palustris*, *Nymphaea alba*, *N. candida*, *Nuphar lutea*, *Potamogeton acutifolius*, *P. compresus*, *P. gramineus*, *P. obtusifolius*, *P. praelongus*, *Utricularia*

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						30
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

intermedia, *U. minor*; до Категорії С4 – *Callitriche stagnalis*, *Potamogeton trichoides*. (В2 – види, не визначенні внаслідок того, що їх сучасне поширення поки невідоме; С2 – види, що знаходяться під сильною загрозою; С3 – види, що знаходяться під загрозою; С4 – види, що на даний час не є рідкісними, але мають тенденцію до скорочення їх площ).

До Червоного списку угруповань водних макрофітів України (Макрофіти..., 1993) віднесено 21 угруповання: Категорія 2 – *Potamogeton rutilus* (угруповання), *Potametum sarmaticus*, *Salvinio-Aldrovandetum*; Категорія 3 – *Aldrovandetum vesiculosae*, *Aldrovando-Utricularietum minoris*, *Ceratophylletum tanaitici*, *Potametum obtusifolii*, *Salvinio-Spirodeletum*, *Trapetum natansis*, *Trapo-Nymphoidetum peltatae*, *Wolffio-Lemnetum gibbae*; Категорія 4 – *Batrachietum rionii*, *Callitrichetum hermaphroditicae*, *Callitricho-Hottonietum*, *Callitricho-Ranunculetum fluitans*, *Ceratophylletum submersi*, *Hydrochareto-Nymphaloidetum peltate*, *Nupharo lutei-Nymphaeetum albae*, *Nymphoidetum peltatae*, *Potameto natantis-Nymphaeetum candidae*, *Wolffietum arrhizae* (Категорія 2 – угруповання, знаходяться на межі зникнення; Категорія 3 – угруповання, знаходяться під загрозою зникнення, Категорія 4 – угруповання площа, яких сильно скорочується).

До переліку видів регіонально рідкісних рослин (Офіційні переліки..., 2012) включено 16 видів: *Nuphar lutea*, *Nymphaea alba*; *N. candida*, *Batrachium rionii*, *B. foeniculaceum*, *Hottonia palustris*, *Myriophyllum alterniflorum*, *Utricularia vulgaris*, *U. intermedia*, *Vallisneria spiralis*, *Stratiotes aloides*, *Potamogeton sarmaticus*, *P. obtusifolius*, *P. rutilus*, *Caulinia minor*, *Wolffia arrhiza*.

До переліку рідкісних, зникаючих, типових та тих, що потребують особливої охорони, рослинних угруповань (Зелена книга..., 2009) внесено 14 водних угруповань: *Aldrovandeta vesiculosae*, *Batrachietum rionii*, *Ceratophylletum tanaitici*, *Ceratophylletum submersi*, *Lemneta (gibbae) wolffiosum (arrhizae)*, *Nymphaeeta albae*, *Nymphaeeta candidae*, *Nymphaeeta lutea*, *Nymphaloides peltate*, *Potamogetonea praelongi*, *Potamogetoneta rutili*, *Potamogetoneta obtusifolii*, *Potamogetoneta sarmatici*, *Salvinieta natantis*.

До Переліку рослинних угруповань за Зеленим списком Харківської області (Клімов та ін., 2005) віднесено два водних угруповань: *Stratiotes aloides*, *Wolffia (arrhizae) lemnodes*.

Окрім рідкісних та зникаючих видів вищих водних рослин, у водоймах з'являються нові інвазійні види, які ведуть себе агресивно щодо аборигенної флори. До таких видів, що з'явилися останнім часом відносяться *Pistia*

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 31
Зм. інв. №						
Інв. № дубл.						
Підп. і дата						
Інв. № підп.						
	Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

stratiotes L. та *Eichhornia crassipes* (Mar t.) Solms. (Рокитянський, Гамуля, 2021) [46].

Рослинний світ РБР Дон зазнав великої антропогенної трансформації внаслідок високого рівня урбанізації території, інтенсивного промислового та сільськогосподарського навантаження.

Рослинний покрив степових фітоценозів дуже змінений під впливом господарської діяльності. Цілинні степові фітоценози збереглися на територіях природно-заповідного фонду та на землях, непридатних до сільськогосподарського користування. Досить характерною на території басейну є синантропна (нетипічна) рослинність, розповсюдження якої пов'язане з порушенням місцеперебуванням – сільськогосподарськими угіддями, урбанізованими територіями, техногенними ектопами (кар'єрами, відвалами, тощо).

2.2.2 Фауна

Розташування РБР Дон у лісостеповій та степовій зонах, наявність водно-болотних угідь, озер, великих водосховищ, трансформованих людиною ландшафтів, в т.ч. агроценозів та урбоценозів, обумовлює видовий склад фауни. Тваринний світ басейну представлений наземною, водною та навколводною фауною: безхребетними тваринами (моллюсками, комахами, багатоніжками, павукоподібними, ракоподібними та ін.), рибами, круглоротими, амфібіями, рептиліями, птахами, ссавцями. Скорочення місць, історично придатних для перебування диких тварин, безпосереднє знищення об'єктів тваринного світу, техногенне та рекреаційне навантаження на навколишнє природне середовище зумовлюють загальне збіднення видового та популяційного складу фауни.

У Сіверському Дінці ведеться промисловий і любительський вилов риб. Масовими видами риб є плоскирка, головань, карась, окунь, щука, лящ, плітка, краснопірка. Рибопродуктивність ріки невисока, а її відтворювальна здатність щодо поповнення іхтіофауни дуже обмежена.

За останні 150 років у басейні верхньої та середньої течії Сіверського Дінця зареєстровано 18 видів чужорідних видів риб (27 % іхтіофауни). У сучасній іхтіофауні цієї ділянки басейну вони представлені 15 видами (26 % від сучасної фауни риб), із яких 9 видів (16 %): веслоніс *Polyodon spathula*, амур білий *Stenopharyngodon idella*, китайський *Carassius auratus* та сріблястий *Carassius gibelio* карасі, строкатий *Aristichthys nobilis* та білий *Hypophthalmichthys molitrix* товстолоби, чебачок амурський *Pseudorasbora*

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					32
					проекту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

parva, сом каналний *Ictalurus punctatus* та сонячний окунь *Lepomis gibbosus* є чужорідними загалом для фауни України, а 6 видів (10 %) – вугор європейський *Anguilla anguilla*, тюлька чорноморсько-азовська *Clupeonella cultriventris*, колючка південна багатоголкова *Pungitius platygaster*, пухлощока риба-голка *Syngnathus abaster*, кніповичія кавказька *Knipowitschia caucasica* та бичок-головач *Ponticola kessleri* є вселенцями у басейн, що належать до аборигенної фауни України. Три види, чужорідні для фауни України, є штучними вселенцями, а саме: буфало великоротий *Ictiobus cyprinellus*, пелядь *Coregonus peled* та гамбузія хольбрукська *Gambusia holbrooki*. Вони не змогли натуралізуватися у басейні і без штучної підтримки чисельності випали зі складу іхтіофауни Сіверського Дінця. Тюлька чорноморсько-азовська, колючка мала південна, пухлощока риба-голка та бичок-головач до басейну потрапили у результаті саморозселення, обумовленого людською діяльністю; а чебачок амурський, сонячний окунь та кніповичія кавказька – в результаті ненавмисної інтродукції, вірогідніше, з рибопосадковим матеріалом. Інші 8 видів з'явилися в результаті цілеспрямованого переселення людиною. З них чисельність та розповсюдження 6 видів (понад 10% сучасної іхтіофауни) на сьогодні підтримуються лише шляхом штучного вселення. У зоогеографічному аспекті сучасна іхтіофауна басейну поповнилася 5 представниками понто-каспійського морського комплексу, 4 представниками китайського рівнинного, 3 представниками північноамериканської фауни, 2 видами з бореального рівнинного комплексу та одним – з давнього верхньотретичного. Не натуралізувалися у басейні та зникли з його водойм 2 види з північноамериканської фауни та один вид з арктичного прісноводного комплексу [47].

В останні десятиріччя значної антропогенної трансформації зазнали навколводні простори та перш за все долинні ландшафти. Зі створенням на території басейну великих водосховищ (Печенізьке, Оскільське, Краснопавлівське та ін.) орнітофауна поповнилась елементами, нетиповими для внутрішньоматерикових водойм. З'явилися птахи – мешканці морських узбереж. Значних змін також зазнала степова фауна, внаслідок розорювання степів ареали деяких тварин зменшилися або повністю зникли.

2.3 Земельні ресурси та ґрунти

Ґрунтовий покрив території РБР Дон представлений переважно чорноземами різного ступеня опідзоленості та гумусності. Переважають чорноземи типові та чорноземи звичайні на лесових породах. В північній

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						33
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

частині басейну залягають ґрунти лісостепової зони різного ступеня опідзоленості. Найбільші площі представлені типовими чорноземами. В південній частині середньої течії суббасейну Сіверського Дінця РБР Дон залягають середньогумусні чорноземи.

Зустрічаються лугові, дерново-глейові, алювіальні, солонцюваті та супіщані ґрунти, що відзначаються високою родючістю. На схилах південної експозиції, де верхні горизонти лесовидних суглинків змиті, ґрунтоутворюючими породами є пермські глини. Вони більш важкі по механічному складу, іноді засолені хлоридами, сульфатами, що обумовлює солонцюватість ґрунту і підвищену мінералізацію підземного і поверхневого стоку. В південно-західній частині основна площа зайнята звичайними чорноземами з різним вмістом гумусу. Зустрічаються інші види ґрунтів, які відрізняються еродованістю та складом солей.

Вміст гумусу в ґрунті зменшується з північного заходу, де його запаси становлять 350-600 т/га, в напрямку на південний схід, де запаси гумусу коливаються в межах 50-250 т/га. Відсоток еродованості земель становить близько 50%. Відсоток розораності території РБР Дон дорівнює 45%.

Вміст сольових показників у поверхневих водних об'єктах суббасейну р. Сіверський Донець має певні закономірності та визначається ґрунтово-кліматичними і геологічними особливостями.

У суббасейнах Сіверського Дінця та Нижнього Дону по характеру ґрунтового покриву, ландшафтним та геоморфологічним умовам розрізняють:

- північну лісостепову частину вище гирла р. Оскіл, де формування хімічного складу вод відбувається в умовах достатньої зволоженості під впливом багатих карбонатами чорноземних ґрунтів та підстилаючих порід. Руслові води характеризуються гідрокарбонатно-кальцієвим складом та помірною мінералізацією (мінералізація 600-700 мг/дм³);

- лівобережну степову частину, яка охоплює водозбори лівих приток Сіверського Дінця на південь від р. Оскіл, де зі зменшенням коефіцієнту зволоження у напрямку з півночі на південь збільшується ступінь засолення ґрунтів сульфатами та хлоридами. Річкові води переважно гідрокарбонатно-сульфатного та сульфатного складу (мінералізація 600-1500 мг/дм³);

- правобережну частину між верхів'ями річок Казенний Торець та Кундрюча, де формування хімічного складу вод відбувається під впливом соленосних порід. Річкові води відзначаються підвищеною та високою мінералізацією і переважно сульфатно-хлоридним складом (мінералізація

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					
					проекту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	
									34	

переважно 2000-5000 мг/дм³). Особливо велике засолення мають руслові води басейнів річок Казенний Торець, Кривий Торець та Бахмутка.

У РБР Дон є істотна диспропорція між основними типами землекористування, наслідком чого є значне забруднення вод. Більша половина території РБР Дон (66,5%), відноситься до оброблюваних сільськогосподарських земель (рисунок 2.3.1). Порушення ґрунтового покриву внаслідок оранки призводить до значних втрат поживних речовин внаслідок дефляції та водного стоку.

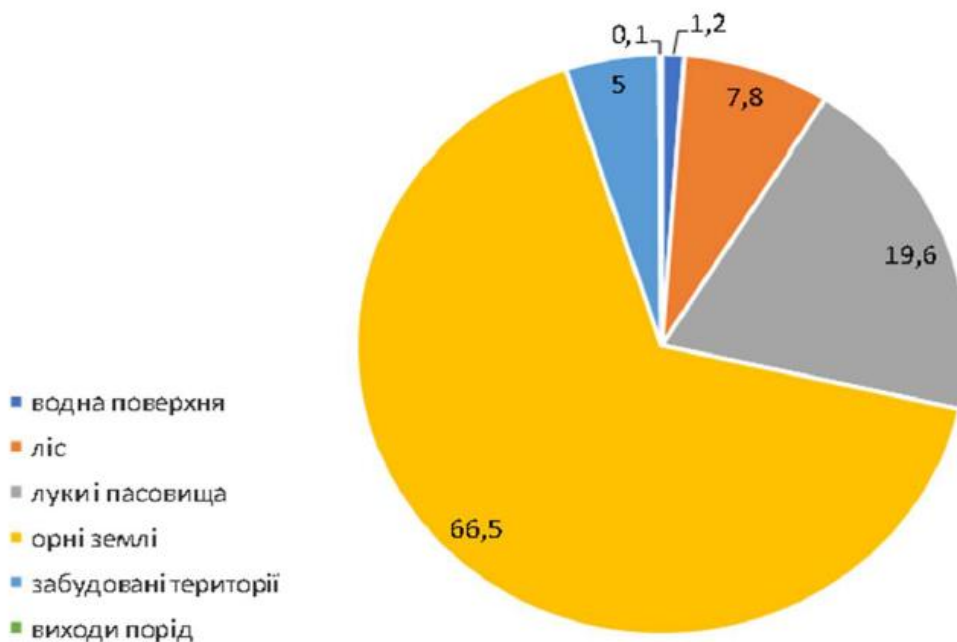

Рисунок 2.3.1 Основні типи землекористування в РБР Дон

У межах окремих суббасейнів РБР Дон частка сільськогосподарських земель, під якими розуміють орні землі та луки і пасовища, коливалась у межах 64-91% (рис. 2.3.2). Лише у трьох суббасейнах рівень сільськогосподарського освоєння території був меншим за 64%. Це суббасейни річок Стариця, Вільхова, Гомульша, в межах яких частка сільськогосподарських земель становила відповідно 54%, 51% та 31%.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						35
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

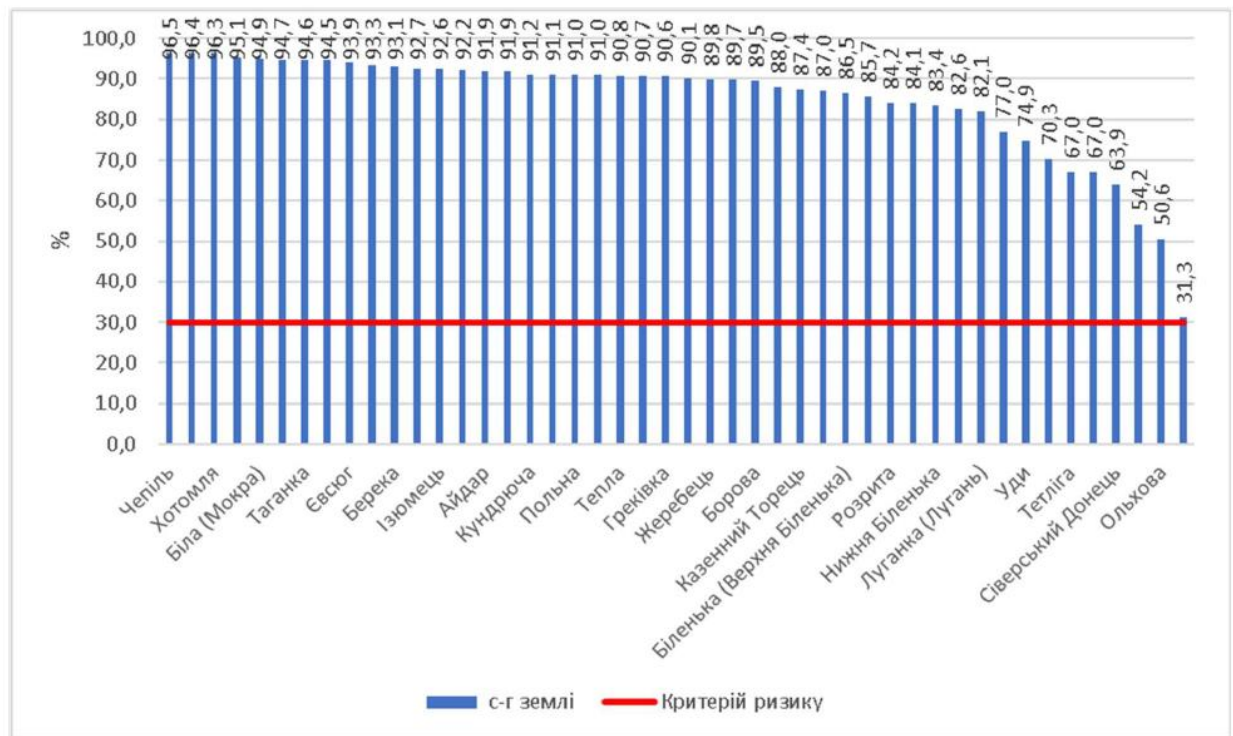

Рисунок 2.3.2 Частка сільськогосподарських земель у межах МПВ РБР Дон, %

2.4 Рельєф

Рельєф РБР Дон відзначається рівнинним характером. Північна частина басейну, яка відповідає лівобережній території суббасейну річки Сіверський Донець, розміщена на відрогів Середньоруської височини з пересіченими відмітками земної поверхні 60-150 метрів. Горизонтальна розчленованість рельєфу даної території не перевищує 0,2 км/км². Південна частина басейну представлена правобережною територією суббасейну річки Сіверський Донець та суббасейну Нижнього Дону. Вона розміщується на відрогів Донецького кряжу, що обумовлює відмітки земної поверхні 60-230 метрів. Горизонтальна розчленованість рельєфу даної території становить 0,2-0,3 км/км².

Основу рельєфу складає широка долина р. Сіверський Донець, загальний напрямок долини ріки: у верхній течії – з півночі на південь, в середній течії – з північного заходу на південний схід. За характером поверхні – це злегка хвиляста рівнина, пересічена численними долинами річок, балками і ярами, нахилена вона, в основному, на південний схід. Всі лівобережні притоки річки і правобережні у верхній частині басейну (до впадіння р. Уди) течуть з південно-західних відрогів Середньоруської височини. Правобережні притоки стікають з північних схилів Донецького кряжу. Річки Мож і Берека починаються на водорозділі з р. Оріль (басейн р. Дніпро).

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						36
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат		

Суббасейн Сіверського Дінця вирізняється лівосторонньою асиметрією: лівобережна частина басейну займає 68%, правобережна – 32% його загальної площі. Відмітка витоку Сіверського Дінця 234 м, гирла – 4,8 м; падіння річки 229,2 м, середній уклін 0,21 0/00; найменший уклін спостерігається в пониззі до впадіння р. Деркул – 0,084 0/00; у верхів'ї найбільший – від витоку до впадіння р. Вовча – 1,04 0/00, у середній течії – 0,10-0,15 0/00.

Рельєф басейну горбистий. Практично всі притоки і сам Сіверський Донець мають асиметричні правобережні долини – праві схили долин круті, еродовані, ліві – більш похилі. Особливо цим відрізняється Сіверський Донець в його течії уздовж Донецького кряжу – праві схили долини місцями настільки круті, що спостерігаються їх обвали, зсуви, кам'янисті осипання. Ближче до долин річок порізаність місцевості зростає. Яри правого боку більш короткі і діяльні; вони мають велике падіння і у верхів'ях розгалужуються. Яри та балки лівого, більш пологого боку менш діяльні, витягнуті в довжину, мають постійні водотоки по дну.

2.5 Геологія

У геоструктурному відношенні територія РБР Дон розташована в зоні розчленування північного схилу Дніпровсько-Донецької западини, яка в південно-східному напрямку переходить в Донецьку складчасту область (Донецький кряж), з південним схилом Воронежського кристалічного масиву. Характерної рисою Дніпровсько-Донецької западини є широкий розвиток солянокупольної тектоніки.

У геологічній будові беруть участь: кристалічні утворення архею та протерозою (граніти, магматити, сланці, гнейси, кварцити); відклади палеозойської групи: девонської системи (осадові: дрібнозернисті пісковики, зеленувато-сірі та світло-сірі піщано-глинисті сланці, кам'яна сіль; магматичні: палеобазальти, порфіри, андезити), карбонової системи (аргіліти, алевроліти, пісковики, з підпорядкованими пластами вапняків та кам'яного вугілля), пермської системи (пісковики, сланці, вапняки, кам'яна сіль); мезозойські відклади: тріасової системи (рябі суглинки з шарами зеленкуватих та червоних глин, які перешаровуються з жовтим або білим піском із значною домішкою каоліну), юрської системи (переважають глини і залізисті конгломерати, вапнякові пісковики), крейдової системи (глауконітові піски, крейдоподібні мергелі, мергелясті глини, біла крейда); кайнозойські відклади: палеогенової системи (різнозернисті піски, глини з прошарками бурого вугілля, глинисті піски, сірі глини), неогенової системи (алювіальні білі піски

Інв. № підп.	Підп. і дата				Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 37
	Зм. інв. №					
	Інв. № дубл.					
	Підп. і дата					
	Зм. Кільк. № докум. Підп. Дат					

полтавської світи з прошарками глин, супісків і суглинків), пліоцен-нижньочетвертинної системи (червоно-бурі, темно-коричневі глини із включенням карбонатних стягнень), четвертинної системи: нижньо-середньо-верхньочетвертинні елювіальні і еолово-делювіальні відклади (легкі, середні і важкі суглинки), сучасні алювіально-делювіальні відклади (сірі, темно-сірі мулкуваті перевідкладені суглинки), сучасні алювіальні відкладення (мули, замулені піскуваті супіски, сірі пластичні суглинки, пилуваті і дрібнозернисті сірувато-жовті піски), сучасні техногенні відклади (утворені в результаті господарської діяльності людини: суглинки із включенням ґрунтового шару і жорствою), сучасні елювіальні відклади (ґрунтово-рослинний шар).

2.6 Кліматичні умови

РБР Дон характеризується помірним континентальним кліматом та входить до помірно посушливої зони.

Річна кількість атмосферних опадів на північному заході становить 600 мм і плавно зменшується до 500 мм на південному сході. На теплий період року (квітень-жовтень) припадає 250-300 мм опадів.

Середньорічна температура повітря становить 7-8°C. Влітку повітря може прогріватися до +38...+40 °С, взимку температура повітря може опускатися до -32...-40°C.

Найбільша товщина снігового покриву спостерігається у північно-західній його частині, в лісостеповій природній зоні – у Харківській області (в середньому до 20 см, максимум – 63 см). У центральній і східній частинах басейну, в Донецькій і Луганській областях, в степовій зоні висота снігу в середньому буває до 10 см, максимум – 33-48 см.

Найбільше випаровування з водної поверхні спостерігається на південному сході РБР Дон, найменше – на північному заході та в середньому становить 630-800 мм. Вітровий режим характеризується частою зміною напрямків вітру в часі. По більшості метеостанцій переважають вітри східних і південно-східних напрямків, що пов'язане із загальною циркуляцією атмосфери.

В останні десятиріччя спостерігається тенденція до підвищення температури повітря. Найбільш прискореними темпами підвищується температура повітря весняних місяців березня та квітня (на 0,0225-0,0239°C за кожний рік), а також зимових місяців. Це призводить до зменшення частки твердих опадів, зменшення накопичення снігу та запасів води у ньому, що, у свою чергу, призводить до зменшення інтенсивності весняних повеней на

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						38
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

річках. Також на річках спостерігається зменшення тривалості льодоставу та збільшення безльодоставного періоду.

Протягом 1991-2020 років у Луганській області спостерігався суттєвий ріст середньої за рік температури повітря, швидкість якого становила 0,56 °С /10 років. Ці зміни втричі перевищували швидкість зміни глобальної температури за цей період. Як наслідок, середня за рік температура повітря підвищилась на 0,8 °С порівняно з її середніми багаторічними значеннями у 1961-1990 роках. Зима стала теплішою на 1,4 °С, літо – на 1,0 °С, весна – на 0,7 °С, а осінь – на 0,5 °С. Ці зміни були зумовлені підвищенням максимальної та, особливо, мінімальної температури повітря. Наслідком зростання температури стало збільшення тривалості теплого та вегетаційного періодів на 9,0 та 6,0 днів за 10 років, відповідно, збільшення кількості літніх днів (2 дні / 10 років), кількості спекотних днів (5-6 днів / 10 років), максимальної тривалості спекотного періоду (3 дні / 10 років), зростання пожежної небезпеки за умов погоди, про що свідчить збільшення максимальної за добу величини КПН та кількості днів із надзвичайним класом пожежної небезпеки (2-4 дні / 10 років). Значне зростання максимальної і, особливо, мінімальної температури повітря у холодний період року зумовило зменшення тривалості холодного періоду, кількості морозних днів та суворості зими, тривалості стійкого снігового покриву.

У холодний період суттєве підвищення температури повітря призвело до зміни структури опадів за рахунок збільшення повторюваності дощу і зменшення повторюваності снігопадів, зумовило збільшення випадків мокрого снігу, налипання мокрого снігу та ожеледі.

Протягом останніх десятиріч на сході України також спостерігається тенденція до зниження середньої і максимальної швидкості вітру та зменшення повторюваності пов'язаних з ним небезпечних явищ погоди: хуртовин, пилових бур, що пов'язано зі зміною умов формування явищ погоди.

2.7 Атмосферне повітря

Басейн річки Дон є промислово розвинутим регіоном, де соціально-економічні позиції сформовані як водозалежними галузями економіки (в першу чергу, переробна та добувна промисловість), так і галузями, які не є основними водокористувачами (торгівля, державне управління, послуги і т.ін.).

Оскільки, ведення статистичної інформації щодо стану атмосферного

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № докл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк		
												39
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат			

повітря у розрізі річкових басейнів не передбачено, дані розглядались по областях, що розташовані на території басейну, а саме Донецької, Луганської та Харківської областей.

Інформація щодо стану атмосферного повітря аналізувалась на основі даних, зазначених у доповідях про стан навколишнього природного середовища за 2021 та 2022 роки.

2.7.1 Стан атмосферного повітря Донецької області

За інформацією Державної служби статистики України, викиди забруднюючих речовин та парникових газів у атмосферу від стаціонарних джерел забруднення за 2021 рік становлять 744,1 тис. т (33,2% від загальних викидів по Україні) та на 0,9% менше, ніж в 2020 рік. Крім того, обсяги викидів діоксиду вуглецю склали 22699,5 тис. т.

Динаміка викидів в атмосферне повітря Донецької області наведена у таблиці 2.7.1.1

Таблиця 2.7.1.1 Динаміка викидів в атмосферне повітря Донецької області протягом 2005-2022 років

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис.т.		Щільність викидів у розрахунку на 1 кв км, т	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг.	
	Всього		у тому числі		
	стаціонарними джерелами		пересувними джерелами		
2005	1862,9	1638,1	224,8	70,3	401,0
2006	1895,2	1659,7	235,5	71,5	411,8
2007	1871,2	1653,4	217,8	70,6	410,4
2008	1767,2	1533,4	233,8	66,6	391,0
2009	1513,3	1299,8	213,5	57,0	337,5
2010	1589,9	1378,1	211,8	52,0	309,7
2011	1729,3	1525,9	203,4	57,5	345,4
2012	1714,7	1514,8	199,9	57,1	345,1
2013	1621,8	1448,1	173,7	54,6	332,2
2014	1138,5	1043,0	95,5	39,3	241,4
2015	974,7	917,6	57,1	34,6	214,3
2016	1036,3	981,4	54,9	37,0	230,7
2017	839,2	784,8	54,4	29,6	185,9
2018	844,7	790,2	54,5	29,8	188,9
2019	830,4	773,5	56,9	29,2	186,4
2020	802,5	751,0	51,5	28,3	182,4
2021*	795,4	744,1	51,3	28,1	182,4
2022	-**	-**	-**	-**	-**

Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2014-2015 роках у порівнянні з 2013 роком пов'язано зі збройною агресією

Підп. і дата
 Зм. інв. №
 № № дубл.
 Підп. і дата
 Інв. № підп.

російської федерації на частині території регіону, внаслідок чого багато промислових підприємств зазнали руйнувань, а деякі взагалі припинили свою роботу.

З 2016 року спостерігається незначне зростання обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (на 6,5% у порівнянні з попереднім роком) внаслідок збільшення потужності та обсягів виробництв промислових підприємств.

Суттєве зниження кількості викидів у 2017 році обумовлене припиненням надання інформації про обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря підприємствами-основними забруднювачами, промислові потужності яких розташовані на території Донецької області, що тимчасово окупована внаслідок збройної агресії російської федерації.

У 2018 році спостерігається незначне збільшення викидів відносно до 2017 року, що пов'язане з нарощуванням потужності промислових підприємств та переходом з газу на альтернативні види палива, зокрема на вугілля різних марок.

Зменшення кількості викидів забруднюючих речовин у 2019-2020 роках пов'язане з виконанням підприємствами природоохоронних заходів, спрямованих на зниження обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

Крім того, у 2020 році згідно з даними Головного управління статистики у Донецькій області спостерігається спад промислового виробництва (на 3,8% в порівнянні з 2019 роком), що також спричинило зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

У 2021 році зберігалась тенденція до зниження викидів, незважаючи на річний приріст промислового виробництва, який становив 2,8% в порівнянні з 2020 роком, що також можна пов'язати з виконанням підприємствами природоохоронних заходів.

Крім того, за інформацією Головного управління статистики у Донецькій області у 2021 році порівняно з попереднім роком випуск продукції зменшився у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення на 9,7%, постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 10,4%, машинобудуванні – на 12,6%, виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – на 17,0%. Враховуючи той факт, що окремі види економічної діяльності є переважаючими в регіоні, це також могло вплинути на кількість викидів забруднюючих речовин у бік їх зниження.

Основними забруднювачами атмосферного повітря в області є

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						41
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

підприємства видобувної промисловості, металургії та підприємства – виробники електроенергії (Рисунок 2.7.1.1).

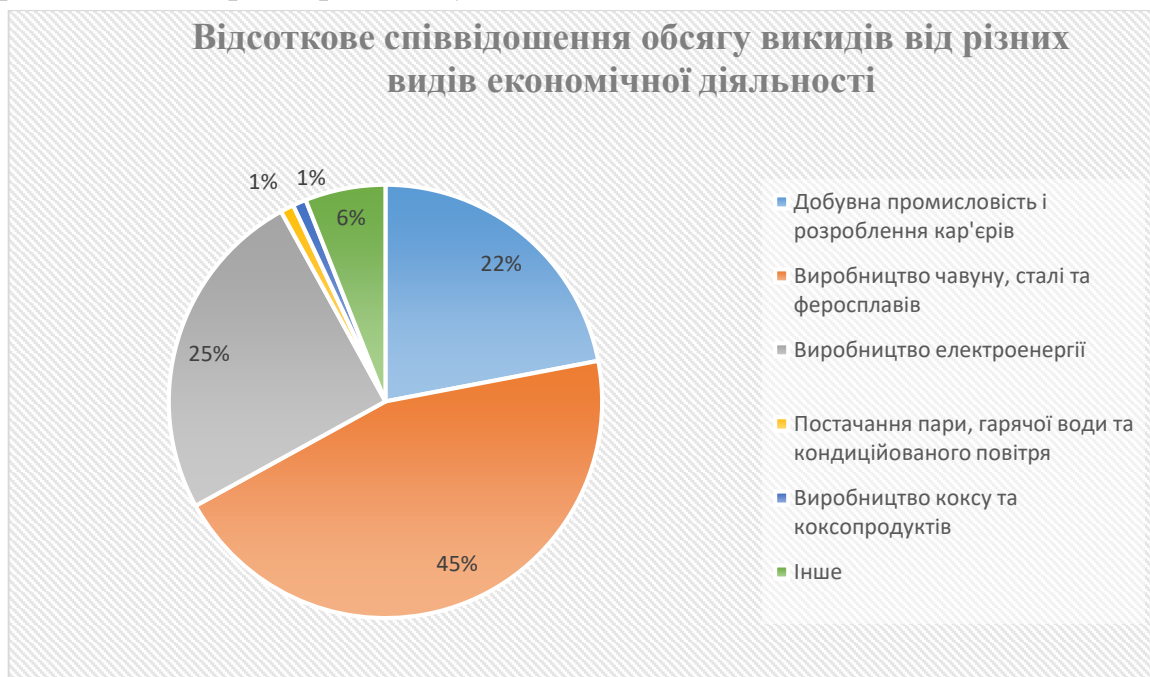

Рисунок 2.7.1.1. Розподіл викидів ЗР від стаціонарних джерел за видами економічної діяльності у 2021 році

Однією з основних причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є моральне старіння та фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Через це підприємствами – основними забруднювачами атмосферного повітря щорічно викидаються значні обсяги забруднюючих речовин, а саме за 2022 рік:

- ВП «КУРАХІВСЬКА ТЕС» ТОВ «ДТЕК СХІДЕНЕРГО» – 76,22 тис. т;
- ТОВ «ДТЕК КУРАХІВСЬКА ТЕС» – 24,98 тис. т;
- СО ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО» СЛОВ'ЯНСЬКА ТЕС» – 10,63 тис. т;
- ПРАТ «ШУ «ПОКРОВСЬКЕ» – 100, 4 тис. т.

На металургійних підприємствах однією з основних проблем є необхідність зменшення викидів доменних печей, будівництво споруд очищення викидів ливарних дворів, міжконусних просторів, підбункерних приміщень та скіпових ям.

На ТЕСах Донецької області рівень ефективності роботи очисних споруд не забезпечує зниження рівня викидів до нормативних величин з

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
Інв. № дубл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

пов'язані з забрудненням атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих водойм в результаті знищених лісових масивів в Северодонецькому та Щастинському районах і зелених зон на території міст Северодонецька, Рубіжного, Лисичанська, а також руйнування промислових об'єктів хімічної та інших галузей промисловості та об'єктів комунальної інфраструктури. Лісові пожежі та пошкодження екологічно небезпечних об'єктів призводили до високого забруднення атмосферного повітря, рівні яких неможливо оцінити у зв'язку із відсутністю моніторингових спостережень в населених пунктах та на інших територіях у зв'язку з тим, що більшість території області тимчасово окупована збройними формуваннями країни-агресора та знаходиться в зоні бойових дій (безпосереднього вогневого контакту з ворогом), під постійним артилерійсько- мінометним вогнем ворога.

З початку січня та до 24 лютого 2022 року відбір проб атмосферного повітря Луганським обласним центром з гідрометеорології Державної служби України з надзвичайних ситуацій у містах Лисичанськ, Северодонецьк та Рубіжне проводився на чотирьох стаціонарних постах спостережень по наступним забруднюючим речовинам: пил, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту, хлористий водень, аміак, формальдегід та анілін. Загалом було проаналізовано 3488 проб атмосферного повітря. Перевищення максимально разових гранично допустимих концентрацій забруднюючих домішок у січні, лютому 2022 року не спостерігалось.

Надалі, через збройну агресію російської федерації та у зв'язку з окупацією Луганської області систематичні спостереження за станом атмосферного повітря міст Луганської області не проводилися.

За інформацією ДУ «Луганський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України», моніторингові дослідження за станом атмосферного повітря на частині території Луганської області, що була підконтрольною владі України до вторгнення РФ в Україну, 24.02.2022р здійснювались в 3-х населених пунктах (міста Северодонецьк, Лисичанськ і Рубіжне) на стаціонарних постах на відповідність нормативам, встановленими Гігієнічним регламентом «Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», затвердженим наказом МОЗ України від 14.01.2020 № 52, за методиками дослідження РД 52.04.186-89 «Руководство по контролю загрязнения атмосферы».

№. № підп.	Підп. і дата				Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 45
	№. № дубл.					
	Зм. інв. №					
	Підп. і дата					
	Підп. і дата					
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат		

2.7.3 Стан атмосферного повітря Харківської області

На стан атмосферного повітря Харківської області впливають викиди забруднюючих речовин від пересувних та стаціонарних джерел забруднення.

Переважну більшість викидів від пересувних джерел в Харківській області дає автомобільний транспорт, значно менше – виробничий транспорт.

Основними стаціонарними забруднювачами атмосферного повітря у Харківській області є Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго», ПрАТ «Харківська ТЕЦ-5», об'єкти Філії Газопромислового управління «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування». У зв'язку з агресією РФ об'єктивним є зменшення обсягів викидів внаслідок скорочення виробництва внаслідок знищення виробничих потужностей та неможливості здійснення діяльності через активні бойові дії. Крім того, за інформацією Міністерства економіки України, більше 200 підприємств з Харківської області скористалися програмою релокації та виїхали з регіону.

Разом з тим, з початку повномасштабного вторгнення російської федерації Харківська область щодня перебуває під ворожими обстрілами. Ведення активних бойових дій на території регіону серйозно погіршує якість повітря внаслідок щоденних викидів забруднюючих речовин через вибухи та пожежі.

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області (попередні дані) викиди забруднюючих речовин та парникових газів від 12 стаціонарних джерел у 2022 році становлять 23,2 тис. т, що на 50,9 тис. т менше ніж у 2021 році. Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за останні 3 роки наведена в таблиці 2.7.3.1

Таблиця 2.7.3.1 Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2022 рік та два попередніх роки

Показники	2020 рік	2021 рік (попередні дані станом на 20.07.2023)	2022 рік (попередні дані станом на 20.07.2023)
1	2	3	4
Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел, тис.т	94,1	74,1	23,2
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	3,0
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	35,6

(...) – Головне управління статистики у Харківській області повідомило, що у зв'язку з військовою

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						46
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат		

агресією російської федерації проти України, згідно з положенням пункту 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення мають право не подавати статистичну та фінансову звітність. Частина респондентів скористалася цим правом і не подали протягом 2022, 2023 років статистичну звітність, зокрема і щодо стану навколишнього природного середовища.

Основні забруднювачі атмосферного повітря (за видами економічної діяльності).

Переважає частина викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря у 2022 році надійшла від підприємств з водопостачання, каналізації, поводження з відходами (54,9%), процесів спалювання в енергетиці (14,5%), технологічних процесів добувної промисловості і розроблення кар'єрів (14,3%), а також переробної промисловості (5,4%). (Рисунок 2.7.3.1)

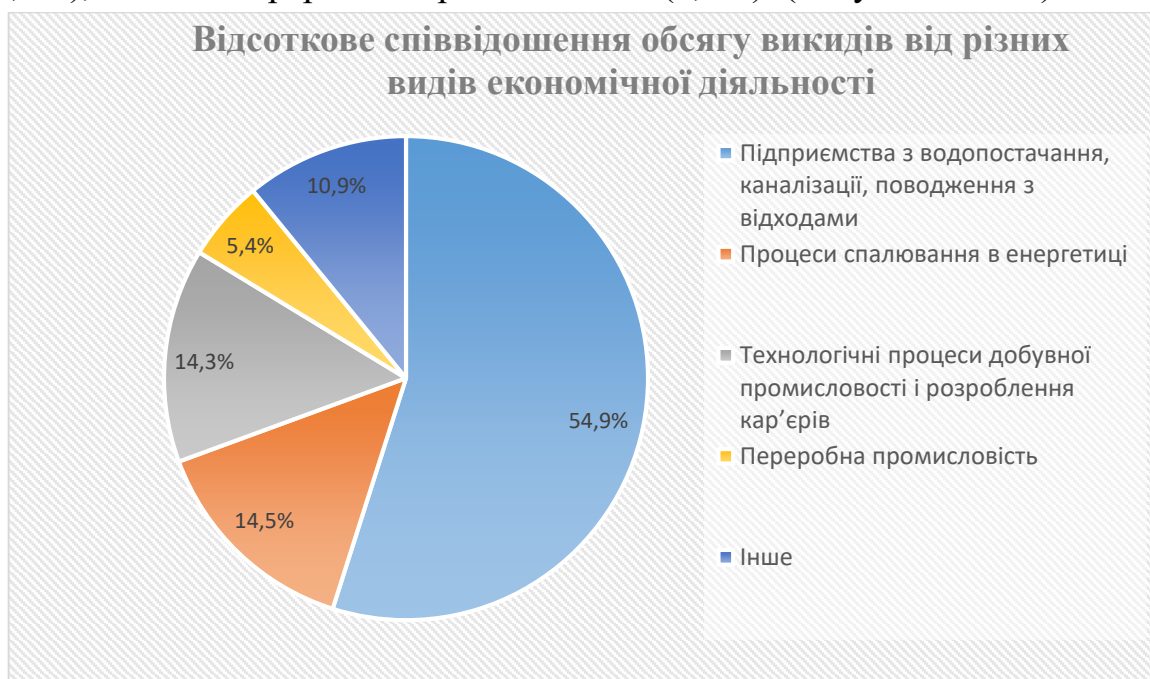

Рисунок 2.7.3.1. Розподіл викидів ЗР за видами економічної діяльності у 2022 році

Транскордонне забруднення.

Незважаючи на воєнний стан в Україні, Міндовкілля підготувало щорічний звіт про викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря, що відповідає протоколу Спільної програми моніторингу та оцінки передачі забруднюючих речовин на великі відстані в Європі (ЄМЕП). Документ вчасно надісланий до керівного органу ЄМЕП та опублікований на їх офіційному вебсайті.

За інформацією Харківського регіонального центру з гідрометеорології

Інв. № підп.	Підп. і дата	нв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						47
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат		

у Харківській області спостереження за транскордонним переносом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі не проводяться.

Якість атмосферного повітря в населених пунктах

Стан атмосферного повітря Харківської області формується за рахунок викидів забруднюючих речовин від пересувних та стаціонарних джерел забруднення.

Концентрація забруднюючих речовин в атмосферному повітрі залежить від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, місцезнаходження і висоти джерел забруднення, рельєфу місцевості та метеорологічних умов. Спостереження за забрудненням атмосферного повітря міста Харкова проводяться Харківським регіональним центром з гідрометеорології на 10 стаціонарних пунктах спостереження (ПСЗ), обладнаних комплектними лабораторіями «ПОСТ-1» та «ПОСТ-2».

У зв'язку з загальною ситуацією на території України та у Харківському регіоні, зокрема внаслідок збройної агресії РФ, комплексна лабораторія спостережень за забрудненням природного середовища Харківського регіонального центру з гідрометеорології з 24.02.2022 до 01.11.2022 призупинила свою роботу. Протягом 2022 року лабораторією проаналізовано 9728 проб повітря, що складає 21,33% до плану, а визначення специфічних забруднювальних речовин складають 32,23% до загальної кількості відібраних та проаналізованих проб повітря. Маршрутні та підфакельні спостереження не планувались.

2.8 Водні ресурси

Гідрологічний режим річок РБР Дон відзначається весняним водопіллям, літньо-осінньо-зимовою меженню, яка переривається паводками. Живлення річок формується зі стоку поверхневих вод від дощів і сніготанення, джерельного живлення. На водний режим річок значною мірою впливає забір води на потреби комунального господарства, промисловості, сільського господарства, скид стічних і шахтних вод, зарегулювання стоку в ставках і водосховищах.

Середній багаторічний модуль стоку зменшується з півночі на південь від 2,9 до 1 $\text{дм}^3/(\text{с} \cdot \text{км}^2)$, проте у верхів'ях річок басейнів Кривий Торець, Бахмутка, Лугань та Велика Кам'янка модуль середньорічного стоку зростає до 2-3 $\text{дм}^3/(\text{с} \cdot \text{км}^2)$. Середній багаторічний об'єм стоку р. Сіверський Донець на території України (в/п Кружилівка, 222 км від гирла) складає 4610 млн.м³. Стік по руслу р. Сіверський Донець нерівномірний як у багаторічному плані, так і

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						48
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

по сезонах року. Середні річні витрати маловодних і багатоводних років можуть відрізнятися у 10-12 разів.

Коефіцієнт зарегулювання стоку ставками та водосховищами для року 95% забезпеченості становить 1,54, що свідчить про надмірне зарегулювання.

Середній багаторічний шар весняної повені також зменшується з півночі на південь від 40 до 20 мм, на річках Донецького кряжу зростає до 30 мм. Модулі максимального весняного стоку коливаються в межах 300-500 $\text{дм}^3/(\text{с} \times \text{км}^2)$ і зростають у північно-східному напрямі. Максимальні модулі паводкового стоку становлять 180-220 $\text{дм}^3/(\text{с} \times \text{км}^2)$. Максимальна витрата весняних повеней по руслу р. Сіверський Донець в середньому за багаторічний період становить 198 $\text{м}^3/\text{с}$ у верхів'ї басейну і 620 $\text{м}^3/\text{с}$ – у нижній частині. Весняне водопілля в басейні триває з лютого до квітня. Найбільші витрати весняних повеней спостерігались у 1942 р. (в/п Лисичанськ) – 3310 $\text{м}^3/\text{с}$; 1953 р. (в/п Зміїв, Ізюм) – 2020 та 1920 $\text{м}^3/\text{с}$ відповідно; 1963 р. (в/п Огірцево, Чугуїв, Яремівка, Стародубівка, Кружилівка) – 1090, 1490, 2760, 3400 та 2920 $\text{м}^3/\text{с}$ відповідно; 1964 р. (в/п Печеніги) – 1000 $\text{м}^3/\text{с}$.

За внутрішньорічним розподілом стоку води РБР Дон поділяється на дві частини. Перша частина (лівобережжя суббасейну річки Сіверський Донець та річки басейну Уди) характеризується суттєвим переважанням стоку весняного періоду по відношенню до стоку в інші пори року – 46%. Зимовий стік становить 22%. Влітку стікає 15% від загального річного стоку. Восени стік води складає 17% річного об'єму стоку. Друга частина (правобережжя суббасейну річки Сіверський Донець та річки суббасейну Нижнього Дону) відзначається більш рівномірним розподілом стоку води впродовж року. Весняний стік становить 38% від об'єму річного, а взимку стікає 28%. Стік літньо-осіннього періоду складає 34%, по 17% щосезону влітку та восени.

Температурний режим води річок не характеризується чіткою одноманітністю. Вода річок зі стійким льодоставом починає прогріватись наприкінці другої-початку третьої декади березня, коли фіксується перехід температури води через 0,2°C. Настання максимуму температури води спостерігається у липні (до 27°C). Різке зниження температур води відмічається наприкінці вересня-початку жовтня. Перехід температури води через 0,2°C взимку відбувається в середині грудня. Настання льодових явищ річок фіксується наприкінці третьої декади листопада-початку першої декади грудня. Льодостав встановлюється у другій декаді грудня і триває до другої декади березня. Річний температурний режим води річок з нестійким льодоставом суттєво відрізняється від річок зі стійким льодоставом. Льодові

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					49
					проекту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

явища починають відмічатись у першу-другу декади грудня і повністю зникають упродовж лютого та на початку першої декади березня. Взимку температура води цих водотоків у середньому становить 1-6°C.

В РБР Дон налічується 24 річки, які перетинають державний кордон (у суббасейні Сіверського Дінця – 20, у суббасейні Нижнього Дону – 4).

В РБР Дон 99% площі займає суббасейн Сіверського Дінця. За своїм географічним положенням та кліматичними особливостями суббасейн Сіверського Дінця є маловодним. Згідно з «Водогосподарським балансом для суббасейну річки Сіверський Донець», затвердженим головою Держводагентства 13.06.2019, по руслу Сіверського Дінця наявні водогосподарські ділянки з дефіцитом водних ресурсів. Найбільш дефіцитною ділянкою є русло Сіверського Дінця на території Донецької області, де дефіцит водних ресурсів у рік 95% забезпеченості спостерігається протягом всього року, окрім періоду весняного водопілля.

Разом з тим р. Сіверський Донець є головним джерелом водопостачання регіону, з якого забирається більше 1,1 км.м³ води (85% забору з поверхневих джерел та 80% загального забору по басейну); безповоротне використання води з поверхневих водних об'єктів у басейні близько 600 млн.м³ на рік, в тому числі за рахунок міжбасейнового перекидання стоку до басейну річок Приазов'я в Донецькій області; скид зворотних вод – 831 млн.м³ (за даними державного обліку водокористування за 2019 рік).

До складу водогосподарського комплексу суббасейну р. Сіверський Донець РБР Дон входять: водосховища комплексного призначення – Печенізьке (383 млн.м³), Оскільське (435,5 млн.м³); системи для міжбасейнового перекидання стоку – канал Дніпро-Донбас (з басейну Дніпра до суббасейну Сіверського Дінця) включно з Краснопавлівським водосховищем (410 млн.м³), система каналу Сіверський Донець-Донбас, включно з Другим Донецьким та Південно-Донбаським водоводами для перекидання стоку р. Сіверський Донець у маловодні центральні та південні райони Донецької області до басейнів Нижнього Дніпра та Приазов'я, включаючи м. Маріуполь.

Одним із важливих чинників, які також визначають специфіку суббасейну Сіверського Дінця РБР Дон в межах України, є нерівномірність розподілу стоку по його довжині: основні регулятори стоку – Печенізьке та Оскільське водосховища розташовані у Харківській області, в той час як основні та найбільші руслові водозабори розташовані на ділянці р. Сіверський Донець у Донецькій області (забір в канал Сіверський Донець-Донбас РУЕК

Інв. № підп.	Підп. і дата				Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 50
	Зм. інв. №					
	Інв. № дубл.					
	Підп. і дата					
	Зм. Кільк. № докум. Підп. Дат					

КП «Компанія «Вода Донбасу» та «Слов'янська ТЕС» ПАТ «Донбасенерго») і питний водозабір КП «Попаснянський районний водоканал» для потреб Луганської області.

З II півріччя 2014 року після збройного вторгнення РФ частина суббасейнів Сіверського Дінця та Нижнього Дону в межах Донецької та Луганської областей знаходилась на тимчасово окупованій території України. Загалом на підконтрольній Уряду України території, включно з незмінною в межах Харківської області, у суббасейні Сіверського Дінця залишалось 87% площі водозбору, або 47,5 тис.км² та 539 км русла Сіверського Дінця. По Донецькій області: довжина русла Сіверського Дінця повністю знаходилась на підконтрольній території, площа водозбору на підконтрольній території з 8,01 тис.км² зменшилась до 7,5 тис.км², на тимчасово окупованій території залишились витoki річок Кривий Торець та Бахмутка. Територія суббасейну Сіверського Дінця по Луганській області зазнала найбільших змін: площа басейну на підконтрольній території зменшилась з 25,3 до 18 тис.км², на тимчасово окупованій території України залишилось русло Сіверського Дінця від с. Світличне (406 км від гирла) до кордону з Ростовською областю (рф) (222 км від гирла), а також суббасейни правих приток: Лугані, Луганчика, Великої Кам'янки та Кундрючої. Суббасейн Нижнього Дону в межах Луганської області повністю опинився на тимчасово окупованій території.

Станом на грудень 2023 року в межах суббасейну Сіверського Дінця на підконтрольній Уряду України території залишилось близько 50 % площі водозбору та 35% русла Сіверського Дінця: по Харківській області територія повністю на підконтрольній Уряду України території; по Донецькій області довжина русла Сіверського Дінця повністю знаходиться на підконтрольній території, площа водозбору зменшилась близько до 6.0 тис.км² (на тимчасово окупованій території знаходяться річка Бахмута, р.Лугань, витoki річок Кривий Торець та Казенний Торець; по Луганській області територія повністю тимчасово окупована.

Після повномасштабного вторгнення рф в Україну було порушено роботу водогосподарського комплексу та систему управління водними ресурсами. Внаслідок пошкодження ГТС основних руслорегулюючих водосховищ існують наступні проблеми: Печенізьке водосховище – відсутня можливість здійснювати його наповнення до проектних відміток та накопичення ресурсу; Оскільське водосховище – повністю відсутня можливість накопичувати ресурс та компенсувати забір води у канал Сіверський Донець-Донбас, водосховище має вигляд річки; Райгородська

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 51
Зм. інв. №					Зм.	Кільк
Інв. № дубл.					№ докум.	Підп.
Підп. і дата					Дат	
Інв. № підп.						

гребля – наразі не може гарантовано забезпечувати передбачені правилами експлуатації режими роботи щодо підтримання необхідного рівня у р. Сіверський Донець для забору води у канал Сіверський Донець-Донбас, а також екологічного попуску на нижче розташовані ділянки р. Сіверський Донець (не нижче 22 м³/с). Також було пошкоджено або зруйновано очисні споруди підприємств, що вплинуло на якість водних ресурсів суббасейну р. Сіверський Донець РБР Дон.

В цілому РБР Дон виділяється розвитком виробничих сил та значною щільністю населення, що обумовило високий ступінь регулювання та використання водних ресурсів на фоні маловодності регіону, а також навантаження стічними водами та забруднюючими речовинами водних об'єктів басейну, що ускладнюється наслідками повномасштабного вторгнення РФ та пов'язаних з цим ризиками забруднення поверхневих і підземних вод.

У РБР Дон визначення МПВ проводилося на 253 річках (згідно з даними геопорталу «Водні ресурси України» Державного агентства водних ресурсів України).

В межах РБР Дон визначено 699 МПВ. Визначені МПВ відносяться до таких категорій поверхневих вод: річки, озера, штучні (ШМПВ) та істотно змінені (ІЗМПВ), (Рисунок 2.8.1).

Рисунок 2.8.1 Розподіл визначених МПВ за категоріями

Типологія вищевказаних категорій МПВ наведена у таблиці 2.8.1.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						52
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат		

Таблиця 2.8.1 Типологія МПВ району басейну річки Дон

Категорія	Тип МПВ		
	Код	Тип	Кількість
Річки	Екорегіон №16 Східні рівнини		
	UA_R_16_S_1_Ca	мала річка на низовині у вапнякових породах	66
	UA_R_16_S_1_Si	мала річка на низовині в силікатних породах	207
	UA_R_16_S_2_Ca	мала річка на височині у вапнякових породах	38
	UA_R_16_S_2_Si	мала річка на височині в силікатних породах	1
	UA_R_16_M_1_Ca	середня річка на низовині у вапнякових породах	28
	UA_R_16_M_1_Si	середня річка на низовині в силікатних породах	111
	UA_R_16_L_1_Ca	велика річка на низовині у вапнякових породах	6
	UA_R_16_L_1_Si	велика річка на низовині в силікатних породах	26
	UA_R_16_XL_1_Ca	дуже велика річка на низовині у вапнякових породах	1
	UA_R_16_XL_1_Si	дуже велика річка на низовині в силікатних породах	4
Озера	UA_L_16_L_1_SH_Si	велике озеро на низовині мілке в силікатних породах	1
Штучні масиви поверхневих вод	2 ШМПВ – канали, 5 ШМПВ – ставки та наливні водосховища		7
Істотно змінені масиви поверхневих вод	155 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини зарегульованості		203
	21 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини спрямлення русла		
	26 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини поєднання зарегульованості та спрямлення русла		
	1 МПВ віднесений до ІЗМПВ з причини коливання рівнів води нижче греблі ГЕС		

Загалом у басейні Дону визначено 39 МПЗВ: безнапірні, локально-напірні МПЗВ (1 група МПЗВ), напірно-безнапірні (1 МПЗВ), напірно-безнапірні МПЗВ (2 групи та 3 МПЗВ), напірні МПЗВ (1 група та 6 МПЗВ), (таблиця 2.8.2).

Таблиця 2.8.2 Перелік визначених МПЗВ

код МПЗВ	МПЗВ	Площа МПЗВ, км ²
----------	------	-----------------------------

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.

Безнапірні, локально-напірні МПЗВ		
UAM6510Q101 UAM6510Q102 UAM6510Q103 UAM6510Q104 UAM6510Q105 UAM6510Q106	Масиви підземних вод в алювіальних відкладах четвертинної системи	12912
Безнапірні, напірно-безнапірні МПЗВ		
UAM6510N100	Масиви підземних вод в алювіальних відкладах пліоценових терас	2908,5
Напірно-безнапірні МПЗВ		
UAM651PG100	Масиви підземних вод в еоцен-міоценових відкладах	9300,8
UAM651PG200	Масиви підземних вод у київсько-харківських, берецьких та новопетрівських відкладах	11894,7
UAM6510K101 UAM6510K103 UAM6510K104 UAM6510K105 UAM6510K106 UAM6510K108 UAM6510K110 UAM6510K111 UAM6510K112 UAM6510K113 UAM6510K114 UAM6510K116 UAM6510K117	Масиви підземних вод у верхньокрейдових відкладах	14954,14
UAM6510P100	Масиви підземних вод у нижньопермських відкладах	1801
UAM6520C100 UAM6510C101 UAM6510C102 UAM6510C103 UAM6510C104 UAM6510C105	Масиви підземних вод у піщано-глинистих відкладах кам'яновугільної системи	9196
Напірні МПЗВ і групи МПЗВ		
UAM6510K200	Масиви підземних вод у альб-сеноманських відкладах крейди	10177,7
UAM6510K102 UAM6510K107 UAM6510K109 UAM6510K115	Масиви підземних вод у верхньокрейдових відкладах	13148,03
UAM651PG300	Масиви підземних вод у канівсько-бучацьких відкладах еоцену	19348
UAM6510J100	Масиви підземних вод в оксфордських та кімериджських відкладах верхньої	13635

Інс. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.

водокористування йде на потреби сільського господарства, менше 0,1% забирається іншими галузями. Обсяги водокористування в розрізі секторів економіки представлено на рисунку 2.8.1.1.

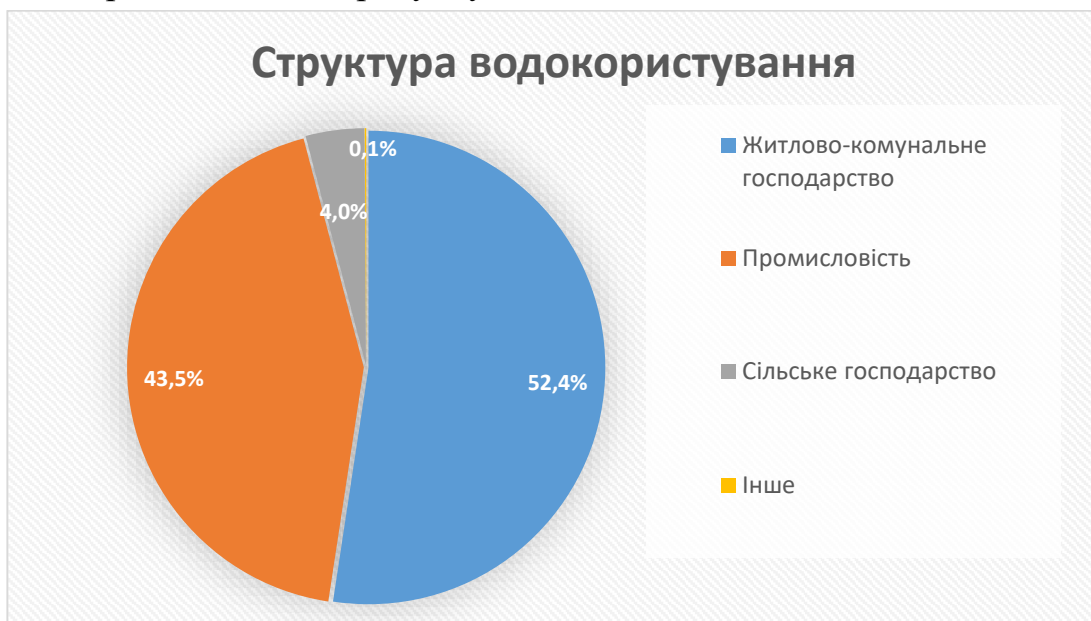

Рисунок 2.8.1.1 Структура водокористування серед споживачів району басейну річки Дон

Таблиця 2.8.1.1 Характеристика водокористування РБР Дон

Найменування секторів економіки	Обсяг забору води, млн. м ³	Обсяг використаної води, млн. м ³	Частка від загального забору води в межах річкового басейну, %
Промисловість, в т.ч.:	629,9	652	43,5
- енергетика	583,0	588,1	
- чорна металургія	28,37	43,29	
- харчова промисловість	2,794	5,062	
- вугільна промисловість	37,79	3,974	
- лісова деревообробна	3,875	3,875	
- целюлозно-паперова	3,806	3,809	
- хімічна та нафтохімічна	3,575	3,008	
- хімічна промисловість	3,522	2,629	
- паливна промисловість	0,936	1,036	
- нафтопереробна промисловість	0,304	0,54	
- газова промисловість	0,632	0,495	
Житлово-комунальне господарство	758,5	223,9	52,4
Сільське господарство, в т.ч.:	55,95	38,74	3,9
- рибне господарство	43,63	24,92	
- зрошення	3,467	3,468	
- с/г підприємства (ксп)	2,791	4,418	
Транспорт	1,668	2,091	0,1

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку просекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 56
	Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.		

Лісове господарство	0,016	0,018	<0,001
Інші	1,966	6,751	<0,1
Всього по району басейну річки Дон	1448,0	923,5	100%

Комунальне водокористування. Потреби житлово-комунального господарства полягають у забезпеченні в основному питних і побутових потреб населення та покриваються на 92% з поверхневих джерел, лише 8% – з підземних. Водокористувачами ЖКГ було забрано 758,5 млн.м³ – 52,4% від обсягу загального забору.

Основними водокористувачами поверхневих вод у комунальному господарстві є підприємства, які здійснюють водокористування з річки Сіверський Донець:

- КП «Компанія «Вода Донбасу» Регіональне управління по експлуатації каналу – здійснює забір води у канал Сіверський Донець-Донбас для забезпечення потреб у воді населення та галузей економіки півдня Донецької області в об’ємі 492,7 млн.м³;

- КП «Харківводоканал» – для потреб населення та промисловості Харківської області забрано 148,6 млн.м³;

- КП «Попаснянський районний водоканал» забезпечує водою Луганську область в об’ємі 33,89 млн.м³.

Основна частина водних ресурсів (60% від забору води) використовується на питні потреби.

Промислове водокористування (в розрізі основних водокористувачів, зокрема – енергетика). Промислове водокористування є таким, що переважає, у межах Донецької області.

Найбільшими промисловими водокористувачами, що забирають 70,6 % від загального використання вод у річковому басейні, є підприємства енергетики (ТЕС) – ПАТ Донбасенерго СО «Слов’янська ТЕС» (229,2 млн.м³), Зміївська ТЕС (14,7 млн.м³), ВП «Луганська ТЕС» м. Щастя (8,081 млн.м³).

Обсяг використання води є більшим від забору води внаслідок використання оборотних циклів у промисловості.

Водокористування у сільському господарстві. Водокористування у сільському господарстві здійснюється в основному з поверхневих водних об’єктів. Загальний забір води для потреб сільського господарства складає – 55,9 млн.м³ (майже 4% від забору води по басейну), в тому числі з поверхневих джерел – 53,0 млн.м³, з підземних джерел – 2,9 млн.м³. Обсяг забору води з водних об’єктів без вилучення складає – 88,8 млн.м³.

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

В структурі забору води сільським господарством переважає рибне господарство – 78% від забору сільського господарства.

Внаслідок кліматичних змін та адаптації водокористувачів сільського господарства зростає площа зрошуваних земель у РБР Дон (з 589 га у 2018 році до 1646 га у 2019 році, тобто у 2,8 рази). У 2019 р. на потреби зрошення водокористувачами використано 8,314 млн.м³ (15% від обсягу забору води сільським господарством), а це 194 сільгоспвиробники.

На потреби рослинництва забирається 0,592 млн.м³, в т.ч. з підземних джерел – 0,233 млн.м³, та тваринництвом – 0,506 млн.м³, в т.ч. з підземних джерел – 0,470 млн.м³.

Водокористування на транспорті. Водокористування на транспорті не здійснює значного навантаження на РБР Дон, оскільки забір водокористувачами транспортного сектору в 2019 р. становить менше 0,1% від загального забору (2,092 млн.м³ прісної води). В основному це питні та санітарно-гігієнічні потреби – 1,251 млн.м³, виробничі потреби складають лише 0,841 млн.м³ вод.

З підземних джерел водокористувачами транспорту у 2019 році було забрано 1,669 млн.м³.

Інші види водокористування. Інші види водокористування здійснюють забір води в обсязі, що становить менше 0,1% від загального обсягу забору води в річковому басейні.

Це такі галузі як торгівля та громадське харчування, матеріально-технічне забезпечення, будівництво, зв'язок, охорона здоров'я та фізична культура, освіта.

2.8.2 Водовідведення

В частині водовідведення більше 70% обсягу стічних вод скидається у поверхневі води водокористувачами промисловості, майже 28% – житлово-комунальним господарством та 2% – сільським господарством. (Рисунок 2.8.2.1)

Інв. № підп.	Підп. і дата				Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 58
	Зм. інв. №					
	Інв. № дубл.					
	Підп. і дата					
	Зм. Кільк. № докум. Підп. Дат					

Скиди зворотних вод від різних секторів економіки

Рисунок 2.8.2.1 Розподіл скидів зворотних вод серед секторів економіки

Таблиця 2.8.2.1 Скиди зворотних вод у водні об'єкти в розрізі категорій вод, що скидаються в басейні Дону

Найменування секторів економіки	Об'єм скинутої води, млн. м ³	в тому числі			Частка від загального скиду в межах басейну, %
		забрудненої	нормативно чистої без очистки	нормативно очищеної на спорудах	
Промисловість, в т.ч.:	584,5	11,43	525,1	12,12	70,4
- енергетика	538,3	1,174	497,0	6,574	
- чорна металургія	28,07	0,098	27,54	0,379	
- харчова промисловість	1,072	0,829	0,044	0,199	
- вугільна промисловість	33,68	0,052	-	-	
- лісова деревообробна і целюлозно-паперова	2,961	2,745	-	0,216	
- хімічна та нафтохімічна	5,888	5,853	-	0,035	
- хімічна промисловість	5,801	5,766	-	0,035	
- паливна промисловість	0,15	0,112	-	0,038	
-нафтопереробна промисловість	0,112	0,112	-	-	
- газова промисловість	0,038	-	-	0,038	
Житлово-комунальне господарство	229,2	32,37	0,001	196,9	27,6
Сільське господарство, в т.ч.:	16,39	2,725	13,66	-	2,0
- рибне господарство	16,39	2,725	13,66	-	
- зрошення	-	-	-	-	
- с/г підприємства (ксп)	-	-	-	-	

Підп. і дата
 Зм. інв. №
 № № дубл.
 Підп. і дата
 Інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат
-----	-------	----------	-------	-----

Поверхневі води

Оцінка ризику недосягнення екологічних цілей від точкових джерел забруднення. За результатами оцінки антропогенних навантажень від точкових джерел забруднення та їх впливу на стан МПВ РБР Дон встановлено ризик недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу (рис.2.8.3.1) для:

- 196 МПВ – «без ризику»
- 162 МПВ – «можливо під ризиком»
- 341 МПВ – «під ризиком»

Рисунок 2.8.3.1 Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу за результатами оцінки антропогенних навантажень від точкових джерел

Оцінка ризику недосягнення екологічних цілей від дифузних джерел забруднення. За результатами оцінки антропогенних навантажень від дифузних джерел забруднення та їх впливу на стан МПВ РБР Дон встановлено ризик недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу (рис.2.8.3.2) для:

- 1 МПВ – «без ризику»
- 375 МПВ – «можливо під ризиком»
- 323 МПВ – «під ризиком»

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу

Рисунок 2.8.3.2 Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу за результатами оцінки антропогенних навантажень від дифузних джерел

Оцінка ризику недосягнення екологічних цілей: гідроморфологічні зміни.
 За результатами оцінки антропогенних навантажень від гідроморфологічних змін та їх впливу на стан МПВ РБР Дон встановлено ризик недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу (рис.2.8.3.3) для:

- 489 МПВ – «без ризику»
- 1 МПВ – «можливо під ризиком»
- 209 МПВ – «під ризиком».

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						63
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу

Рисунок 2.8.3.3 Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу за результатами оцінки антропогенних навантажень: гідроморфологічні зміни

Узагальнена оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу наведена у розділі 3 звіту СЕО.

Фактори, що впливають на можливість недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу МПВ розглянуто нижче.

Вплив воєнних дій на стан масивів поверхневих вод.

1. Забруднення (органічними, біогенними, небезпечними) речовинами, що спричинене:

- руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного процесу очисних споруд та ростом навантажень на них за рахунок збільшення числа внутрішньо переміщених осіб.

Перелік об'єктів у РБР Дон, які зазнали руйнувань, зупинення чи порушення технологічного процесу КОС, наведений в таблиці 12 ПУРБ.

У зв'язку з тим, що частина території РБР Дон тимчасово окупована, повний перелік та рівень пошкоджень або руйнувань очисних споруд на даний час встановити неможливо.

- руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного процесу підприємств (в тому числі складів, баз нафтопродуктів).

В суббасейні Сіверського Дінця РБР Дон за період з лютого 2022 року по липень 2023 року зафіксовано 59 випадків руйнувань, зупинень чи

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

порушень технологічного процесу підприємств внаслідок воєнних дій.

Порушення процесу роботи стосується 8 випадків, руйнування інфраструктури підприємств – 49 випадків, 2 випадки стосуються припинення енергопостачання підприємств.

Інформація підготовлена екологічною мережею «Зой» для Координатора проектів ОБСЄ в Україні.

Дані щодо руйнувань, зупинення чи порушення технологічного процесу підприємств станом на вересень 2023 року представлені в Додатку 3 до ПУРБ.

➤ прямим потраплянням забруднюючих речовин з ракет, снарядів військової техніки, їх змивом, просочуванням в зонах бойових дій.

Артилерійські снаряди, ракети та інші боєприпаси в основному складаються з металевої оболонки, наповненої вибуховою речовиною, палива і детонатора.

Вибухові речовини класифікуються на первинні (гримуча ртуть, азид свинцю, тенерес (ТНРС) та вторинні (ТНЕ, гексоген, тетрил, тротил, пікринова кислота, пластид-4, амоніти, дінамони, амонали).

Метали є супутніми забруднювачами. Найпоширенішим є свинець, а також сурма, мідь, кадмій, хром, ртуть, миш'як, нікель, вісмут і вольфрам. Як правило, метали сконцентровані у вирві.

Освітлювальні ракети згорають на висоті і розсіюють метали на великих площах. Піротехніка може містити барій, сурму, стронцій, мідь, магній, марганець, хром і свинець. На відміну від вибухових і паливних речовин, метали зустрічаються в навколишньому середовищі в природних умовах, тому їх фонові концентрації необхідно вимірювати.

Детонація ракет, артилерійських снарядів та мін утворює низку хімічних сполук – чадний і вуглекислий газ, водяна пара, оксид азоту, азот тощо. Також випаровується низка токсичних елементів, зокрема, оксид сірки й азоту.

Моніторинг поверхневих вод в зоні активних бойових дій наразі не виконується з міркувань безпеки.

Гідроморфологічні зміни, що спричинені:

➤ зміною гідрологічного режиму внаслідок руйнування, порушенням режиму експлуатації гідротехнічних споруд (греблі, дамби, шлюзи).

У березні-травні 2022 року в результаті бойових дій було пошкоджено основні руслорегулюючі споруди в суббасейні р. Сіверський Донець РБР Дон.

Печенізьке водосховище

Пошкодження ГТС Печенізького водосховища призвело до того, що на

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк

даний час відсутня можливість здійснювати його наповнення до проєктних відміток та накопичувати ресурс для забезпечення підтримання рівнів води у р. Сіверський Донець на нижче розташованих ділянках у Харківській, Донецькій та Луганській областях.

Оскільське водосховище

Пошкодження ГТС Оскільського водосховища 13 березня 2022 року призвело до непродуктивних втрат ресурсу та штучного паводку по руслах річок Оскіл та Сіверський Донець і, відповідно, затоплення територій. Наразі відсутня можливість взагалі накопичувати ресурс та компенсувати забір води у канал Сіверський Донець-Донбас, водосховище має вигляд річки.

Враховуючи, що Оскільське водосховище здійснює багаторічне регулювання стоку р. Оскіл, компенсуючи подачу води в канал Сіверський Донець-Донбас для водоспоживачів Донецької області, а також подачу води для водоспоживачів нижньої ділянки р. Сіверський Донець, то означене пошкодження та втрата ресурсу створює ризики виникнення надзвичайної ситуації із забезпечення водою населених пунктів Донецької та Луганської областей.

Райгородська гребля

В результаті пошкодження гідровузла Райгородської греблі в ніч з 29 на 30 травня 2022 року протягом тривалого часу відбувався неконтрольований скид через греблю, що призвело до зниження рівнів води (орієнтовно на 1,5 м за даними КП «Компанія «Вода Донбасу», наданими на засіданні Міжвідомчої комісії від 31.05.2022) в місцях питних водозаборів з р. Сіверський Донець для потреб Донецької області (на 540 км водозабір «Маяки» с. Сидорове КП «Словмиськводоканал»; 527 км смт. Донецьке водозабір Слов'янського РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»; 522 км с. Райгородок водозабір РУЕК КП «Компанія «Вода Донбасу» в канал Сіверський Донець-Донбас).

Через означені пошкодження Райгородський гідровузол, яким утримувався необхідний рівень води на р. Сіверський Донець, зокрема в місцях питних водозаборів для міст Донецької області, а також забезпечувалися вимоги щодо екологічного попуску на нижче розташовані ділянки р.Сіверський Донець (не нижче 22 м³/с), наразі не може гарантовано забезпечувати передбачені правилами експлуатації режими роботи.

➤ забором води для ліквідації дефіциту води для питних та інших потреб.

Внаслідок пошкодження ГТС основних руслорегулюючих водосховищ постали такі проблемні питання: Печенізьке водосховище – відсутня

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						66
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

можливість здійснювати його наповнення допроектних відміток та накопичення ресурсу; Оскільське водосховище – відсутня можливість взагалі накопичувати ресурс та компенсувати забір води у канал Сіверський Донець-Донбас, водосховище має вигляд річки; Райгородська гребля – наразі не може гарантовано забезпечувати передбачені правилами експлуатації режими роботи щодо підтримання необхідного рівня у р. Сіверський Донець для забору води в канал Сіверський Донець-Донбас, а також екологічного попуску на нижче розташовані ділянки річки (не нижче 22 м³/с).

Забруднення органічними речовинами. Основною причиною забруднення органічними речовинами є недостатній ступінь очищення стічних вод або взагалі відсутність очистки. Органічне забруднення може привести до значних змін кисневого балансу поверхневих вод і, як наслідок, до зміни видового складу гідробіонтів або навіть їх загибелі. Надходження органічних речовин зі стічними водами, як правило, оцінюють за непрямыми показниками БСК і ХСК.

Дифузні джерела. Забруднення органічними речовинами за рахунок дифузних джерел визначається переважно домогосподарствами сільського населення, які не підключені до каналізаційних мереж. Водовідведення таких індивідуальних господарств здійснюється шляхом накопичення у відстійниках, з яких стічні води фільтруються в найближчі горизонти підземних вод.

У сільських населених пунктах та невеликих містах стічні води відводяться у відстійники, облаштовані у землі, звідки забруднюючі речовини легко потрапляють у підземні води і транспортуються з ними у поверхневі води.

Точкові джерела. Всього в РБР Дон нараховується 2 420 населених пунктів. Найбільший вплив на стан поверхневих вод здійснюють міста з населенням більше 100 тис. осіб. В басейні таких міст 8, серед них найбільшим є м. Харків (1,451 млн. жителів).

У басейні налічується 64 великих міста з населенням > 10 000 осіб. Від зазначених великих міст до МПВ РБР Дон в 2017 р. всього надійшло органічних речовин за БСК₅ та ХСК відповідно 2891,8 т та 12359,3 т.

Всього в 2017 році у складі стічних вод до МПВ РБР Дон надійшло 13 тис. т органічних речовин (за ХСК).

З них 73% загального навантаження надійшло до р. Уди, що приймає зворотні (стічні) води агломерації м. Харків. До Казенного Торця та безпосередньо до Сіверського Дінця надійшло відповідно 12% та 11% від

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						67
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

загальної емісії органічних речовин.

Тобто 96% органічного забруднення поверхневих вод РБР Дон генерується у зазначених суббасейнах та в самому Сіверському Дінці.

Забруднення біогенними речовинами. Надходження біогенних речовин у поверхневій воді РБР Дон є рушійною силою евтрофікації, що призводить до збільшення первинної продукції та накопичення органічної речовини. Збагачення води поживними речовинами, які стимулюють розвиток автотрофних гідробіонтів, призводить до небажаного порушення балансу організмів у водному середовищі та зниження якості води.

Серед біогенних речовин домінуючу роль відіграють сполуки фосфору та нітрогену, в окремих випадках можуть чинити вплив ферум, силіцій та молібден. З двох перших речовин більшу роль має фосфор, азот значно рідше лімітує розвиток автотрофних організмів, що пов'язано зі здатністю багатьох бактерій і ціанобактерій до його фіксації.

Біогенні речовини можуть надходити як від точкових, так і від дифузних джерел. При цьому основними джерелами надходження є неочищені стічні води комунального господарства та промисловості. Широке використання фосфоровмісних пральних порошоків і миючих засобів при недостатній очистці стічних вод посилює забруднення біогенними речовинами.

Ефективність видалення фосфору зі стічних вод більшості очисних споруд в Україні не перевищує 20%, проте у зв'язку із застарілим обладнанням ефективність його «вилучення» очисними спорудами часто не досягає проєктних значень.

Дифузні джерела. Тип землепокриву є домінуючим чинником антропогенного навантаження від дифузних джерел.

У РБР Дон є істотна диспропорція між основними типами землекористування, наслідком чого є значне забруднення вод. Більша половина території РБР Дон (66,5%), відноситься до оброблюваних сільськогосподарських земель. Порушення ґрунтового покриву внаслідок оранки призводить до значних втрат поживних речовин внаслідок дефляції та водного стоку.

Іншим важливим показником формування антропогенного навантаження від дифузних джерел забруднення є інтенсивність землеробства, що виражається, передусім, у кількості застосованих добрив. Найбільші показники застосування добрив має Харківська область. У складі внесених мінеральних добрив домінують азотні добрива.

Точкові джерела. Показники надходження основних біогенних речовин

Інс. № підп.	Підп. і дата	
	Зм. інв. №	Підп. і дата
Інс. № докум.	Зм. інв. №	
	Інс. № докум.	Зм. інв. №
Інс. № підп.	Інс. № докум.	
	Інс. № докум.	Інс. № докум.

до поверхневих вод РБР Дон наведено у таблиці 2.8.3.1.

Таблиця 2.8.3.1 Надходження біогенних речовин у складі стічних вод до МПВ РБР Дон (за даними 2017 року)

Назва	Забруднюючі речовини			
	азот амонійний, тон	нітрати, тон	нітрити, тон	ортофосфати, тон
Сіверський Донець	42,5	399	14,6	78,519
Лугань	0,4	3,2	0,1	0,533
Айдар	2,0	1,2	0,5	1,648
Нижня Біленька	0,5	0,3	0,1	0,532
Верхня Біленька (Біленька)	6,0	19,3	0,6	1,123
Красна	9,0	8,7	0,6	1,095
Бахмутка (Бахмут)	6,1	106,8	2,4	9,259
Казенний Торець	68,6	1375,9	27,5	125,617
Оскіл	4,6	27,0	2,1	5,014
Берека	0,2	2,4	0,1	0,528
Середня Балаклійка	6,9	12,2	0,1	3,093
Мож	22,2	2,8	-	14,783
Уди	370,9	6432,7	132,2	580,013
Тетліга	0,1	0,1	-	0,074
Великий Бурлук	-	0,3	-	0,058
Розрита	-	0,4	-	0,053
Вовча	0,1	5,3	-	2,385
Всього	540,1	8397,6	180,9	824,327

За даними державного обліку водокористування – звітністю за формою №2ТП-водгосп (річна) – найбільшу кількість біогенних речовин, а саме 75% від загального обсягу, відводили до МПВ Уди КБО «Безлюдівський та «Диканівський» КП «Харківводоканал». Концентрації нітратів та нітритів у 2017 році були на рівні попереднього 2016 року та незначно варіювали у межах середньобаторічних значень, окрім створів на МПВ Уди та МПВ Сіверський Донець нижче впадіння р. Уди (813 км від гирла), де концентрація нітритів у 1,5-2 рази менше середньобаторічних значень. Вміст біогенних речовин значно підвищується після впадіння р. Уди, що пов'язано зі скидами з очисних споруд м. Харкова КП «Харківводоканал» (КБО «Безлюдівський» та «Диканівський»).

За даними моніторингу, проведеного лабораторією Сіверсько-

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.
-----	--------	----------	-------	------

Донецького БУВР у 2017 році вміст біогенних речовин у поверхневих водах суббасейну Сіверського Дінця РБР Дон відповідав наступним тенденціям:

- збільшення вмісту нітрогену амонійного (МПВ Уди та Нижня Біленька);
- зростання концентрації ортофосфатів (МПВ Сіверський Донець на ділянці між 813 і 712 км та у гирлі р. Уди);
- концентрація нітратів та нітритів у поверхневих водних об'єктах була на рівні 2016 року та незначно варіювала у межах середньобагаторічних значень, окрім створів на МПВ Уди та МПВ Сіверський Донець нижче впадіння р. Уди (813 км від гирла).

Забруднення небезпечними речовинами. У 2017 році за результатами вимірювань вмісту окремих несинтетичних забруднюючих речовин у більшості пунктах моніторингу концентрації були нижче за середньобагаторічні значення. Концентрації небезпечних забруднюючих речовин збільшувалися протягом 2017 року тільки після впадіння «найбільш забруднених» приток, а саме річок Уди, Казенний Торець та Бахмутка, що, безумовно, пов'язано з інтенсивною господарською діяльністю в басейнах зазначених приток та антропогенним навантаженням, зокрема скидами промислових стічних вод, що містять небезпечні забруднюючі речовинами.

Аварійне забруднення та вплив забруднених територій (полігонів, майданчиків, зон тощо). В РБР Дон здійснюється дуже розвинена промислова діяльність, включаючи виробництво енергії (тепло/гідроелектростанції), видобуток корисних копалин (вугілля), чорна та кольорова металургія, хімічна та нафтохімічна промисловість, машинобудування, тваринництво та харчова промисловість і т.ін., які є потенційними джерелами аварійних забруднень як через скиди стічних вод, так і через змиви з територій майданчиків, де складуються відходи виробництва.

З 2014 року на тимчасово окупованій території України опинилась частина підприємств, в т.ч. потенційно-небезпечних, за рахунок яких водні об'єкти суббасейнів річок Кривий Торець та Бахмутка на підконтрольній території можуть відчувати вплив, а також наслідки можуть розповсюджуватися по руслу р. Сіверський Донець, в т.ч. в районі поверхневого питного водозабору з р. Сіверський Донець для потреб Луганської області, який розташований у с. Білогорівка (467 км від гирла) нижче впадіння цих приток.

На стан Сіверського Дінця в районі водозабору в канал Сіверський

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					70
					проекту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Донець-Донбас для потреб Донецької області (522 км від гирла) ці притоки не впливають, оскільки вони розташовані нижче за течією.

В суббасейні р. Кривий Торець основні потенційно-небезпечні об'єкти, розташовані на тимчасово окупованій території України та на межі зіткнення або в так званій «сірій зоні», в результаті ведення / призупинення / припинення господарської діяльності або інших форс-мажорних обставин, в т.ч. наслідків військових дій, можуть чинити істотний вплив на стан МВП басейну.

Збройне вторгнення РФ у 2014 року стало причиною порушення роботи великої кількості промислових підприємств, які є джерелами потенційної небезпеки для населення та довкілля.

Одними з об'єктів підвищеної небезпеки для водних ресурсів регіону є хвостосховища – накопичувачі рідких багатотонажних відходів різних галузей промисловості. Це природні або штучно створені в природному середовищі земляні ємності для промислових відходів, що переміщуються з місць їх утворення переважно гідравлічним способом через трубопроводи та зберігаються в рідкому, шламо- та пастоподібному стані.

За результатами проведеної ідентифікації на території Донецької та Луганської областей налічується 200 хвостосховищ, які вміщують 939 млн тонн промислових відходів. З них 75 об'єктів знаходяться на тимчасово окупованій території України.

Розташування хвостосховищ як потенційно небезпечних об'єктів у зоні ведення військових дій, в безпосередній близькості до лінії розмежування, підвищує ризик перетворення існуючих небезпек від цих об'єктів на екологічні катастрофи, в тому числі транскордонного масштабу.

Найбільшу небезпеку становлять шламонакопичувачі, розташовані у Донецькій та Луганській областях: ПрАТ «Авдіївський коксохімічний завод», ТОВ НВО «ІНКОР і Ко», ПрАТ «Бахмутський Аграрний Союз», ПАТ «ЦЗФ «Держинська», КП «Рубіжанське ВУВКГ» (накопичувач від ТОВ «Рубіжанський краситель»), ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот», колишнє підприємство ВАТ «Лисичанська сода». Означені об'єкти обрано за чіткими критеріями потенційної небезпеки для населення і навколишнього середовища – токсичність та об'єм накопичених відходів, близькість до водних об'єктів, житлових і промислових будівель та лінії розмежування.

Реєстр об'єктів у РБР Дон, для яких існують ризики аварійного забруднення подано в таблиці 2.8.3.2.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№, № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					71
					просекту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат	

Таблиця 2.8.3.2 Реєстр об'єктів у РБР Дон, для яких існують ризики аварійного забруднення

№	Назва об'єкту
1	КП «Харківводоканал»
2	ДП «Первомайськвугілля» (ВП «Шахта «Золоте»)
3	ПрАТ «Авдіївський коксохімічний завод»
4	ПАТ «ЦЗФ «Держинська»
5	ПрАТ «Бахмутський Аграрний Союз»
6	КП «Рубіжанське ВУВКГ»
7	ПрАТ «Сєвєродонецьке об'єднання «Азот»
8	Горлівське ВУВКГ КП «Вода Донбасу»
9	Мирноградське ВУВКГ КП «Вода Донбасу»
10	Макіївське ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу»
11	ПрАТ «Новокраматорський машинобудівний завод»
12	КП «Словміськводоканал»
13	ДП «Мирноградвугілля» (ВП «Шахта «Центральна»)
14	КВП «Краматорський водоканал»
15	ДП «Первомайськвугілля» (ВП «Шахта «Гірська»)
16	КСП «Лисичанськводоканал»
17	ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат»
18	ДП «Селидіввугілля» (ВП «Шахта 1-3 «Новгородівська»)
19	ДП «Торецьквугілля» (ВП «Шахта «Центральна»)
20	ДП «ВК» «Краснолиманська»
21	ДП «Торецьквугілля» (ВП «Шахта «Торецька»)
22	КП «Бахмут-вода»
23	ДП «Первомайськвугілля» (ВП «Шахта «Тошківська»)
24	ДП «Мирноградвугілля» (ВП «Шахта «5/6»)
25	РУЕК КП «Вода Донбасу»
26	ДП «Мирноградвугілля» (ВП «Шахта «Капітальна»)
27	Донецьке РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»
28	ОК Укрвуглереструктуризація ДП (ВП «Східна ВД з ліквідації шахт» Шахта «Нова»)
29	Костянтинівське ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу»
30	Дружківське ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу»
31	КП «Куп'янський водоканал»
32	ПАТ «Центренерго» Вуглегірська, смт. Світлодарське
33	ВП «Шахта ім. Д.Ф.Мельникова» АТ «Лисичанськвугілля»
34	Слов'янське РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»
35	Торецьке ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу»
36	ДП «Первомайськвугілля» (ВП «Шахта «Карбоніт»)
37	Ізюмське КВКП
38	КП «Чугуїввода»
39	ТДВ «Лисичанський желатиновий завод»
40	АТ «Лисичанськвугілля» (ВП «Шахта Новодружеська» АТ «Лисичанськвугілля»)
41	ТОВ «НВП «Зоря»
42	Укршахтгідрозахист
43	АТ «Лисичанськвугілля» (ВП «Шахта ім. Г.Г.Капустіна» АТ «Лисичанськвугілля»)
44	КП «Балаклійський водоканал»

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.
-----	--------	----------	-------	------

Гідроморфологічні зміни. Наявність гідроморфологічних змін масивів поверхневих вод призводить до погіршення екологічного стану багатьох МПВ у РБР Дон. Гідроморфологічні зміни поділяються на типи:

- порушення неперервності потоку води та середовищ – поздовжнє порушення безперервності річок та середовищ існування (поперечні штучні споруди в руслі річки, переривання потоку води, порушення вільної течії річок, переміщення наносів, міграції риб та інших гідробіонтів);
- порушення гідравлічного зв'язку між руслами річок та їх заплавами;
- гідрологічні зміни (забір води, гідропікінг / коливання рівнів води штучного походження);
- морфологічні зміни (модифікація морфології русла, берегів, прилеглої частини заплави річок, наприклад, спрямлення).

Порушення неперервності потоку води та середовищ. Греблі та інші штучні поперечні споруди, що розташовані в руслах річок, будувались, насамперед, для акумуляції води, з подальшим її використанням для потреб зрошення, водозабезпечення населення та промисловості. В РБР Дон визначено 181 МПВ, де є порушення неперервності потоку води та середовищ (зарегульованість).

Акумуляція води у ставках та водосховищах вище гребель також забезпечує протипаводковий захист територій, розташованих нижче гребель. За даними 2019 року в РБР Дон знаходиться 2 679 ставків, а коефіцієнт зарегульованості басейну становить 1. За даними Державного агентства водних ресурсів України, значна частина ставків мають незадовільний технічний стан.

Гідрологічні зміни. В РБР Дон визначено тільки один випадок гідрологічних змін на МПВ – коливання рівнів води нижче Райгородської греблі, яка знаходиться на річці Сіверський Донець (522 км від витoku) на території Донецької області. Коливання рівнів води тут перевищують 0,5 м протягом доби упродовж більшої частини року. Довжина Сіверського Дінця, де спостерігається вплив коливання рівнів води, становить 7,7 км.

За липень 2021 року об'єм скидів води на нижче розташовану ділянку для підтримання водності в Донецькій і Луганській областях склав 82 млн.м³, із середніми витратами – 30,6 м³/с (екологічний стік становить 22 м³/с). Протягом місяця витрати води нижче греблі коливались від 20,7 до 45 м³/с.

Зменшення природного стоку в умовах глобального потепління та природного маловоддя, зменшення швидкостей течії та утворення застійних зон сприяє процесам евтрофікації і, як наслідок, призводить до погіршення

Підп. і дата	Зм. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					73
проскту Плану управління річковим басейном Дону										
(2025-2030)										
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

біорізноманіття та деградації водних екосистем.

Морфологічні зміни. В межах РБР Дон спрямлення на річках зустрічається на 47 МПВ. В РБР Дон визначено 699 МПВ (на 253 річках та 5 озерах). На основі даних про наявні поперечні споруди в руслі, місця заборів води та коливання рівнів, а також з використанням космічних знімків, топографічних та кадастрових карт третина визначених МПВ – 203 МПВ (29% всіх визначених МПВ) – визначено як істотно змінені (ІЗМПВ). З них:

- 1 МПВ віднесено до істотно змінених з причини гідрологічних змін (суттєві коливання рівнів води);
- 21 МПВ – через модифікацію морфології річок (спрямлення русел);
- 155 МПВ – через порушення вільної течії річок (зарегульованість);
- 26 МПВ – через поєднання зарегульованості та спрямлення.

Всі ці МПВ треба розглядати як такі, де існує ризик недосягнення доброго екологічного потенціалу.

14 річок в РБР Дон на всій довжині визначені істотно зміненими: 9 річок з причини зарегульованості, 4 річки – поєднання спрямлення та зарегульованості, 1 річки – спрямлення.

Серед 253 річок басейну лише 105 річок (42%) не зазнали жодних гідроморфологічних змін.

На основі аналізу головних водно-екологічних проблем, пов'язаних із гідроморфологічними навантаженнями в РБР Дон, можна зробити висновок, що відновлення (ревіталізації) потребують 203 МПВ РБР Дон, визначені як ІЗМПВ.

Найбільше випадків гідроморфологічних змін трапляється на малих річках РБР Дон. Малі річки, згідно з класифікацією річок за площею басейну, яка була використана при визначенні МПВ, це річки із площею до 100 км².

Підземні води

Забруднення. Антропогенне навантаження на підземні води у межах РБР Дон здійснюється точковими та дифузними джерелами.

Скринінг джерел антропогенного навантаження на стан підземних вод у межах басейну вказує на суттєвий вплив точкових джерел забруднення. На території РБР Дон зосереджені найпотужніші нафтохімічні, металургійні, машинобудівні, металургійні комплекси, а також вугільна промисловість. Відповідно тут зосереджена найбільша в Україні кількість шламо- та хвостосховищ, відстійників промислових стоків, полігонів побутових відходів та відвалів порід.

Забруднені стічні води, що надходять із вугільної, хімічної і

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт				Арк
					про стратегічну екологічну оцінку				74
					проекту Плану управління річковим басейном Дону				
					(2025-2030)				
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

нафтохімічної промисловості, чорної металургії, а також житлово-комунальних господарств, за попередньою оцінкою, є основним джерелом регіонального забруднення не тільки поверхневих, а й підземних вод, внаслідок фільтрації із річок. Окрім скидних вод, значний вплив на формування якості поверхневих, а відтак – і на якість підземних вод перших від поверхні водоносних горизонтів, здійснюють води шахтного водовідливу. Шахтні води, як правило, містять велику кількість металів, сульфатів, нафтопродуктів, фенолів, ціанідів, тощо, а також характеризуються високою мінералізацією (до 20 г/дм³). Тип навантаження від кожного об'єкта промисловості, що може відобразитися на якості підземних вод, характеризується певним набором специфічних компонентів та речовин, які можуть потрапляти у підземні води внаслідок тієї чи іншої промислової діяльності наведено у таблиці 2.8.3.3.

Таблиця 2.8.3.3 Перелік небезпечних продуктів промислової діяльності

Найменування галузей промисловості	Комплекс небезпечних сполук
Хімічна	Феноли, альдегіди, кетони, складні ефіри, леткі жирні кислоти, стирол, капролактам, гексамітилен-діамін, нітросполуки, нафтоли, органічні кислоти, жирні спирти, піридин, сірчані сполуки, Fe, As, Ca, Cl
Нафтохімічна	Нафтопродукти, ароматичні вуглеводні, феноли, сульфіді, Cl, PO ₄ ³⁻ , Na, Pb, Cu
Коксохімічна	Феноли, ціаніди, піридин, леткі жирні кислоти, смоли, аміни
Металургійна	Феноли, ціаніди, роданіди, смоли, Fe, Cu, Zn, Mn, Pb, Ni, As, SO ₄ ²⁻ , Cl, Na, K, Ca, Mg, H ₄ SiO ₄
Машинобудівна та металообробна	Ni, Cu, Zn, Pb, Cd, Mo, Fe, Cl, SO ₄ ²⁻ , PO ₄ ³⁻ , NH ₄ ⁻ , Cr, HBO ₂ ⁻ , сухий залишок, ціаніди, нафтопродукти, зважені суміші
Гірничовидобувна	Cl, SO ₄ ²⁻ , Na, Ca, Mg, нафтопродукти, зважені суміші, тяжкі вуглеводні, сульфіді, ціаніди, феноли, датиофосфати, ксентогенати, As, Cu, Zn, Fe, Ni, Pb, Mn, Mo, Ti, Hg, F, H ₂ S
Теплоенергетична	Нафтопродукти, зважені суміші, сухий залишок, Cu, Pb, Fe, Cl, SO ₄ ²⁻ , Na, Ca, Br, I
Харчова та легка	Леткі жирні кислоти, жири, олії, сірчані сполуки, піридин та його гомологи, хром, зважені сполуки
Каналізаційні стоки	Нафтопродукти, яйця патогенних організмів, мікробне забруднення
Сільськогосподарська	Яйця патогенних організмів, Ca, Mg, K, Na, HCO ₃ ⁻ , SO ₄ ²⁻ , Cl, NH ₄ ⁻ , PO ₄ ³⁻

Об'єми / запаси. За даними Державного водного кадастру родовищ підземних вод України прогнозні ресурси підземних вод у межах РБР Дон становлять більше 8000 тис. м³/добу. При цьому розвідані експлуатаційні

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат
-----	--------	----------	-------	-----

запаси підземних вод оцінюються в об'ємі 3500 тис. м³/добу.

Однак забезпеченість природними ресурсами підземних вод річкового басейну та відсоток використання ресурсів підземних вод у межах різних водоносних горизонтів нерівномірно розподілені по всій території. Критичною є ситуація із ресурсами підземних вод у кам'яновугільних відкладах. Інтенсивність експлуатації підземних вод водоносних горизонтів у кам'яновугільних відкладах, а також вплив гірничих робіт, призвели до повсюдного зниження рівнів та формування регіональних воронок депресій (глибиною більше 50 м) у зонах шахтних виробок. У вуглепромислових регіонах дренажного впливу шахт зазнають водоносні горизонти товщі карбону, а також водоносні горизонти в покривних неоген-палеогенових відкладах. Відсоток використання ресурсів підземних вод по відношенню до величини відповідних прогнозних ресурсів по всій площі поширення водоносного горизонту у кам'яновугільних відкладах складає 75-100%, інколи навіть більше 100%. При цьому якість підземних вод не відповідає нормативним значенням питних вод. Це призвело до необхідності використання дренажних шахтних вод як джерела питного водопостачання із мінералізацією більше 1 г/дм³.

В останнє десятиліття відмічається скорочення видобутку підземних вод, що пов'язане зі скороченням промислових потужностей, зменшенням кількості водоспоживачів (через віскові дії в регіоні). Зменшення об'ємів водовідбору спричинило початок відновлення рівнів підземних вод. Однак така ситуація ніяк не вказує на поліпшення якості підземних вод, а навпаки – контактування підземних вод у процесі відновлення рівня із техногенно створеною зоною аерації, що містить у високих концентраціях розчинні сполуки забруднюючих речовин, погіршує якість підземних вод. Така ситуація є характерною для підземних вод карбонатних водоносних горизонтів Луганської області, де поряд зі специфічними гідродинамічними умовами відмічається щільне розміщення небезпечних підприємств промисловості ТОВ «Рубіжанський краситель», ТОВ «НВП «Зоря», ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», накопичувачів колишнього ВАТ «Лисичанська сода», ПрАТ «ЛИНІК» та ін.

2.9 Природні території та об'єкти

В РБР Дон розташовано 64 об'єкти Смарагдової мережі, які охоплюють приблизно 13,5% (7485 км²) від площі басейну. Слід зазначити, що 31 об'єкт Смарагдової мережі (які були затверджені у 2018 році) має затверджені межі

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 76

та статус об'єктів природно-заповідного фонду згідно із законодавством України, інші 33 об'єкти (які були додані у 2020 році) не мають затверджених меж об'єктів ПЗФ або частково знаходяться в межах затверджених меж ПЗФ згідно із законодавством України.

За категоріями (наведено на рисунку 2.9.1) об'єкти Смарагдової мережі РБР Дон поділяються на:

- заповідники – 3;
- національні природні парки – 4;
- регіональні ландшафтні парки – 5;
- заповідні урочища – 2;
- заказники – 7;
- ботанічні заказники – 5;
- ландшафтні заказники – 4;
- ботанічні пам'ятки природи – 1;
- інші об'єкти – 33.

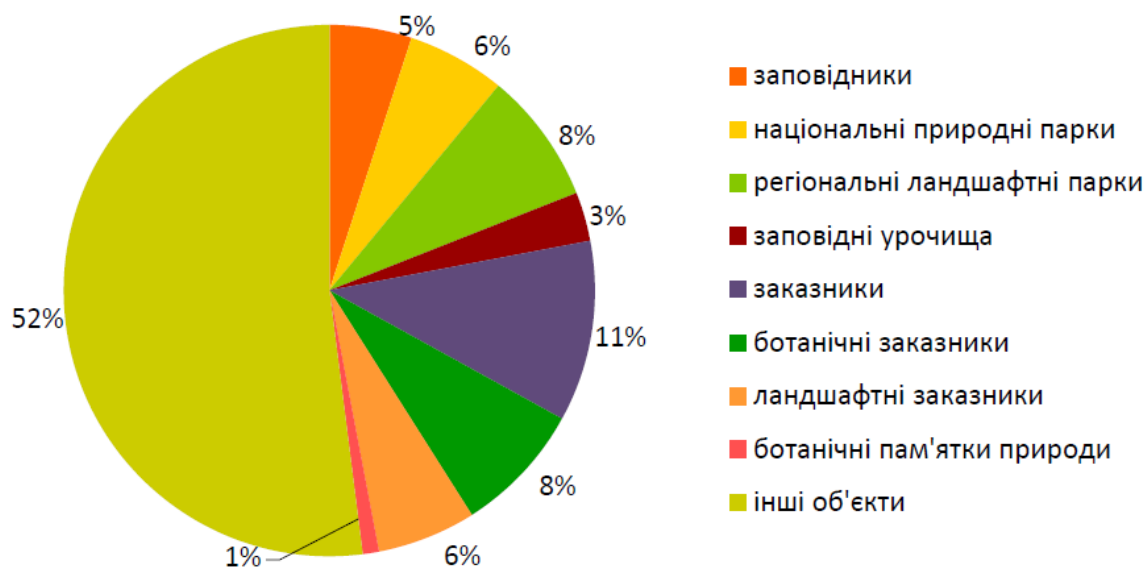

Рисунок 2.9.1 Розподіл об'єктів Смарагдової мережі за категоріями (%)

Жоден із об'єктів не має розробленого плану управління та розвитку.

Смарагдові території можуть як перекриватись з наявними об'єктами ПЗФ, так і включати інші території.

З межами та інформацією щодо цінності об'єктів Смарагдової мережі можна ознайомитись на сайті Ради Європи за посиланням: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-viewer>. Проте, на жаль, на момент складання даного звіту про СЕО, функціонал сайту дозволяв лише проглянути картографічні матеріали з межами об'єктів Емеральд, тоді як

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

стандартні форми з описами територій були доступні лише для зареєстрованих/ідентифікованих осіб. Тому, для аналізу цінності територій були використані всі інші джерела, що знаходились у вільному доступі.

Нижче представлено перелік та короткий опис об'єктів Смарагдової мережі, що знаходяться у межах району басейну річки Дон (див. таблицю 2.9.1).

Таблиця 2.9.1 Перелік об'єктів Смарагдової мережі РБР Дон

№	Річковий басейн	Річковий суббасейн	Назва території	Код	Площа, км ²
1	Дон	Сіверський Донець	Український степовий природний заповідник	UA0000019	33,55
2	Дон	Сіверський Донець	Луганський національний природний заповідник	UA0000020	54,17
3	Дон	Сіверський Донець	Національний природний парк «Святі Гори»	UA0000029	434,37
4	Дон	Сіверський Донець	Національний природний парк «Гомільшанські ліси»	UA0000034	144,04
5	Дон	Сіверський Донець	Регіональний ландшафтний парк «Клебан-Бик»	UA0000064	29,12
6	Дон	Сіверський Донець	Заповідне урочище «Никанорівський ліс»	UA0000067	6,52
7	Дон	Сіверський Донець	Регіональний ландшафтний парк «Біловодський»	UA0000068	140,06
8	Дон	Сіверський Донець	Національний природний парк «Сіверсько-Донецький» (НПП «Кремінські ліси»)	UA0000069	182,40
9	Дон	Сіверський Донець	Ботанічний заказник місцевого значення «Крейдяні відслонення»	UA0000070	0,30
10	Дон	Сіверський Донець	Регіональний ландшафтний парк «Печенізьке поле»	UA0000071	50,21
11	Дон	Сіверський Донець	Регіональний ландшафтний парк «Ізюмська лука»	UA0000073	50,08
12	Дон	Сіверський Донець	Дворічанський національний природний парк	UA0000074	34,33
13	Дон	Сіверський Донець	Заказник «Ельба»	UA0000076	7,61
14	Дон	Сіверський Донець	Загальнозоологічний заказник загальнодержавного значення «Суходільський»	UA0000078	30,58
15	Дон	Сіверський Донець	Заказник «Добрянські гори»	UA0000079	1,17
16	Дон	Сіверський Донець	Ботанічний заказник місцевого значення «Крейдяні скелі»	UA0000080	0,98
17	Дон	Сіверський Донець	Ботанічний заказник місцевого значення «Лісне»	UA0000081	2,72
18	Дон	Сіверський Донець	Ландшафтний заказник місцевого значення «Печенізька лісова дача»	UA0000086	53,29
19	Дон	Сіверський Донець	Ландшафтний заказник місцевого значення «Сіверськодонецький»	UA0000088	45,06
20	Дон	Сіверський Донець	Заказник Оскільське водосховище	UA0000104	100,82

Підп. і дата

Зм. інв. №

інв. № дубл.

Підп. і дата

інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

№	Річковий басейн	Річковий суббасейн	Назва території	Код	Площа, км ²
21	Дон	Сіверський Донець	Заказник Печенізьке водосховище	UA0000105	270,64
22	Дон	Сіверський Донець	Ботанічний заказник місцевого значення «Медвежанський»	UA0000195	101,24
23	Дон	Сіверський Донець	Ландшафтний заказник місцевого значення «Балакірівський»	UA0000198	4,17
24	Дон	Сіверський Донець	Ландшафтний заказник місцевого значення «Новобільський»	UA0000199	39,74
25	Дон	Сіверський Донець	Станично-Луганський заповідник	UA0000209	121,58
26	Дон	Сіверський Донець	Ботанічний заказник місцевого значення «Різниківський»	UA0000219	5,47
27	Дон	Сіверський Донець	Регіональний ландшафтний парк «Кам'янсько-Донецький»	UA0000220	35,69
28	Дон	Сіверський Донець	Заказник «Вітрогорський»	UA0000221	7,56
29	Дон	Сіверський Донець	Ботанічна пам'ятка природи «Олександропільський»	UA0000225	10,68
30	Дон	Сіверський Донець	Загальнозоологічний заказник місцевого значення «Сватівський»	UA0000226	28,33
31	Дон	Сіверський Донець	Нижньодуванське заповідне урочище	UA0000227	15,95
32	Дон	Сіверський Донець	Бишкінський степ (комплекс степових та заліснених балок в околицях с.Бишкін Зміївського району Харківщини)	UA0000273	170,5198
33	Дон	Сіверський Донець	Мілова (ландшафти крейдяних степів, лучних та злаково-різнотравних степів, байрачних дібров, різноманітні заплавні ландшафти долини Сіверського Дінця, гніздування рідкісних видів хижих птахів, рідкісні степові види комах)	UA0000274	22,1174
34	Дон	Сіверський Донець	Спасів Скит (нагірні діброви, суходольні луки на вододілі басейнів річки Дніпро та річки Дон)	UA0000275	37,2338
35	Дон	Сіверський Донець	Муром (лучні степи, відслонення глин та пісковиків на відрогах Середньоруської височини)	UA0000276	17,8505
36	Дон	Сіверський Донець	Олександрівські озера (комплекс балок із ставками у Олександрівському районі Донецької області. Важливий для навколоводних птахів)	UA0000277	152,0089
37	Дон	Сіверський Донець	Роганка (лучні степи, відслонення глин та пісковиків на відрогах Середньоруської височини)	UA0000278	23,8745
38	Дон	Сіверський Донець	Липці (Харківська область. Лучні степи, відслонення глин та пісковиків на відрогах Середньоруської височини)	UA0000279	16,6531
39	Дон	Сіверський Донець	Кам'янка ізюмська (Харківська область. Різноманітні степові ландшафти. Скельні утворення (мергель). Байрачні ліси, чагарникові зарості посеред скельних відслонень вапняків, мергелів. Місця	UA0000280	52,232

Підп. і дата

Зм. інв. №

інв. № дубл.

Підп. і дата

інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Арк

79

№	Річковий басейн	Річковий суббасейн	Назва території	Код	Площа, км ²
			мешкання раритетної ентомофауни, хижих птахів, сов (включно із пугачем)		
40	Дон	Сіверський Донець	Ізбитське (Харківська область. Лісостепові ландшафти (еталони ландшафтів південного лісостепу), старі діброви. Діброви на відслоненнях крейди)	UA0000281	51,0009
41	Дон	Сіверський Донець	Сухі та Мокрі Ізюмці (Харківська область. Великі масиви різнотипових степів. Відслонення крейд, мергелів, виходи глин мезозойської ери. Великі масиви боліт у степових ділянках річок. Велика кількість видів раритетної флори та фауни. Великі поселення бабаків. Велика щільність кам'янки попелястої)	UA0000282	66,4468
42	Дон	Сіверський Донець	Дергачівський ліс (Харківська область. Лісостепові діброви, в т.ч. старі. "Зелена зона" міста Харків. Екокоридор для мігруючих птахів)	UA0000283	88,6032
43	Дон	Сіверський Донець	Чумацький шлях та долина річки Вільшанка (Харківська область. Лісостепові ландшафти (надзвичайно різноманітні) вододілу між басейнами річок Дон та Дніпро. Велика кількість раритетних видів фауни (гризуни, хижі ссавці, хижі птахи, комахи)	UA0000284	33,7917
44	Дон	Сіверський Донець	Горіла долина (Харківська область. Унікальні солончакові болота та солонцеві заболочені луки 3-4 терас долини р. Сіверський Донець (лесові тераси). Гніздування сірого журавля, рідкісних видів куликів, качок. Міграційні скупчення гучей та качок (багатотисячні) – під час міграцій)	UA0000285	11,1643
45	Дон	Сіверський Донець	Верхня частина річки Велика Бабка (Харківська область. Лучні степи, відслонення глин та пісковиків на відрогах Середньоруської височини)	UA0000286	83,3254
46	Дон	Сіверський Донець	Безрукі (Харківська область. Лучні степи, відслонення глин та пісковиків на відрогах Середньоруської височини. Значні поселення бабаків та ховрашків крапчастих)	UA0000287	2,5344
47	Дон	Сіверський Донець	Полігон (Харківська область. Єдина ділянка (що збережена у близькому до природного стану) лучних степів на лесових терасах долини Сіверського Дінця. Гніздування рідкісних видів хижих птахів, наявність рідкісних видів комах)	UA0000288	17,6406
48	Дон	Сіверський Донець	Балаклійки (Харківська область. Великі масиви різнотипових степів. Відслонення крейд, мергелів, виходи	UA0000289	73,8179

Підп. і дата

Зм. інв. №

інв. № дубл.

Підп. і дата

інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Арк

80

№	Річковий басейн	Річковий суббасейн	Назва території	Код	Площа, км ²
			глин мезозойської ери. Великі масиви боліт у степових ділянках річок. Велика кількість видів раритетної флори та фауни. Великі поселення бабаків)		
49	Дон	Сіверський Донець	Циркунівський ліс (Харківська область. Лісостепові діброви, в т.ч. старі. “Зелена зона” міста Харків. Екокоридор для мігруючих птахів)	UA0000290	116,135
50	Дон	Сіверський Донець	Заводі (Харківська область. Відслонення вапняків, мергелів юрського періоду та початку крейдяного періоду. Петрофітні степи та байрачні ліси. Раритетна флора та фауна (канюк степовий, пугач, орел-карлик, орел-могильник, горицвіт (адоніс), брандушки, тюльпан дібровний, тощо)	UA0000291	10,6832
51	Дон	Сіверський Донець	Верхня частина долини р. Уди (Харківська область. Долина річки Уди)	UA0000292	105,5058
52	Дон	Сіверський Донець	Система озер Лиман (Харківська область. Велике озеро, типово степова озерна водойма. Великі скупчення мігруючих та зимуючих коловодних птахів, орланів-білохвостів)	UA0000293	31,5152
53	Дон	Сіверський Донець	Лозовенька та Олексіївський ліс (Харківська область. Різноманітні лісостепові ландшафти, екокоридор для мігруючих птахів у межах міста Харків, «Зелена зона» міста Харків. Скупчення мігруючих коловодних птахів. Рідкісні види комах у старих лісостепових дібровах)	UA0000294	9,8311
54	Дон	Сіверський Донець	Нижня частина долини р. Уди (Харківська область. Долини малих річок лісостепу. Ділянки долини малої річки, що збереглися у природному стані)	UA0000295	133,8097
55	Дон	Сіверський Донець	Лисогірка ізюмська (Харківська область. Різноманітні ландшафти долини р. Сіверський Донець, великі масиви заболочених лук. Гніздування регіонально зникаючого виду – гуски сірої. Рідкісні види хижих птахів, зупинки мігруючих зграй гусей. Гніздування сірого журавля. Степові ділянки із відслоненнями крейди, раритетною крейдовою рослинністю, великими поселеннями бабаків)	UA0000296	33,4077
56	Дон	Сіверський Донець	Протопопівка-Петрівське (Харківська область. Відслонення вапняків, мергелів юрського періоду та початку крейдяного періоду, місцями – карбонового періоду палеозою. Петрофітні степи та байрачні ліси. Раритетна флора та фауна (канюк степовий, пугач, орел-карлик, орел-	UA0000297	72,3508

Підп. і дата

Зм. інв. №

інв. № дубл.

Підп. і дата

інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Арк

81

№	Річковий басейн	Річковий суббасейн	Назва території	Код	Площа, км ²
			могильник, горицвіт (адоніс), брандушки, тюльпан дібровний, тощо)		
57	Дон	Сіверський Донець	Петрівські струмки (Харківська область. Комплекс степових балок та байрачних лісів у Харківському районі Харківської області. Важливе оседище степових видів денних хижих птахів та рідкісних видів комах, рослин (ковили, адоніси, тощо)	UA0000298	20,9204
58	Дон	Сіверський Донець	Долина р. Мож (Харківська область. Майже незмінена людською діяльністю заболочена долина невеликої лісостепової річки Мож. Різноманітні болотні асоціації рослинності, сфагнові болота у “борових блюдцях”. Гніздування сірого журавля. Популяції лучних орхідей, рідкісних видів комах, риби)	UA0000299	126,5848
59	Дон	Сіверський Донець	Білокузьминівське (Урочище “Білокузьминівське” – один з найбільших осередків рослинності крейдяних відслонень (в т.ч. скелі та останці) у Донецькій області. Околиці Краматорська)	UA0000300	22,4167
60	Дон	Сіверський Донець	Барвінківський степ (комплекс степових балок у Барвінківському районі Харківської області. Важливе оседище степових видів денних хижих птахів та рідкісних видів комах, рослин (ковили, шафрани, тощо). Найбільше гніздове угруповання орлів-могильників (Aquila heliaca) в Україні)	UA0000301	103,5078
61	Дон	Сіверський Донець	Долина р. Айдар (долина р. Адар (Луганська область) Одне з найбільших скупчень крейдяних відслонень із раритетною крейдяною рослинністю. Місця розташування найбільшої кількості гніздових пар пугача в Україні)	UA0000313	1172,374
62	Дон	Сіверський Донець	Долина р. Сіверський Донець у Луганській області (долина р. Сіверський Донець із піщаними аренами та боровими терасами у Луганській області)	UA0000315	1349,033
63	Дон	Сіверський Донець	Долина р. Сіверський Донець в Харківській області-1 (долина р. Сіверський Донець із піщаними аренами та боровими терасами у північній частині Харківської області)	UA0000316	398,20
74	Дон	Сіверський Донець	Долина р. Сіверський Донець в Харківській області-2 (долина р. Сіверський Донець із піщаними аренами та боровими терасами у південній частині Харківської області)	UA0000317	815,4471

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Вплив воєнних дій

У суббасейні р. Сіверський Донець РБР Дон об'єкти Смарагдової мережі, що зазнали впливу військових дій (деякі і надалі знаходяться під впливом), представлено у Таблиці 2.9.2.

Таблиця 2.9.2 Перелік об'єктів Смарагдової мережі, які зазнали впливу військових дій

№	Назва об'єкту	Вплив внаслідок воєнних дій
1	Український степовий природний заповідник	Заповідник «Крейдова флоора» – відділення Українського степового природного заповідника НАН України – з березня до вересня 2022 року перебувало в тимчасовій окупації РФ. Достовірна інформація про кількість та обсяги пошкоджень відсутня. Детонації, обстріли, мінування території призводять до механічного знищення тваринного світу, вибухи становлять загрозу птахам. Активні земельні роботи призводять до пошкодження верхнього шару ґрунту та знищення степової рослинності. Вирубка дерев завдає непоправної шкоди лісовим насадженням заповідника. На теперішній час ділянка знаходиться поблизу зони ведення активних бойових дій.
2	Національний природний парк «Святі Гори»	З березня до вересень 2022 року територія Національного природного парку «Святі Гори» перебувала в тимчасовій окупації РФ та в зоні активних бойових дій. Із загальної площі НПП «Святі Гори» 40,6 тис. га наразі деокуповано 38,6 тис. га (95%), з яких обстежено на наявність вибухонебезпечних предметів не більше 1,5%. Наразі доступ до лісів обмежений або взагалі відсутній. Достовірна та повна інформація про кількість та обсяги пошкоджень відсутня. За попередніми підрахунками площа лісів, пошкоджених пожежами та внаслідок механічних пошкоджень, складає майже 18 тисяч гектарів. Птахи гинуть внаслідок бойових дій, покидають свої оселища, втрачають потомство, мігрують у більш безпечніші місця. Найбільше від забруднення лісів вибухонебезпечними предметами страждають великі парнокопитні тварини: лосі, олені, сарни, дикі свині, що можуть

Підп. і дата	Зм. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.

		підриватися на мінах і внаслідок спрацювання розтяжок. Зруйновано значну частину адміністративних та робочих приміщень, а також знищено всю автомобільну техніку, протипожежну техніку та обладнання, будівлі протипожежної станції, систему виявлення лісових пожеж (телевізійну систему типу «ВПК-1600»).
3	Регіональний ландшафтний парк «Клебан-Бик»	В РЛП «Клебан-Бик» знищено оглядовий майданчик на екологічній стежці. Внаслідок ракетних влучань на території парку, в тому числі у межах геологічної пам'ятки природи загальнодержавного значення «Клебан-Бицьке відслонення», виникли пожежі на загальній площі понад 30 га. Пошкоджені степові та чагарникові екосистеми.

Об'єкти природно – заповідного фонду.

Оскільки, перелік об'єктів природно – заповідного фонду у Екологічних паспортах подається лише у розрізі областей, а не річкових басейнів, визначення об'єктів, що розташовані у межах району басейну річки Дон було сформовано на основі картографічних матеріалів (карта 2 до проєкту ПУРБ) та інформації щодо місцярозташування кожного з об'єктів ПЗФ Донецької, Луганської та Харківської областей.

Басейн охоплює територію Харківського, Чугуївського, Куп'янського, Ізюмського, частково Богодухівського, Лозівського районів Харківської області; Сватівського, Старобільського, Щастинського, Луганського, Довжанського, Алчевського, Сєвєродонецького та частково Ровеньківського районів Луганської області; Краматорського, Бахмутського, частково Покровського районів Донецької області.

Донецька область

Природно-заповідний фонд (далі – ПЗФ) Донецької області станом на 01.01.2023 має у своєму складі 188 територій та об'єктів фактичною площею 103471,1106 (3,90% території області).

Луганська область

Загалом, на території області розташовано 204 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення загальною площею 94478,9160 га в тому числі 12 територій та об'єктів загальнодержавного значення площею 14389,7164 га та 192 – місцевого значення площею 80089,1996 га.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Іс. № дубл.	Зм. Інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк			
										84			
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат				

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 2.9.3 Об'єкти природно – заповідного фонду у межах району басейну річки Дон

№	Назва об'єкту	Розташування	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його площу тощо
Донецька область			
Території та об'єкти ПЗФ загальнодержавного значення			
<i>Природні заповідники</i>			
1	Заповідник «Крэйдова флора»	відділення Українського степового природного заповідника НАН України. Заповідник розташований на правому крутому березі річки Сіверський Донець, між селами Закітне та Пискунівка.	Заповідник створено у 1988 року за розпорядженням Ради Міністрів УРСР.
<i>Національні природні парки</i>			
1	Святі Гори	Краматорський р-н, Сіверська міська тг, Святогірська міська тг, Лиманська міська тг, Миколаївська міська тг, ДП «Слов'янське лісове господарство», ДП «Лиманське лісове господарство»	Указ Президента України від 13.02.97 № 135/97, від 22.01.2010 № 57/2010
<i>Пам'ятки природи</i>			
1	Дружківські закам'янілі дерева	Краматорський р-н, Дружківська міська тг, смт Олексієво-Дружківка	Розпорядження РМ УРСР № 780-р від 14.10.75
2	Клебан - Бицьке відслонення	Краматорський р-н, Іллінівська сільська тг, лівий берег Клебан-Бикського водосховища	Розпорядження РМ УРСР № 780-р від 14.10.75
3	Балка Кровецька	Краматорський р-н, Костянтинівська міська тг, східна околиця с. Іванопілля	Розпорядження РМ УРСР № 780-р від 14.10.75
4	Маяцька дача	Краматорський р-н, Святогірська міська тг, ДП «Слов'янське лісове господарство», Маяцьке л-во, кв. 114	Розпорядження РМ УРСР № 780-р від 14.10.75
5	Озеро Ріпне	Краматорський р-н, Слов'янська міська тг	Розпорядження РМ УРСР № 780-р від 14.10.75
6	Озеро Сліпне	Краматорський р-н, Слов'янська міська тг	Розпорядження РМ УРСР № 780-р від 14.10.75
Луганська область			
Території та об'єкти ПЗФ загальнодержавного значення			
<i>Природні заповідники</i>			

Звіт
про стратегічний екологічний оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

1	Луганський природний заповідник Філіал "Стрільцівський степ"	Міловський район с.Криничне, Великоцька с/р, на південь від с.Журавське	Рішення Луганської облради від 15.12.1998; Указ Президента України від 21.04.2004 № 466/2004
	Філіал „Провальський степ”	Свердловський район, с. Провалля Провальська с/р	Постанова Ради Міністрів УРСР від 22.12.1975 № 1003-р
	Філіал "Станично-Луганське"	Філіал "Станично-Луганське"	Постанова Ради Міністрів УРСР від 12.11.1968 № 568
	Філіал «Трьохізбенський степ»	Трьохізбенська с/р Слов"яносербського р-ну Гречишкінська с/р Новоайдарського р-ну	Рішення Луганської облради від 12.10.2007 № 16/17 Указ Президента України від 07.12.2008 № 1169/2008
<i>Національні природні парки</i>			
1	Кремінські ліси	Кремінський район	Указ Президента України № 678/2019 від 10.09.2019 Постанова Вищого адміністративного суду України від 21.10.2010 у справі № П-155/10
<i>Заказники</i>			
1	Юницький	Біловодський район с.Городище с.Первомайськ Юницьке лісництво	Постанова Ради Міністрів від 28.10.1974 № 500; Указ Президента України від 12.09.2005 № 1238/2005
2	Балка Ковильна	Новолимарівська сільська рада Біловодського району	Рішення Луганської обласної ради від 17.04.2009 № 28/42 «Про підтримку клопотання про оголошення ботанічного заказника загальнодержавного значення «Балка Ковильна» Указ Президента України від 27.07.2016 № 312/2016
3	Сафоново	ДП "Кремінське ЛМГ"	Рішення Луганської облради від 08.09.2006 № 5/18 Указ Президента України від 27.07.2016 № 312/2016
4	Церковний ліс	ДП «Старобільське ЛМГ» в межах кв. 15,16 Садківська с/р Старобільського району, ДП "Сватівське ЛМГ"	Рішення Луганської обласної ради від 26.12.2007 № 19/11 Про підтримку клопотання про оголошення лісового заказника загальнодержавного значення «Церковний ліс». Указ Президента України від 27.07.2016 № 312/2016
5	Урочище Терське	Чугинська сільська рада Станично-Луганського району ДП "Станично-Луганське ДЛМГ"	Рішення Луганської обласної ради від 17.04.2009 № 28/42 «Про підтримку клопотання про оголошення ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Урочище Терське» Указ Президента України від 27.07.2016 № 312/2016

Звіт
про стратегічний екологічний оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата
-----	--------	----------	-------	------

<i>Пам'ятки природи</i>				
1	Конгресів яр	м. Лисичанськ	Розпорядження Ради Міністрів УРСР від 14.10.1975 № 780-р; Постанова держкомітету УРСР по екології і раціональному природокористуванню	
2	Балка Крейдяний яр	Біловодський район, Новолимарівська с/р	Указ Президента України від 17.08.2015 № 477 від 30.08.1990 № 18	
3	Айдарська тераса	Новоайдарський район; ДП "Новоайдарське ЛМГ" Новоайдарське лісництво урочище Денежникове кв. 34-35	Постанова Ради Міністрів УРСР від 30.03.1981 № 145; Постанова комітету УРСР по екології і раціональному природокористуванню від 30.08.1990 № 18	
<i>Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва</i>				
1	Гостра Могила	м. Луганськ Луганське лісництво кв. 33,34	Постанова Держкомітету УРСР по охороні природи від 26.02.1980 № 14	
2	Парк Дружби	Новоайдарський район с. Победа	Постанова Держкомітету УРСР по охороні природи від 26.02.1980 № 14	
Харківська область				
Території та об'єкти ПЗФ загальнодержавного значення				
<i>Національні природні парки</i>				
1	«Гомільшанські ліси»	с. Коробів Хутір, с. Задонецьке, с. Гомольша Чугуївського району (колишній Зміївський район), с. Нижньошибшин, с. Гайдари Лозівського району (колишній Первомайський район)	Указ Президента України від 06.09.2004 № 1047/2004	
2	«Дворічанський»	с. Кам'янка, с. Тополі Куп'янського району (колишній Дворічанський район)	Указ Президента України від 11.12.2009 № 1044/2009	
<i>Заказники</i>				
1	«Катеринівський»	с. Катеринівка, с. Андріївка Куп'янський район (колишній Великобурлуцький район)	Постанова РМ УРСР від 19.04.1977 № 198	
2	«Бурлуцький»	смт. Великий Бурлук, с. Горяне, с. Катеринівка (колишній Великобурлуцький район)	Постанова РМ УРСР від 19.04.1977 № 198	
3	«Вовчанський»	с. Мала Вовча, с. П Жовтневе, с. Волохівка, с. Землянки, с. Нестерне, с. Охрімівка Чугуївського району (колишній Вовчанський район)	Указ Президента України від 10.12.1994 № 750/94	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

<i>Пам'ятки природи</i>			
1	«Старомерчанський парк»	смт. Старий Мерчик Богодухівського району (колишній Валківський район)	Постанова Держкомекології від 30.08.1990 № 18
<i>Зоологічні парки</i>			
1	Харківський зоопарк	м. Харків вул. Сумська, буд. 35	Постанова РМ УРСР від 22.07.1983 № 311
<i>Дендрологічні парки</i>			
1	Дендрологічний парк Харківського національного аграрного університету ім.В.В.Докучаєва	с. Рогань Харківського району	Постанова РМ УРСР від 22.02.1991 № 33
<i>Ботанічні сади</i>			
1	Ботанічний сад Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна	м. Харків вул. Клочківська, буд. 52, м. Харків, вул. Отакара Яроша, буд. 24	Указ Президента України від 09.12.1998 № 1341/98

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Водно-болотні угіддя міжнародного значення. Відповідно до інформації, наведеній на сайті Рамсарської конвенції (посилання: <https://www.ramsar.org/wetland/ukraine>) на території України налічується 50 водно-болотних угідь, загальною площею 930,559 га. Безпосередньо, у межах району басейну річки Дон водно-болотні угіддя міжнародного значення – відсутні.

Складові структурних елементів екомережі.

Згідно статті 5 Закону України «Про екологічну мережу України» до складових структурних елементів екомережі включаються:

- а) території та об'єкти природно-заповідного фонду;
- б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони;
- в) землі лісового фонду;
- г) полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду;
- г) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами;
- д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів;
- е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність);
- е) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України;

ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України;

з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо;

и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Оскільки, інформація щодо складових екомережі ведеться не за басейновим принципом, а лише у розрізі областей, нижче подано інформацію щодо структурних елементів екомережі Донецької, Луганської та Харківської областей.

Донецька область

Згідно з Порядком включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1196, протягом 2022 року складено та

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 90
Зм. інв. №					Зм.	Кільк
нв. № дубл.					№ докум.	Підп.
Підп. і дата					Дат	
Інв. № підп.						

оприлюднено Перелік із 74 ключових та 1 сполучної територій та об'єктів екологічної мережі Донецької області.

Таблиця 2.9.4 Складові структурних елементів екологічної мережі в межах Донецької області

№ з/п	Одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Загальна площа, тис. га	Загальна площа екомережі, тис. га	Складові елементи екомережі, тис. га											
				об'єкти ПЗФ	водно-болотні угіддя	відкриті заболочені землі	водоохоронні зони	прибережні захнені смуги	ліси та інші лісовкриті площі	курортні та лікувально-оздоровчі території	рекреаційні території	землі під консервацією	відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	пасовища, сіножаті	радіоактивно-забруднені землі, що не використовуються в господарстві
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Донецька область*	2651,7	841,5	147,2	42,5	10,0	0,0	0,0	204,1	1,0	3,5	3,1	100,4	329,7	0,0

Таблиця 2.9.5 Просторова структура регіональної екологічної мережі (РЕМ)

Національні екокоридори (НЕК)	Національні ключові території (НКТ)	Регіональні екокоридори (РЕК)	Регіональні ключові території (РКТ)
Сіверсько-Донецький	Святогірська	Казенноторецький Бахмутський	Різниківська
Південно-український (степовий)	5 НКТ: Кам'яногомільська, Донецький кряж, Хомутовська Кальміуська, Великоанадольська	8 РЕК: Казенноторецький, Бахмутський, Самарський, Вовчо-Мокроялинський, Бердський, Кальміуський, Грузько-Сланчицький, Міус-Кринський	13 РКТ Донецька, Клебанбицька, Краматорська, Зуївська, Верхньосамарська, Торецька, Ясинуватська, Артемівська, Вільхуватська, Мокроялинська, Кальчицька, Азовська дача, Міуська
Азово-Чорноморський	Білосарайська, Кривокіська	Кальміуський, Грузькоеланчицький	Маріупольська
3 НЕК	8 НКТ	12 РЕК	15 РКТ

Інс. № підп.	Підп. і дата	Інс. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.

Луганська область

Починаючи з 24.02.2022 та по теперішній час, переважна більшість території Луганської області тимчасово окупована збройними формуваннями країни-агресора. Територія області підконтрольна Уряду України знаходиться в зоні бойових дій (безпосереднього вогневого контакту з ворогом) або під постійним артилерійсько-мінометним вогнем ворога. У зв'язку із чим, заходи, з 24.02.2022 щодо формування екологічної мережі, не проводились.

Таблиця 2.9.6 Складові структурних елементів екологічної мережі в розрізі одиниць адміністративно-територіального устрою регіону (в розрізі земель, які були підконтрольні Уряду України з 2014 р. по 24.02.2022)

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці регіону	Загальна площа, тис. га	Загальна площа екомережі, тис. га	Складові елементи екомережі, тис. га										
				Території та б'єкти ПЗФ	землі водного фонду	водно-болотні угіддя	водоохоронні зони	землі лісового фонду	полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель	землі оздоровчого призначення з їх	землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів	пасовища, сіножаті	радіоактивно забруднені землі, що не використовуються в господарстві	інші природні території, об'єкти, землі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Луганська область	1838,9	1751,234	75,87	-	-	290	-	-	0,104	0,651	399,3	-	

Харківська область

До складу регіональної екомережі Харківської області, за інформацією НДУ «УкрНДІЕП», належать територіальні структури загальнодержавного та місцевого значення, які є складовими місцевих схем формування екомережі.

Територіальні структури загальнодержавного значення:

- Екорегіон – Придонецький, розташований у долині р. Сіверський Донець.

- Екокоридори:

- широтний: Галицько-Слобожанський (лісостеповий) проходить долинами рр. Мерла, Мерчик, Черемушна, Мжа, Сіверський Донець, Великий Бурлук, Нижня Дворічна та Оскіл;

- меридіональний: Сіверсько-Донецький – включає заплавні луки, чагарники, сіножаті, схиліві землі з незначним рослинним покривом, ліси, водні об'єкти.

Територіальні структури місцевого значення:

- Екокоридори:

Природного походження:

Орільський – долина р. Оріль;

Оскільський – долина р. Оскіл;

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						92

Берестовий – долина р. Берестова;
 Самарський – долина р. Самара;
 Березький – долина р. Берека;
 Балаклійсько-Синихінський – долини рр. Волоська Балаклійка та Синиха;

Удянський – долина р. Уди.

Штучного походження: лісосмуги вздовж залізниць.

Басейн охоплює територію Харківського, Чугуївського, Куп'янського, Ізюмського, частково Богодухівського, Лозівського районів Харківської області. У таблиці 2.9.7 представлено складові елементи екомережі у межах даних районів.

Таблиця 2.9.7 Складові структурних елементів екологічної мережі районів Харківської області, що знаходяться у межах району басейну річки Дон

№ з/п	Адміністративно територіальні одиниці регіону	Загальна площа, тис.га	Загальна площа екомережі, тис.га	Складові елементи екомережі, тис.га												
				Об'єкти ПЗФ	землі водного фонду	водно-болотні угіддя	водоохоронні зони	землі лісового фонду	полезакисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду	землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами	землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму	пасовища, сіножаті	радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом	інші природні території, об'єкти, землі		
1	Балаклійський (на цей час Ізюмський) район	198,644	26,9741	8,038		18,9361			--	--	--	--	--	--	--	--
2	Барвінківський (на цей час Ізюмський) район	136,452	3,8459	0,519		3,3266			--	--	--	--	--	--	--	--

№ п/п	№ докум.	Підп.	Дата

№ п/п	№ докум.	Підп.	Дата

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

10	Золочівський (на цей час Богодухівський) район	96,862	4,2123	0,065	4,1471	--	--	--	--	--	--	--
9	Зміївський (на цей час Чугуївський) район	136,465	23,9627	15,862	8,1004	--	--	--	--	--	--	--
8	Дергачівський (на цей час Харківський) район	90,006	1,5366	0,8445	0,6921	--	--	--	--	--	--	--
7	Дворічанський (на цей час Куп'янський) район	111,235	8,6169	3,537	5,0797	--	--	--	--	--	--	--
6	Вовчанський (на цей час Чугуївський) район	188,861	13,8277	4,480	9,3474	--	--	--	--	--	--	--
5	Великобурлуцький (на цей час Куп'янський) район	122,08	9,5474	2,592	6,9553	--	--	--	--	--	--	--
4	Борівський (на цей час Ізюмський) район	87,533	16,1973	6,716	9,4806	--	--	--	--	--	--	--
3	Богодухівський район	116,03	3,0165	0,350	2,6670	--	--	--	--	--	--	--

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

11	Ізюмський район	155,344	12,5138	3,194	9,3204	--	--	--	--	--	--
12	Куп'янський район	128,031	6,6263	0,174	6,4520	--	--	--	--	--	--
13	Лозівський район	140,353	10,3742	0,115	8,9231	--	--	--	--	--	--
14	Нововодолазький (на цей час Харківський) район	118,274	1,8192	0,343	1,4760	--	--	--	--	--	--
15	Первомайський (на цей час Лозівський) район	119,444	4,1592	2,243	1,9167	--	--	--	--	--	--
16	Печенізький (на цей час Чугуївський) район	46,748	27,904	10,985	16,9191	--	--	--	--	--	--
17	Харківський район	140,342	4,1771	0,138	4,0387	--	--	--	--	--	--
18	Чугуївський район	114,861	7,303	4,135	3,1679	--	--	--	--	--	--
19	Шевченківський (на цей час Куп'янський) район	97,741	4,5901	0,094	4,4963	--	--	--	--	--	--
20	м. Ізюм	4,074	--	0,176	--	--	--	--	--	--	--

21	м. Куп'янськ	3,343	--	--	:	:	:	:	:	:	:	:
22	м. Харків	30,604	0,5	1,452	:	:	:	:	:	:	:	:
23	м. Чугуїв	1,277	--	--	:	:	:	:	:	:	:	:
24	м. Лоботин	3,113	--	--	:	:	:	:	:	:	:	:

Біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера».

Всесвітня мережа біосферних резерватів (World Network of Biosphere Reserves) станом на березень 2021 року включала 714 резерватів в 129 країнах, у тому числі 21 транскордонний резерват. Серед них – 8 біосферних резерватів України, 4 з яких є транскордонними.

На території річкового басейну Дону біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» - відсутні.

Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО».

Список об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні станом на 2023 рік налічує 8 найменувань, що приблизно становить 0,69% від загальної кількості об'єктів Світової спадщини у світі (1157 станом на 2023 рік).

За інформацією та картографічними матеріалами, що наведені на сайті «UNESCO World Heritage Convention» (посилання: <https://whc.unesco.org/en/statesparties/ua>) у межах району басейну річки Дон об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО – відсутні.

Інформація щодо інших природоохоронних зон (зони санітарної охорони; зони охорони цінних видів водних біоресурсів; масиви поверхневих/підземних вод, які використовуються для рекреаційних, лікувальних, курортних та оздоровчих цілей, а також води, призначені для купання; зони, вразливі до (накопичення) нітратів; уразливі та менш уразливі зони, визначені відповідно до критеріїв, що затверджуються Міндовкілля) представлена у розділі 3 проєкту ПУРБ.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	------------	--------------

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат
-----	--------	----------	-------	-----

2.10 Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я

В басейні нараховується 2420 населених пунктів, проживає близько 8 млн осіб, щільність населення в Харківській та Луганській областях близько 90 осіб/км², в Донецькій – близько 160 осіб/км².

Оскільки, формування статистичної інформації державними органами статистики щодо демографічної та соціальної ситуації передбачено лише по розподілу на області, а не на річкові басейни, тому нижче проаналізований стан здоров'я населення кожної з областей, що знаходяться у межах басейну річки Дон.

Донецька область

Наявне населення станом на 01 лютого 2022 року (за даними Держстату України) складало 4056405 осіб.

Демографічний розвиток Донецької області впродовж останніх років характеризується тенденцією до поступового спаду чисельності населення. За даними Державної служби статистики України, протягом 2015-2018 років чисельність населення області скоротилась на 131,4 тис. осіб, або на 3,1%, у тому числі за рахунок природнього скорочення – на 84,4 тис. осіб, міграційного скорочення – на 47,0 тис. осіб.

Зменшення населення пояснюється, в першу чергу, природними чинниками. Протягом останніх років народжуваність була значно нижче смертності, що спричинило від'ємний приріст населення. Сальдо міграції, також від'ємне, але міграція мала менший вплив на скорочення населення, ніж природні чинники.

Таблиця 2.10.1 Формування приросту (скорочення) чисельності населення Донецької області у січні 2022 року

Область	Загальний приріст, скорочення (-)/	У тому числі: /	
		природний приріст, скорочення (-)/	міграційний приріст, скорочення (-)/
Донецька	-2967	-2732	-235

Середній вік населення Донецької області станом на 01.01.2019 становив 45,1 років, середній вік жінок – 47,7 років, чоловіків – 41,9 років.

За даними МОЗ забруднення повітря, у тому числі атмосферного, є одним з основних факторів ризику виникнення неінфекційних захворювань серед населення.

Підп. і дата	Зм. інв. №	Інв. № підп.	Інв. № дубл.	Підп. і дата	Звіт	Арк

Облік захворювань населення припинено через втрату чинності первинної облікової документації згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26.01.2018 № 157 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України». Збір даних та звітування щодо захворюваності населення згідно з Формою звітності № 12 «Звіт про захворювання, зареєстровані у хворих, які проживають у районі обслуговування лікувально-профілактичного закладу» припинено згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 04.10.2018 № 1802 «Про затвердження Змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 10 липня 2007 року № 378».

Нижче відповідно до інформації офіційного сайту Головного управління статистики у Донецькій області (<https://donetskstat.gov.ua/index.php>) наведено розповсюдженість видів захворювання серед населення протягом 1995-2017 років.

Таблиця 2.10.2 Показники захворюваності населення протягом 1995 – 2017 років

Рік	усього	новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечо-статевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку), лефотомії та	травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин
1995	3364,9	35,6	319,2	158,6	1572,6	220,7	159,1	157,2	3,0	361,0
1996	3107,1	35,7	337,6	151,0	1314,7	211,4	157,7	177,6	3,5	344,6
1997	3194,3	37,0	333,5	166,9	1415,0	196,0	163,7	178,7	4,2	326,7
1998	3327,9	40,0	382,2	195,8	1380,8	204,1	179,7	201,7	4,7	327,7
1999	3312,2	40,1	388,1	211,8	1367,7	189,1	171,3	197,9	4,6	304,0
2000	3482,4	40,4	65,3	227,5	1533,4	184,6	175,3	198,9	4,6	302,7
2001	3288,9	38,8	59,8	242,2	1360,5	178,9	174,8	205,4	4,1	283,8
2002	3025,6	35,8	55,6	245,6	1207,0	168,6	161,2	183,1	3,9	261,6
2003	2990,9	37,0	52,6	248,1	1205,0	158,7	156,0	187,3	3,7	266,3
2004	2942,4	37,6	48,4	253,6	1170,6	156,1	154,7	183,5	3,9	254,2
2005	2961,7	37,8	47,4	256,1	1193,7	155,5	154,6	180,0	3,9	256,1
2006	2836,1	38,6	45,6	262,8	1077,4	157,2	149,5	181,8	3,8	254,5
2007	2873,9	39,8	45,7	258,1	1125,3	157,2	143,7	183,3	4,0	254,3
2008	2803,3	38,4	44,3	256,3	1082,5	158,5	141,6	178,6	3,7	241,4
2009	2731,4	38,1	42,3	251,8	1072,9	153,8	130,8	179,5	4,0	218,0
2010	2848,0	38,1	40,6	254,0	1198,5	154,3	132,7	179,0	4,1	220,6
2011	2798,6	37,5	37,7	244,9	1192,1	153,3	125,2	175,0	4,0	204,3
2012	2597,1	37,6	36,4	238,7	1045,5	150,9	119,6	163,9	4,3	196,9
2013	2625,7	40,6	38,9	258,0	1011,0	155,5	131,3	177,3	4,4	189,3
2014 ²	1025,8	12,7	16,1	97,5	427,9	63,1	46,3	58,4	1,4	86,1
2015 ²	1003,7	12,9	16,0	99,3	404,8	55,1	48,9	64,3	1,5	81,8

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат
-----	--------	----------	-------	-----

2016²	1056,3	14,4	15,7	107,9	450,6	55,4	48,9	67,6	1,6	84,2
2017²	1035,3	13,9	15,2	104,1	436,4	55,9	49,8	63,4	1,7	85,4

¹ Згідно з МКХ-10, починаючи з 1999 року, з класу хвороб нервової системи й органів чуття вилучені та сформовані в окремі класи хвороби ока та його придаткового апарату і хвороби вуха та соскоподібного відростка.

² Без урахування частини тимчасово окупованої території у Донецькій області.

Відповідно до наведених даних значно скоротилось кількість випадків захворювання серед мешканців Донецької області, проте це може бути викликано тим що починаючи з 2014 року статистика велася без урахування частини тимчасово окупованої території у Донецькій області. (рисунок 2.10.1).

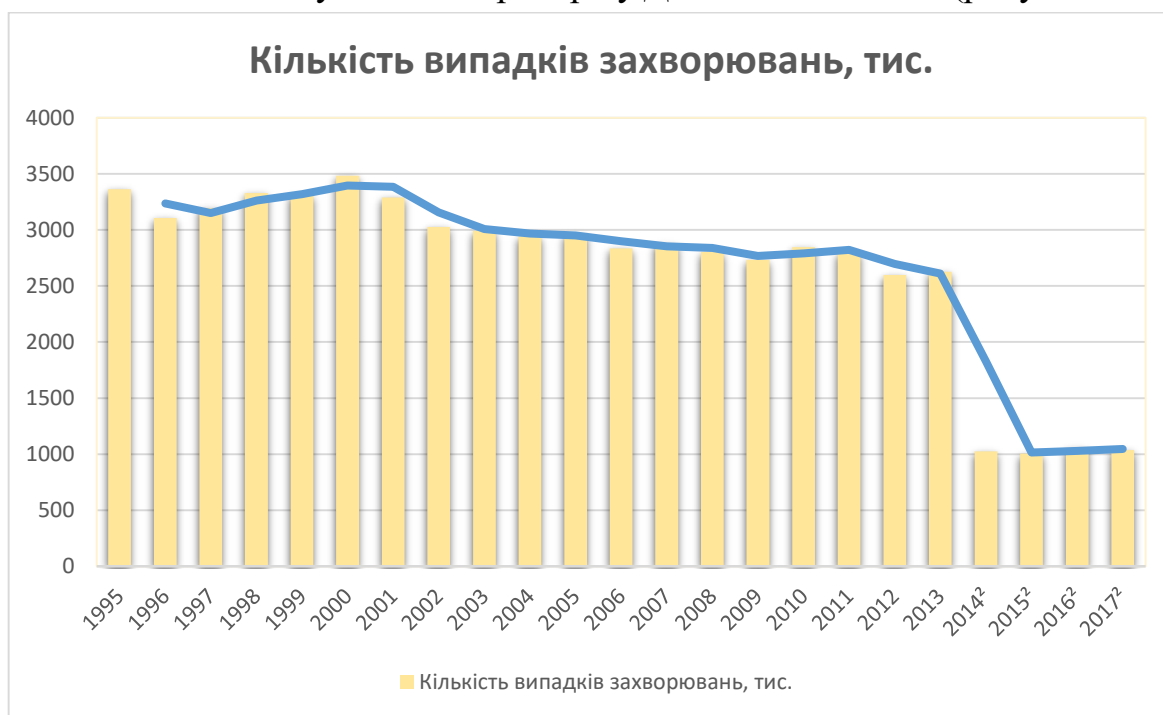

Рисунок 2.10.1 Загальна кількість захворювань серед населення Донецької області протягом 1995 – 2017 років

Аналіз динаміки захворюваності за класами хвороб свідчить, що найбільша частина населення схильні до захворювань органів дихання, систем кровообігу, шкіри та сечостатевої системи. Найвища смертність від захворювань систем кровообігу. При цьому у 2017 році смертність серед жінок на 35,2% вище, ніж серед чоловіків. У 2013-2017 роках частка смертей скоротилась з 65% до 59%.

На другому місці – смертність від новоутворень. При цьому, смертність чоловіків на 14,8% вище, ніж серед жінок. Чоловіки частіше страждають злякисними новоутвореннями органів грудної клітини (24%), жінки – новоутвореннями молочної залози та жіночих органів (36,4%).

Інв. № підп. Підп. і дата Нв. № дубл. Зм. інв. № Підп. і дата

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат
-----	-------	----------	-------	-----

Протягом 2021 року в Донецькій області взято на облік хворих з вперше в житті встановленим діагнозом злоякісного новоутворення 3886 осіб.

Показник онкозахворюваності за 2021 рік для Донецької області склав 206,0 на 100 тис. населення (для порівняння за 2020 – 206,0 на 100 тис. населення).

Всього в регіоні на обліку перебуває 54542 хворих на злоякісні новоутворення.

В структурі онкологічної захворюваності Донецької області найбільшу питому вагу мають:

- злоякісні новоутворення органів травлення – 23,3%;
- злоякісні новоутворення молочної залози – 12,5%;
- злоякісні новоутворення жіночих статевих органів – 12,0%;
- злоякісні новоутворення органів дихання та грудної клітини – 11,2%;
- злоякісні новоутворення шкіри – 10,9%.

Високий рівень забруднення атмосферного повітря суттєво впливає на здоров'я населення області. Зосередженість на території області великих промислових підприємств зумовлює значні викиди в атмосферне повітря шкідливих забруднюючих речовин і, як наслідок, високе забруднення повітря в селитебній зоні. Цьому сприяє також несприятливе розташування промислових підприємств відносно до напрямків переважаючих вітрів, наявність застарілих технологій, використання на підприємствах недостатньо ефективних пиловловлюючих установок тощо.

Потрапляння забруднюючих речовин в організм людини до органів дихання та травлення викликає ризик розвитку їх хвороби. До складу пилу можуть входити особливо небезпечні частинки, такі як свинець, кадмій, ртуть, діоксини. На населення, що мешкає поблизу промислових підприємств, можуть мати вплив сполуки речовин, що утворюються в результаті технологічних процесів.

Луганська область

Наявне населення станом на 1 лютого 2022 року (за даними Держстату України) складало 2101653 осіб. Демографічна ситуація в Луганській області залишається складною і погіршується. Протягом 2014–2018 років чисельність наявного населення області зменшилася з 2220,2 тис. до 2151,8 тис. осіб, але попри це регіон входить до 10 найбільших за чисельністю населення областей України.

Таблиця 2.10.3 Формування приросту (скорочення) чисельності населення Луганської області у січні 2022 року

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						100
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Область	Загальний приріст, скорочення (-)/	У тому числі:/	
		природний приріст, скорочення (-)/	міграційний приріст, скорочення (-)/
Луганська	-1268	-1104	-164

У таблиці 2.10.4 відповідно до статистичної інформації, наведеної на офіційному веб-сайті Головного управління статистики у Луганській області (<https://lg.ukrstat.gov.ua/index.htm>) представлено розповсюдженість хвороб серед населення області.

Таблиця 2.10.4 Показники захворюваності населення протягом 1995 – 2017 років у Луганській області

Рік	усього	новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечо-статевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку),	травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин
1995	1584,7	16,6	137,6	78,7	782,4	111,8	61,8	61,3	2,3	164,4
1996	1433,1	17,5	138,6	63,7	642,5	108,9	62,4	66,1	2,4	155,9
1997	1545,4	18,8	151,2	70,8	722,9	107,9	66,0	77,9	2,8	150,4
1998	1553,0	19,6	162,2	78,1	655,1	116,3	76,5	83,4	3,4	155,2
1999	1557,1	19,8	22,2	76,1	718,1	104,9	70,6	82,3	2,9	141,1
2000	1688,8	20,0	22,7	232,6	692,1	105,9	71,8	82,6	2,9	134,7
2001	1529,4	20,3	20,6	146,4	641,8	104,8	67,1	81,1	2,6	123,7
2002	1414,5	19,0	19,2	92,5	583,9	102,5	61,1	77,9	2,5	127,2
2003	1405,2	18,6	18,5	83,1	614,0	100,3	57,7	79,4	2,5	129,0
2004	1389,5	19,2	19,9	82,4	606,3	95,4	55,7	79,3	2,6	124,3
2005	1392,6	19,0	19,0	82,8	606,4	98,3	55,9	79,8	3,3	124,7
2006	1310,6	18,5	17,4	80,6	546,4	94,6	53,0	77,7	2,6	123,0
2007	1366,0	18,6	17,3	79,6	597,9	94,8	54,3	77,5	2,6	125,9
2008	1323,7	18,3	17,5	83,5	575,0	85,8	51,7	74,9	2,8	120,7
2009	1300,2	17,9	17,5	79,0	581,1	81,9	49,1	73,9	2,8	113,3
2010	1331,5	18,1	18,5	79,2	609,6	86,6	47,1	75,1	3,3	116,8
2011	1344,3	18,0	17,7	80,3	635,2	81,2	43,2	74,7	3,3	110,0
2012	1223,3	18,7	16,8	76,3	530,1	81,7	40,4	77,1	3,0	109,2
2013	1208,3	19,3	15,8	73,8	526,9	80,3	41,2	71,5	3,2	109,2
2014 ²	317,4	4,3	4,3	20,4	145,2	19,7	10,7	18,8	0,4	27,5
2015 ²	307,8	5,1	4,2	20,8	144,8	16,3	10,9	18,6	0,5	24,2
2016 ²	343,4	4,5	4,1	23,2	168,9	21,0	10,5	18,6	0,5	25,2
2017 ²	327,3	4,6	4,2	21,2	152,7	22,2	10,3	19,0	0,6	25,8

¹ Згідно з МКХ-10, починаючи з 1999р., з класу хвороб нервової системи й органів чуття вилучені та сформовані в окремі класи хвороби ока та його додаткового апарату і хвороби вуха та соскоподібного відростка.

² Без урахування частини тимчасово окупованої території у Луганській області.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Спостерігається зниження кількості захворювань серед населення, проте починаючи з 2014 року статистика підсумовувалась без урахування частини тимчасово окупованої території у Луганській області.

Рисунок 2.10.2 Загальна кількість захворювань серед населення Луганської області протягом 1995 – 2017 років

Забруднення атмосфери хімічними речовинами становить значний ризик особливо для здоров'я критичної групи населення. На підконтрольній частині території області на 01.01.2022 року критична група населення (діти віком 0-17 років, особи у віці 60 років і більше та контингент хворих на злоякісні новоутворення) складала 46,1 % або 307152 особи. У місті Северодонецьку критична група населення становила 46,3% (51625) осіб від загальної кількості населення, м. Лисичанську - 44,71% (48477 осіб) і м. Рубіжне - 44,75% (25204 особи). В структурі критичної групи населення питома вага осіб 60 років і більше складала понад 60%, контингент хворих на злоякісні захворювання - 6,4%. На теперішній час, чисельність населення суттєво зменшилась і в містах обласного підпорядкування може знаходитись на рівні 10% у порівнянні із чисельністю на 01.01.2022 року.

До числа досліджуваних в атмосферному повітрі пріоритетних інгредієнтів, що формують ймовірність розвитку шкідливих ефектів від забруднення атмосферного повітря відносяться сірчистий ангідрид, діоксид азоту, вуглецю оксид та інші забруднювальні речовини, вплив яких у зв'язку

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	102

горінням лісових масивів в Сєвєродонецькому, Щастинському районах та інших населених пунктах, руйнації окремих екологічно небезпечних підприємств та об'єктів в Сєвєродонецько-Лисичанській агломерації та детонацією вибухових предметів міг сягати високих рівнів. Під час детонації снарядів, мін та інших вибухових предметів виникає цілий ряд хімічних сполук та велика кількість токсичної органіки в результаті якої прямо або опосередковано уражається людський організм.

За попередні роки, за оцінкою ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря досліджуваними на СП в містах обласного підпорядкування хімічними речовинами за хронічного (довготривалого) неканцерогенного впливу забруднюючих речовин вплив на здоров'я населення характеризувався як недопустимий. Найбільш критичними органами/системами ураження від інгаляційного хронічного впливу забруднювальних речовин є органи дихання. До числа досліджуваних в атмосферному повітрі пріоритетних інгредієнтів, що формували ймовірність розвитку шкідливих ефектів в органах та системах організму населення від забруднення атмосферного повітря відносились сірчистий ангідрид, пил, сірководень та інші.

Забруднення атмосферного повітря, що мали та мають місце в результаті бойових дій в області ймовірно приведуть до суттєвого збільшення захворюваності на хвороби органів дихання, систем кровообігу, шкіри та підшкірної клітковини, злоякісні новоутворення, розлади психіки та поведінки і інших хвороб та смертності населення. У структурі захворюваності населення області за причинами пріоритетні місця займали хвороби органів дихання (>49,0%), системи кровообігу (біля 7,0%), шкіри та підшкірної клітковини (>6,0%). Найбільша кількість померлих реєструвалась від хвороб системи кровообігу (біля 70%), злоякісних новоутворень (> 11,0%), хвороб органів травлення, органів дихання. У віковій структурі загальна смертність осіб 60 років і старше становила 84,3%, дітей 0-17 років - 0,36%. Показники смертності населення мають тенденцію до збільшення.

Харківська область

Наявне населення станом на 1 лютого 2022 року (за даними Держстату України) складало 2596250 осіб. У 2018 р. порівняно з 2014 р. частка чисельності населення Харківської області в Україні зменшилася на 0,01 % до 6,35 % при загальній тенденції до зменшення чисельності населення країни. За цим показником Харківська область зайняла у 2018 р. 3-тє місце серед регіонів країни, що аналізувалися.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						103
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Таблиця 2.10.5 Формування приросту (скорочення) чисельності населення Харківської області у січні 2022 року

Область	Загальний приріст, скорочення (-)	У тому числі:	
		природний приріст, скорочення (-)	міграційний приріст, скорочення (-)
Харківська	-2711	-3090	379

Нижче відповідно до інформації офіційного сайту Головного управління статистики в Харківській області (<http://kh.ukrstat.gov.ua>) наведено розповсюдженість видів захворювання серед населення протягом 1995-2017 років.

Таблиця 2.10.6 Показники захворюваності населення протягом 1995 – 2017 років

Рік	усього	новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечостатевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку), деформації та хромосомні порушення	травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин
1995	1325,1	20,2	167,6	75,2	903,4	139,5	73,0	68,5	2,4	167,0
1996	1624,6	20,7	167,1	70,8	718,2	135,1	70,7	72,8	2,0	164,5
1997	1683,6	21,3	171,1	78,2	772,4	127,3	73,9	80,3	2,1	153,6
1998	1718,5	23,5	185,2	86,4	732,0	131,0	81,0	89,9	2,7	158,3
1999	1736,7	23,2	188,8	83,0	764,8	131,4	74,2	93,9	2,8	152,0
2000	1744,5	23,7	40,4	85,3	732,0	123,7	79,8	97,5	2,7	141,3
2001	1749,4	24,1	42,1	107,2	764,8	125,4	82,4	99,5	2,8	134,3
2002	1701,4	22,6	42,3	128,7	670,9	122,3	82,9	98,3	2,4	131,9
2003	1891,8	27,6	52,3	183,4	736,3	116,6	89,6	108,5	2,5	133,7
2004	2326,3	36,3	65,0	259,4	816,9	152,4	115,3	154,1	2,9	130,5
2005	2313,3	36,4	65,1	271,2	824,0	142,5	114,1	177,2	3,1	129,9
2006	2216,3	37,4	67,0	255,3	772,8	125,2	113,8	166,3	3,2	129,2
2007	2172,4	35,1	65,8	249,3	770,1	134,2	106,5	158,2	3,1	121,0
2008	2167,4	36,1	71,4	256,3	751,5	131,9	106,3	163,9	3,2	120,9
2009	2153,4	36,5	71,2	237,8	778,5	128,1	108,0	159,9	3,2	114,3
2010	2153,7	36,7	67,5	240,5	786,4	126,8	106,4	155,1	3,2	116,1
2011	2092,2	36,8	66,2	232,7	765,0	122,4	101,7	153,6	3,6	104,7
2012	1957,2	37,9	62,0	214,9	702,0	114,4	93,6	145,3	3,7	98,5
2013	1899,5	36,6	58,1	171,0	726,8	115,4	88,2	141,2	3,8	90,9

Інв. № підп.	Підп. і дата	Зм. інв. №	Підп. і дата
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.
			Дат

2014	1863,6	35,7	55,8	157,1	724,0	113,0	86,5	140,5	4,3	85,9
2015	1830,4	33,8	55,9	146,2	723,7	109,8	85,7	135,2	4,4	81,6
2016	1861,0	34,9	53,9	142,4	785,7	106,8	85,0	129,7	4,2	83,3
2017	1777,2	35,6	54,8	137,4	719,9	104,2	82,2	121,5	4,2	86,9

¹Згідно з МКХ-10, починаючи з 1999 р., з класу хвороб нервової системи і органів чуття вилучені і сформовані в окремі класи хвороби ока та його придаткового апарату і хвороби вуха та соскоподібного відростка.

В Харківській області за період з 1995 року по 2017 рік кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань постійно зростає (рисунок 2.10.3).

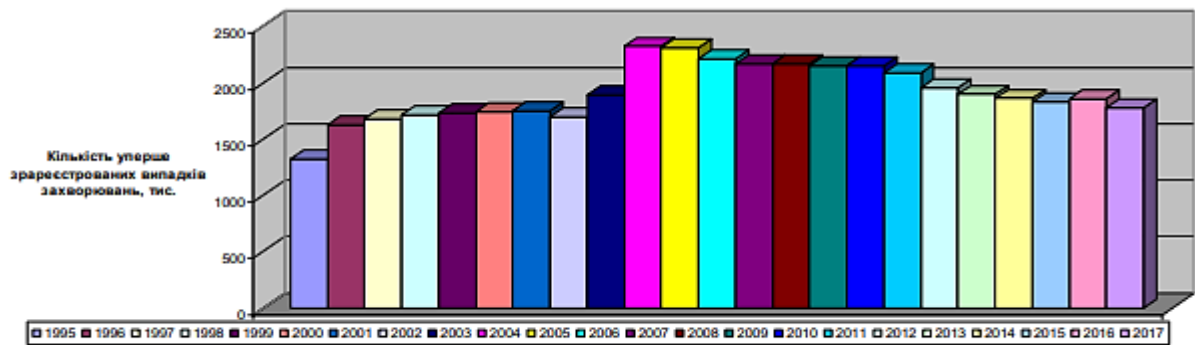

Рисунок 2.10.3 Динаміка захворюваності в Харківській області за період з 1995 року по 2017 рік

Забруднення навколишнього природного середовища є важливим чинником збільшення смертності і захворюваності населення Харківської області. Тому дуже важливим є визначення основних екологічних чинників, що негативно впливають на здоров'я населення.

З метою визначення впливу забруднення атмосферного повітря на здоров'я населення в багатьох країнах світу застосовують методи оцінки ризику для здоров'я населення. В Україні діють методичні рекомендації щодо оцінки ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря.

Узагальнені висновки. У кожній з областей, що знаходяться у межах району басейну річки Дон спостерігається абсолютне домінування захворювань органів дихання. Переважання хвороб органів дихання серед населення пояснюється тим, що вони виконують функцію природного бар'єру від багатьох агресивних чинників. Тому у разі захворювань дихальної системи її функціональність знижується, страждає імунітет організму, а, отже, погіршується якість життя людини.

Серед причин захворювань дихальної системи виділяють наступні:

- інфекційні (їх викликають мікроорганізми, до яких відносяться віруси, бактерії, гриби, а також паразити);

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

- алергічні (алергени тварин, пилок рослин, а також побутові алергени);
- причини екологічного характеру;
- аутоімунні при певних збоях організму;
- спадкові.

Одним із основних чинників високого рівня хвороб дихальних шляхів та органів є забруднення атмосферного повітря. Постійні атмосферні забруднення впливають на загальну захворюваність населення. Доведено прямий зв'язок між інтенсивністю забруднення повітря і станом здоров'я, а також ростом хронічних неспецифічних захворювань, зокрема таких, як атеросклероз, хвороби серця, рак легенів тощо. Забруднене повітря значно знижує імунітет. Забруднення впливають на органи дихання, сприяючи виникненню респіраторних захворювань, катарів верхніх дихальних шляхів, ларингіту, ларинготрахеїту, фарингіту, бронхіту, пневмонії. Вони спричиняють серцево-судинні та інші захворювання, зумовлюють виникнення віддалених наслідків, тобто мутагенну, канцерогенну, гонадотоксичну, тератогенну, алергенну, ембріотоксичну і атеросклеротичну дію.

Першочерговими наслідками атмосферних забруднень є розвиток специфічних захворювань і отруєнь.

Дедалі більший вплив на організм людини справляє смог. Фотохімічний туман, що утворюється в повітрі міст, спричиняє сльозотечу, різання в очах, сухий кашель, нудоту, головний біль, стискання в грудях, задишку, загальну слабкість. Він є причиною розладів функцій органів дихання, що нерідко завершуються утворенням злоякісних пухлин. Систематичне вдихання фотооксидантів стає причиною зменшення маси тіла, зниження активності ферментів у крові і зниження потреби в кисні, зменшення вітамінного балансу, а також патологічних змін у внутрішніх органах і ЦНС.

Забруднення атмосферного повітря діоксидом сірки частіше призводить до виникнення таких захворювань, як хронічний і астматичний бронхіт, бронхіальна астма, емфізема легенів. Такі явища особливо характерні для дітей, у яких відсутній чинник професійних шкідливостей і паління, а також відсутні несприятливі чинники, пов'язані з попередніми роками життя.

Дуже несприятливо діє на організм оксид вуглецю. Він міститься в атмосферному повітрі в кількостях, здатних підвищити вміст карбоксигемоглобіну, що погіршує стан тканинного дихання, негативно впливає на функцію ЦНС і серцево-судинної системи. Наявність оксиду вуглецю в організмі стає причиною скарг, особливо у регулювальників руху,

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						106
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

на головний біль, запаморочення, порушення сну, зниження пам'яті і уваги, задишку, біль у ділянці серця тощо.

Наростаюче забруднення повітря свинцем сприяє нагромадженню його в печінці, селезінці, нирках та інших органах. Свинець, що міститься у відпрацьованих газах автомобільного транспорту, прискорюючи розпад еритроцитів, діє як протоплазматична отрута. Свинцеве отруєння викликає також функціональні зміни вищої нервової діяльності. Основними скаргами внаслідок свинцевого отруєння є головний біль, запаморочення, підвищена роздратованість, швидка втомлюваність, порушення сну.

Дуже небезпечними для людини є сполуки азоту — нітрити і нітрати, що потрапляють у повітря з відпрацьованими газами автомобілів і під час внесення мінеральних добрив. Деякі з них є вихідними продуктами для синтезу канцерогенних речовин. Вдихання оксидів азоту є причиною розвитку емфіземи легенів, звуження дихальних шляхів, набряку легенів.

Численними є також дані щодо небезпечної дії вуглеводнів, що потрапляють в організм людини під час дихання. Ароматичні вуглеводні, особливо 3,4-бензапірен, що містяться в недопалених фракціях диму, відрізняються своєю канцерогенною дією.

Довготривале забруднення повітря відбивається також на генетичному апараті людини. Це призводить до зниження народжуваності, народження недоношених або ослаблених дітей, до їх розумової та фізичної відсталості тощо.

В Україні негативного впливу атмосферних забруднень зазнає близько 17 млн. осіб, або 34% всього населення. Вади розвитку дітей у містах із забрудненням навколишнього середовища трапляються в 3—4 рази частіше, ніж у відносно чистих, хвороби органів дихання реєструються удвічі частіше, загальний рівень захворюваності населення на 25—40% вищий, вищий також рівень алергічних, онкологічних, серцево-судинних та інших захворювань. Генетичні наслідки забруднення будуть проявлятися ще багато десятиліть. Проведені у Львові дослідження показали, що у водіїв автомобілів, регулювальників руху наявні карбоксигемоглобін у крові, зниження рефлекторних реакцій, зрушення з боку активності деяких ферментів.

Також важливим фактором, що впливає на загальний рівень захворюваності населення є якість питної води. За даними всесвітньої організації охорони здоров'я більше 80 % відомих сьогодні хвороб пов'язано з незадовільною якістю питної води.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					107
проскту Плану управління річковим басейном Дону					(2025-2030)					
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

Вживання недоброякісної питної води негативно впливає на здоров'я людини. Це може відбуватися як при вживанні води для пиття і приготування їжі, так і при купанні та плаванні, заняттях водними видами спорту в такій воді. Природна вода може стати причиною ряду захворювань, викликаних нестачею або надлишком у ній окремих хімічних елементів і сполук (йод, фтор, марганець, магній та ін.). Вода річок та інших відкритих водойм може негативно вплинути на здоров'я людини, якщо забруднена речовинами, що потрапили до неї з промисловими, побутовими, сільськогосподарськими скидами, недостатньо очищена і знезаражена. З водою можуть передаватися різноманітні інфекційні захворювання (вірусний гепатит А, ротавірусна інфекція, черевний тиф, паратифи, дизентерія та інші кишкові інфекції), а також яйця гельмінтів, збудники протозойних захворювань. Патогенні збудники можуть потрапляти у воду з різними нечистотами та відходами, тому безпека води в епідемічному плані є однією з головних вимог.

у воді є мікроорганізми, бактерії, віруси, токсичні речовини, які викликають різні захворювання, такі як:

- Інфекційні хвороби: вірусний гепатит А, черевний тиф, дизентерію, холеру, ротавірусні інфекції, лептоспіроз, ботулізм та ін.

- Паразитарні захворювання: аскаридоз, лямбліоз та ін.

- Неінфекційний характер носять: дерматози, екземи, цироз печінки, анемія, серцево-судинні, сечокам'яні хвороби, розлади нервової, травної систем та ін..

- Хвороби, пов'язані з хімічним забрудненням води: водно-нітратна метгемоглобінемія, флюорози, отруєння пестицидами та інші. Розберемо конкретніше, як якість води може впливати на організм. Висока жорсткість води (підвищений вміст у ній солей кальцію і магнію) спричиняє сечокам'яну, нирковокам'яну, жовчнокам'яну хвороби, а також подагру.

Тому, пріоритетом для покращення якості питної води є: оновлення та удосконалення систем водопостачання, упорядкування зон санітарної охорони джерел питного водопостачання на водозаборах, будівництво і реконструкція водоочисних систем з використанням нових технологій.

2.11 Матеріальні активи, економічний розвиток

РБР Дон є промислово розвинутим регіоном, де соціально-економічні позиції сформовані як водозалежними галузями економіки (в першу чергу, переробна та добувна промисловість), так і галузями, які не є основними водокористувачами (торгівля, державне управління, послуги і т.ін.).

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

Показник ВРП на території РБР Дон у 2019 році становив 361,1 млрд. грн, що складає 9,8% від загального обсягу ВВП України. Показник ВРП для тимчасово окупованих територій України становив у 2019 році 34,9 млрд. грн (9,7% – від загального ВРП басейну річки; 1% – від загального ВВП України).

В розрізі областей РБР Дон найвищий показник частки ВРП у Харківській області (62%), втричі менший у Донецькій області (22%) найнижчий у Луганської області (16%), представлено у Таблиці 2.11.1.

Таблиця 2.11.1 Динаміка валового регіонального продукту РБР Дон, 2013-2019 роки

Показники	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ВРП у фактичних цінах, млрд.грн.	196,3	189,3	202,2	251,6	292,3	354,0	361,1
Частка ВРП РБР Дон у загальному ВВП України, %	12,9	11,9	10,2	10,5	9,8	9,9	9,8
Темпи приросту ВРП РБР Дон, % до попереднього року	100,0	96,4	106,8	124,4	116,2	121,1	102,0

Показник ВРП на душу населення в розрізі областей: Харківська область – 89 тис. грн на 1 особу, Донецька область – 48 тис. грн на 1 особу, Луганська область – 30 тис. грн на 1 особу.

Найвищий показник ВРП серед областей РБР Дон мала Харківська область, оскільки до повномасштабного вторгнення рф в Україну не зазнала впливу військових дій.

Показник ВДВ у фактичних цінах становить 308 млрд. грн для території РБР Дон або 9,9% від ВДВ в цілому по Україні, з них значення показника ВДВ, що створюється на тимчасово окупованих територіях України, – 29,3 млрд. грн (9,5% – від загальної ВДВ річкового басейну; 1% – від загальної ВДВ України).

Темпи росту обсягів ВДВ РБР Дон дещо знизились у 2019 році, після стрімкого зростання протягом 2016-2018 років. Така динаміка повністю відповідає динаміці ВРП.

У структурі ВДВ виокремлено деякі види економічної діяльності – ті, що є найбільшими водокористувачам, – та розраховано їх частку у загальному обсязі ВДВ України, представлено у Таблиці 2.11.2.

Таблиця 2.11.2. Валова додана вартість водозалежних галузей РБР Дон, 2019 р.

Водозалежні галузі економіки	ВДВ, млрд.грн.		Частка у ВВП України, %			Частка у ВДВ басейну, %	
	Всього	з них: створено	Всього	з них:	Всього	з них:	

Підп. і дата
 Зм. інв. №
 № № дубл.
 Підп. і дата
 Інв. № підп.

		ВДВ на ТОТУ*		створено ВДВ на ТОТУ*		створено ВДВ на ТОТУ*
сільське, лісове та рибне господарство	25	6,5	0,8	0,2	8,1	2,1
добувна промисловість і розроблення кар'єрів	42,7	25,9	1,4	0,8	13,9	8,4
переробна промисловість	47	6,2	1,5	0,2	15,3	2,0
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	12,8	1,7	0,4	0,05	4,2	0,6
водопостачання, каналізація, поводження з відходами	1,4	0,14	0,05	0,004	0,5	0,05
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	16,3	1,3	0,5	0,04	5,3	0,4
Всього по басейну	307.9		9.9		100	

У загальній структурі ВДВ України частка сільського, лісового та рибного господарства у межах РБР Дон складає 0,8%, на добувну промисловість і розроблення кар'єрів припадає 1,4%, на переробну промисловість – 1,5%, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 0,4%, водопостачання, каналізацію, поводження з відходами – 0,05% і на транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність припадає 0,5%.

Всі області, що входять у межі території РБР Дон, є промислово розвинутими та створюють високу частку ВВП країни (10%). Сумарна частка водозалежних видів економічної діяльності РБР Дон у загальному обсязі ВДВ України становить 4,7%. Загальний обсяг ВДВ водозалежних видів економічної діяльності у загальному обсязі ВДВ РБР Дон дорівнює 47,2%, з них ВДВ водозалежних видів економічної діяльності, що створюється на тимчасово окупованих територіях України, становить 6% від загального

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

обсягу ВДВ басейну), що свідчить про високий ступінь залежності економіки річкового басейну від використання водних ресурсів.

У загальній структурі ВДВ за видами економічної діяльності найбільша сумарна частка водозалежних галузей економіки знаходиться у Донецькій області – 72,5%. Досить висока сумарна частка водозалежних галузей економіки у структурі ВДВ частини Харківської області, що входить у межі РБР Дон – 43,7%. Найменша сумарна частка водозалежних галузей економіки у структурі ВДВ припадає на Луганську область – 31,4%.

Найбільша сумарна частка водозалежних галузей економіки у структурі ВДВ сконцентрована у Донецькій області – 72,5%. Найменша сумарна частка водозалежних галузей економіки у структурі ВДВ у Луганської області – 31,4%.

2.12 Об'єкти культурної спадщини

З переліком об'єктів культурної спадщини Донецької, Луганської та Харківської областей можна ознайомитись на сайті Міністерства культури та інформаційної політики України у розділі «Діяльність» → «Культурна спадщина» за посиланням: <https://mcip.gov.ua/kulturna-spadshchyna/derzhavnyy-reiestr-nerukhomykh-pam-iatok-ukrainy/>.

Донецька область

На території Донецької області віднесено до об'єктів культурної спадщини:

- 14 об'єктів національного значення;
- 83 об'єкти місцевого значення.

Луганська область

На території Луганської області віднесено до об'єктів культурної спадщини:

- 19 об'єктів національного значення;
- 970 об'єктів місцевого значення.

Харківська область

На території Харківської області віднесено до об'єктів культурної спадщини:

- 36 об'єктів національного значення;
- 1540 об'єктів місцевого значення.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						111
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Рисунок 2.12.1 Кількість об'єктів культурної спадщини у межах РБР Дон

Згідно проаналізованих даних, найбільше об'єктів культурної спадщини розташовано у межах Харківської області.

2.13 Прогнозні зміни стану довкілля району басейну річки Дон, якщо документ державного планування не буде затверджено

Ціллю ПУРБ є впровадження заходів спрямованих на досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод.

На даний момент серед найважливіших чинників, які спричиняють погіршення якості МПВ та МПЗВ району басейну річки Дон є:

- порушення сталої та відлагодженої системи водокористування внаслідок збройної агресії рф. Обсяги водозабору не враховують наявного водного балансу, що може призвести до значних зрушень перебігу різних процесів, коли екосистема не зможе забезпечувати свого самовідновлення;
- порушення системи моніторингу МПВ та МПЗВ через окупацію частини території РБР Дон;
- забруднення (органічними, біогенними, небезпечними) речовинами, що спричинене руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку просекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						112
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

процесу очисних споруд внаслідок постійних обстрілів з боку рф (у зв'язку з тим, що частина території РБР Дон тимчасово окупована, повний перелік та рівень пошкоджень або руйнувань очисних споруд на даний час встановити неможливо);

- забруднення (органічними, біогенними, небезпечними) речовинами, що спричинене руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного процесу підприємств (в тому числі складів, баз нафтопродуктів). Зафіксовано 59 випадків руйнувань, зупинень чи порушень технологічного процесу підприємств внаслідок воєнних дій;

- пряме потрапляння забруднюючих речовин з ракет, снарядів військової техніки, їх змив, просочування в зонах бойових дій;

- зміна гідрологічного режиму внаслідок руйнування, порушенням режиму експлуатації гідротехнічних споруд (греблі, дамби, шлюзи);

- забруднення поверхневих та підземних вод точковими та дифузними джерелами забруднення;

- розповсюдженість екологічно-небезпечних підприємств у межах району басейну річки Дон та їх розташування у зоні бойових зіткнень чи на окупованих з 2014 року територіях;

- наявність великої кількості хвостосховищ на території басейну (200 об'єктів), що можуть бути потенційними забруднювачами, а їх розташування у зоні ведення активних бойових дій підвищує ризик перетворення існуючих небезпек від цих об'єктів на екологічні катастрофи, в тому числі транскордонного масштабу;

- значна частина істотно змінених масивів поверхневих вод 203 МПВ (29% від загальної кількості МПВ), що спричинено урбанізацією, протипаводковим захистом, сільським господарством та судноплавством;

- забруднення підземних вод внаслідок надходження неочищених стічних вод від нафтохімічних, металургійних, машинобудівних, металургійних підприємств, вугільної промисловості, а також шламо- та хвостосховищ, відстійників промислових стоків, полігонів побутових відходів та відвалів порід;

- зміна клімату;

- засмічення водних об'єктів твердими побутовими відходами, в тому числі пластиком;

- біологічні інвазії;

- знищення, пошкодження, деградація об'єктів Смарагдової мережі внаслідок ведення активних бойових дій на території України.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						113
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Очікувані зміни поточного стану довкілля, якщо документ державного планування не буде прийнято та реалізовано, включають:

- погіршення стану водних ресурсів внаслідок відсутності очисних споруд, неповного охоплення централізованим каналізуванням житлових кварталів та частково застарілого обладнання каналізаційних мереж та очисних споруд;
- погіршення гідрологічного стану річок, звуження та замулення руслових ділянок річок, а також відсутність встановлених у визначеному порядку прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- погіршення стану природних характеристик русел та заплав річок;
- загальне погіршення стану довкілля.

Отже, у випадку незатвердження Плану управління річковим басейном Дону (2025–2030) позитивні зміни стану довкілля та здоров'я населення не передбачаються, а навпаки призведе до погіршення існуючого стану водних ресурсів району басейну річки Дон та довкілля загалом.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ док.	№ док.	Зм. інв. №	Підп. і дата						Звіт		Арк
											про стратегічну екологічну оцінку		
Зм.		Кільк		№ докум.		Підп.		Дат		проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)			

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Екологічні цілі та заплановані заходи ПУРБ спрямовані на покращення екологічного та хімічного стану району басейну річки Дон, який територіально знаходиться в межах 3 областей (Донецька, Луганська, Харківська).

Загальна довжина р. Дон становить 1 870 км, в межах України Дон не протікає. Площа водозбору – 422 тис. км², на території України – 55,3 тис. км².

Більш детально про території, які ймовірно зазнають впливу внаслідок реалізації Плану описано нижче.

Масиви поверхневих вод

У РБР Дон визначення МПВ проводилося на 253 річках (згідно з даними геопорталу «Водні ресурси України» Державного агентства водних ресурсів України). В межах РБР Дон визначено 699 МПВ, що поділяються на категорії, наведені у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 Категорії МПВ в межах РБР Дон

№	Категорія	Кількість
1	Річки	488 МПВ
2	Озера	1 МПВ
3	Штучні масиви поверхневих вод (ШМПВ)	7 ШМПВ. Серед яких 2 ШМПВ – канали, 5 ШМПВ – ставки та наливні водосховища.
4	Істотно змінені масиви поверхневих вод (ІЗМПВ)	203 ІЗМПВ. Основна частина (155 МПВ) віднесені до ІЗМПВ з причини зарегульованості. 21 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини спрямлення русла. 26 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини поєднання зарегульованості та спрямлення русла. 1 МПВ віднесений до ІЗМПВ з причини коливання рівнів води нижче греблі ГЕС.

До основних чинників антропогенного навантаження відносяться: населення, підприємства різних галузей економіки України, сільське господарство, поперечні споруди на малих і середніх річках.

Оцінка антропогенного навантаження на МПВ виконувалася за Методичними рекомендаціями щодо аналізу основних антропогенних навантажень та їх впливів на стан поверхневих вод, які були схвалені на засіданні науково-технічної ради Держводагентства від 20.04.2023, протокол

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

№ 2.

За результатами оцінки антропогенного навантаження на МПВ РБР Дон:
- без ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу знаходиться 1 МПВ, можливо під ризиком – 114 МПВ, під ризиком 584 МПВ. (див. Рисунок 3.1).

Рисунок 3.1 Оцінка ризику щодо недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу МПВ району басейну річки Дон

Графічне зображення МПВ, що знаходяться без ризику, можливо під ризиком та під ризиком недосягнення доброго екологічного стану наведено на рисунку 3.2.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт				Арк
					про стратегічну екологічну оцінку				116
					проекту Плану управління річковим басейном Дону				
					(2025-2030)				
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат					

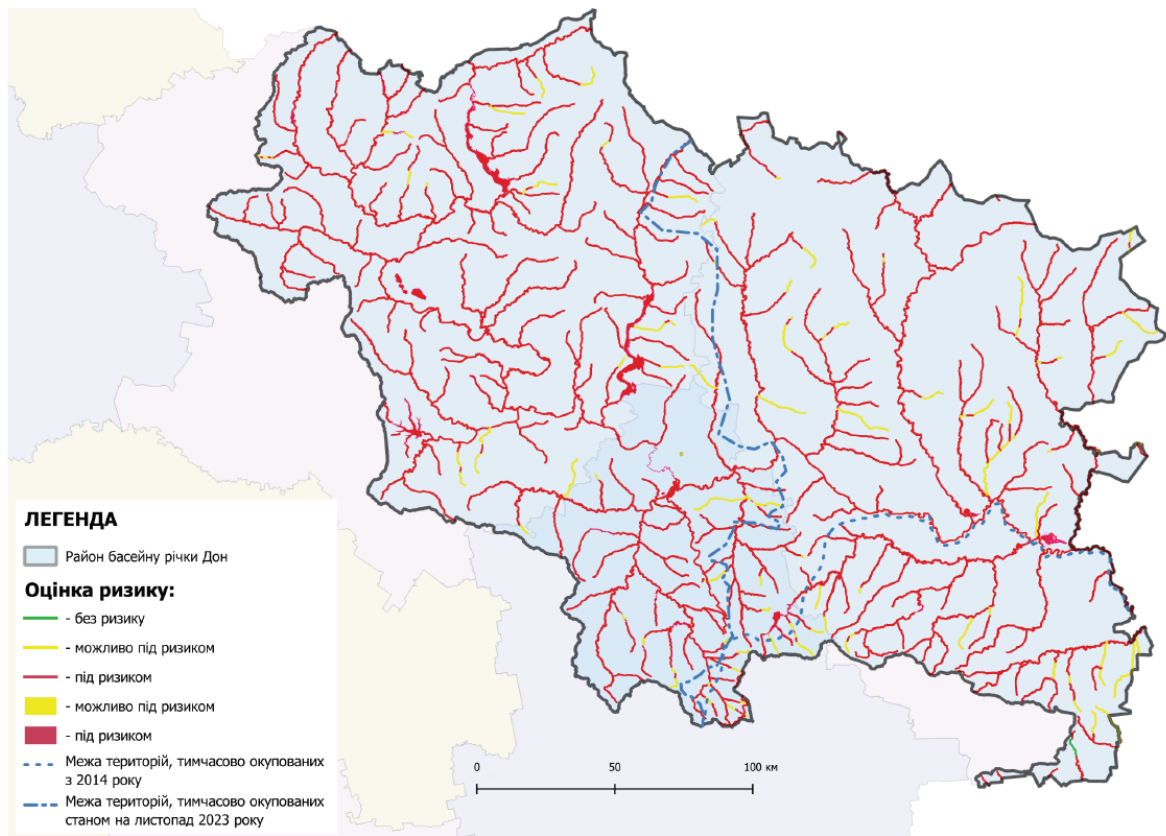

Рисунок 3.2 Узагальнена оцінка ризику щодо досягнення доброго екологічного стану/потенціалу МПВ району басейну річки Дон

Доброго екологічного стану / потенціалу до 2030 року досягнуть 24 МПВ, з них 1 МПВ – це той, що станом на сьогодні є без ризику (для нього потрібно зберегти такий стан), 23 МПВ – це 3,3% МПВ від тих, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком досягнення екологічних цілей і досягнуть екологічних цілей за рахунок впровадження заходів ПЗ.

Інші МПВ РБР Дон, які знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком (675 МПВ), можуть досягти доброго екологічного стану / потенціалу до 2036 або 2042 року за умов впровадження заходів із ПЗ, (див. Рисунок 3.3).

Інс. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інс. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	117

ДОСЯГНЕННЯ ДОБРОГО ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ/ПОТЕНЦІАЛУ ЗА РАХУНОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПЗ

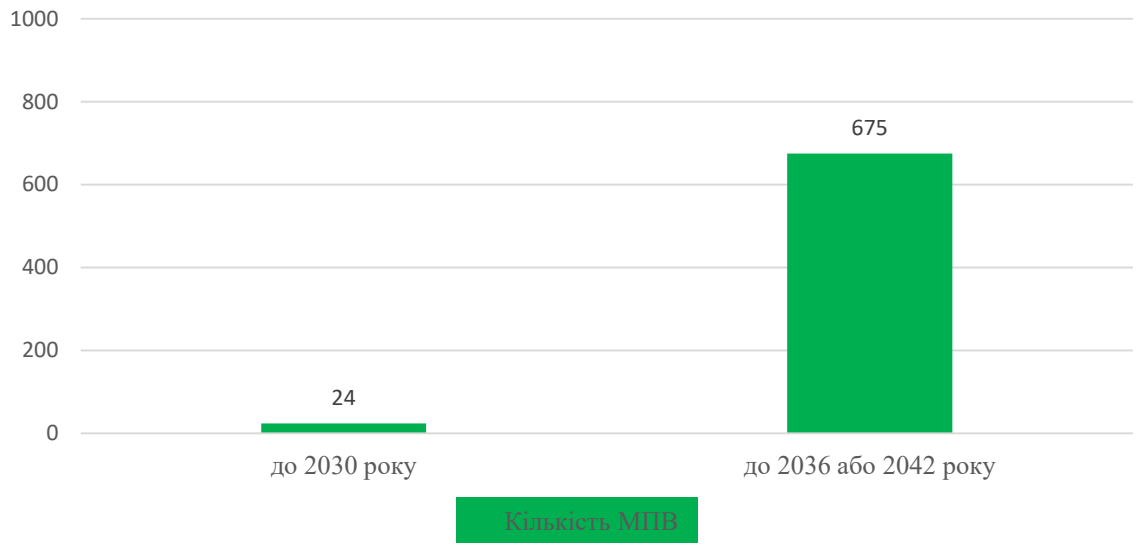

Рисунок 3.3 Кількість МПВ, що досягнуть «доброго» екологічного стану/потенціалу за рахунок реалізації ПЗ

За результатами оцінки антропогенного навантаження на МПВ РБР Дон:
 - без ризику недосягнення доброго хімічного стану знаходяться 631 МПВ, під ризиком – 68 МПВ. (див. Рисунок 3.4).

Оцінка ризику щодо недосягнення доброго хімічного стану

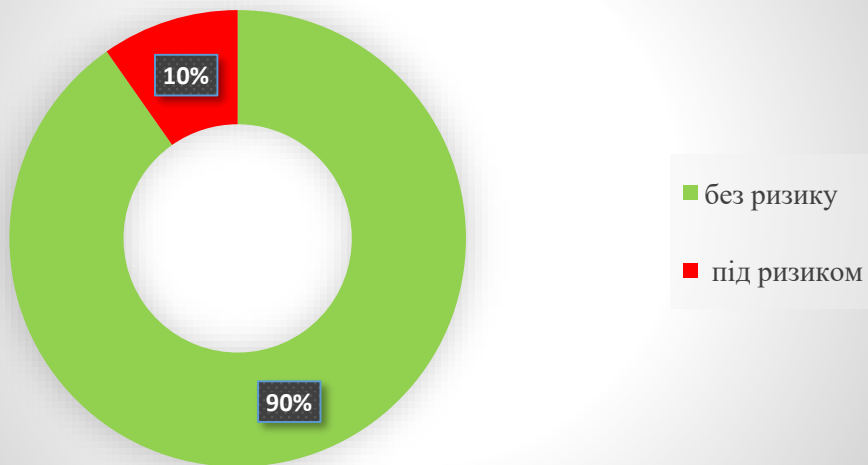

Рисунок 3.4 Оцінка ризику щодо недосягнення доброго хімічного стану МПВ району басейну річки Дон

Графічне зображення МПВ, що знаходяться без ризику, можливо під

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.

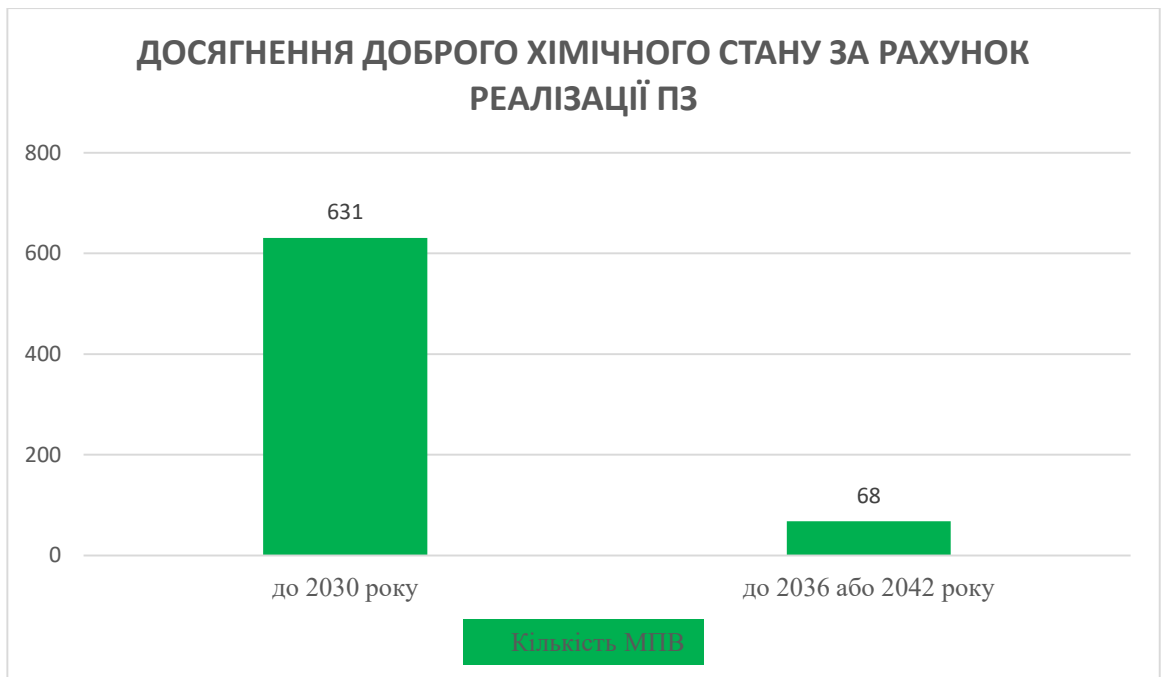

Рисунок 3.6 Кількість МПВ, що досягнуть «доброго» хімічного стану за рахунок реалізації ПЗ

У Додатку 8 до ПУРБ наведені екологічні цілі МПВ, терміни їх досягнення, причини відтермінування та встановлення менш жорстких цілей.

Масиви підземних вод

Спостережна мережа моніторингу підземних вод наразі перебуває в зруйнованому стані. Спостереження, що велися у 2018-2020 рр., ні за кількісними, ані за якісними показниками не відповідали вимогам чинного Порядку здійснення державного моніторингу вод

Загалом у басейні визначено 39 МПЗВ: безнапірні, локально-напірні МПЗВ (1 група МПЗВ), напірно-безнапірні (1 МПЗВ), напірно-безнапірні МПЗВ (2 групи та 3 МПЗВ), напірні МПЗВ (1 група та 6 МПЗВ).

Серед визначених на нинішньому етапі робіт доброго кількісного стану до 2030 року досягнуть 33 МПЗВ, а доброго хімічного стану – 12 (31% від ідентифікованих МПЗВ). Решта 6 МПЗВ прогнозовано можуть досягти доброго кількісного стану не раніше 2042 року та 27 МПЗВ прогнозовано можуть досягти доброго хімічного (якісного) стану не раніше 2042 року (рис. 3.7) за умов реалізації масштабних заходів зі зменшення навантаження від дифузних джерел забруднення.

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Досягнення доброго кількісного та хімічного стану МПзВ за рахунок реалізації ПЗ

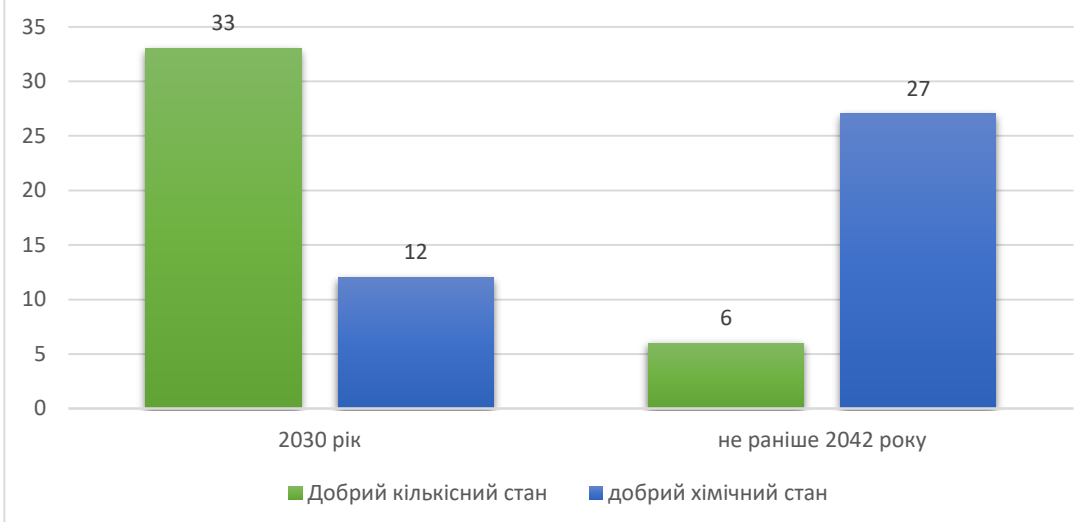

Рисунок 3.7 Кількість МПзВ, що досягнуть «доброго» кількісного та хімічного стану у басейні Дону

Слід зауважити, що покращення стану безнапірних МПзВ за умов реалізації заходів зі зменшення впливу дифузних джерел забруднення слід очікувати значно пізніше, ніж покращення стану поверхневих водойм, через їхнє положення у геологічному середовищі та значний обсяг накопичених забруднювальних речовин (передусім нітратів). Враховуючи поточну ситуацію та реалістичний прогноз щодо термінів можливого початку реалізації масштабних природоохоронних заходів, такого покращення не слід очікувати раніше ніж у 2042 році.

Якщо аналізувати, не лише масиви поверхневих і підземних вод, а й населені пункти на територіях, яких відповідно до ПЗ будуть проводитись роботи з:

- будівництва/реконструкції каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж;
- ревіталізації, розчистки, ремеандрування, відновлення та поліпшення екологічного стану русел річок;
- ліквідації/демонтаж гребель та у деяких місцях навпаки - їх відновлення;
- та інші заходи, що передбачають підготовчі, будівельні чи монтажні роботи, то відповідного впливу зазнають населені пункти/громади Донецької, Луганської та Харківської областей, що зазначені у ПЗ.

Відповідно до вимог Закону України «Про водовідведення та очищення

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.

стічних вод» від 12.01.2023 № 2887-IX, з метою забезпечення якісного централізованого водовідведення при одночасному зменшенні впливу стічних вод на МПВ, 96 населених пунктів РБР Дон, популяційний еквівалент (далі – ПЕ) яких становить 2 тисячі і більше, та 16 населених пунктів, ПЕ яких становить менше 2 тисяч, планують збудувати / реконструювати КОС та КМ.

Запропоновані заходи щодо зменшення забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами і їх реалізації в частині «нове будівництво чи реконструкція / модернізація» вказують на наступне: реконструкції / модернізації КОС та КМ потребують 55 ТГ (77 заходів), в тому числі в 26 з третинною або належною очисткою стоків із вилученням сполук нітрогену та фосфору. Будівництво нових КОС та КМ передбачається для 30 ТГ (35 заходів), в тому числі в 3 з третинною або належною очисткою стоків із вилученням сполук нітрогену та фосфору .

Переважає більшість заходів стосуються саме громад-поселень з популяційним еквівалентом від 2,0 до 10,0 тис. осіб. Таких заходів налічується 77 (39%). Заходів, які впливають на громади- з ПЕ до 2,0 тис. населення, налічується 21 (11%), від 10 до 100,0 тис. населення – 39 (20%) більше 100,0 тис. населення – 43 (21%).

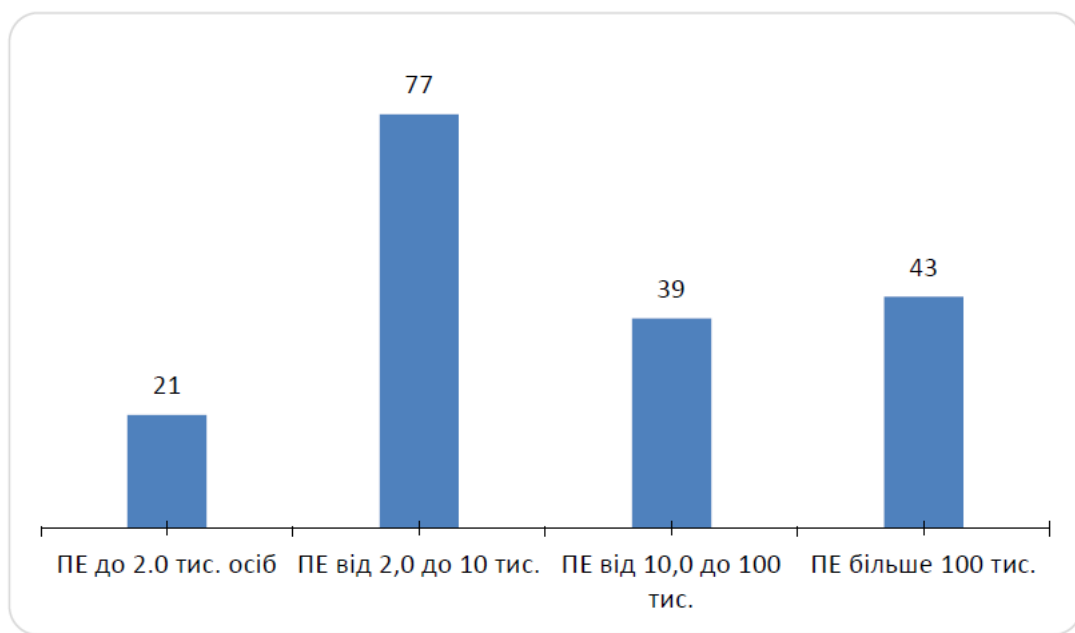

Рисунок 3.8 Кількість заходів в залежності від популяційного еквіваленту в РБР Дон

На етапі складання СЕО вплив, що буде чинитись на населені пункти від провадження вищевказаних заходів, можна надати лише в узагальненому вигляді (більш детально у розділі 6 даного Звіту). Роботи з

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

будівництва/реконструкції/демонтажу об'єктів, ревіталізації та розчистки водойм потребують розроблення окремої проєктної документації, оцінка якої буде проведена відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля».

Узагальний аналіз щодо всіх складових довкілля, які ймовірно зазнають впливу від реалізації програми заходів ПУРБ представлено у таблиці 3.2.

Поточний стан довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях району басейну річки Дон описано у розділі 2 даного Звіту.

№ зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	Інв. № підп.	Підп. і дата	№ дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата
					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)			Арк 123	

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Таблиця 3.2 Вплив заходів Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) на компоненти навколишнього природного середовища

Основні заходи, що передбачені проектом ПУРБ	Компоненти довкілля, що зазнають впливу									
	флора, фауна, біорізноманіття	грунт	надра	клімат	повітря	вода	ландшафт	природні території та об'єкти	безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	матеріальні активи, об'єкти культурної спадщини
Будівництво та реконструкція каналізаційних очисних споруд та мереж, відновлення/реконструкція гідровузлів	+	+	0	+	+	+	0	+	+	+
Реконструкція очисних споруд виробничих стічних вод	+	+	0	+	+	+	0	+	+	+
Запобігання забруднення небезпечними речовинами з накопичувачів шляхом досліджень та моніторингу стану накопичувачів	+	+	+	0	+	+	0	+	+	0
Дослідження впливу військових дій на стан МПВ, інвентаризація поверхневих водних об'єктів та обстеження гідротехнічних споруд, обстеження об'єктів водовідведення з наданням рекомендацій щодо необхідності та можливості їх відновлення в районі басейну річки Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей (після повного завершення бойових дій, деокупації та розмінування території).	+	+	+	0	0	+	0	+	+	+
Запобігання забруднення небезпечними речовинами з накопичувача шляхом утилізації відходів підприємств	+	+	+	-	-	+	0	+	+	0

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічний екологічний оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Ревіталізація та розчистка річок, ремеандрування русла річок	+	+	0	0	0	+	+	+	+	0
Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів	+	+	+	0	0	+	+	+	+	0
Проведення досліджень з визначення впливу інвазійних видів на стан масивів поверхневих вод району басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей	+	+	0	0	0	+	0	+	+	0
Ліквідація гребель та шлюзів-регуляторів	+	0	0	0	0	+	0	+	+	+
Проведення Дня Сіверського Дінця, громадських акцій з прибирання сміття берегів річок (водойм), інформаційних кампаній в районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей	+	0	0	+	+	+	0	+	+	0

Оцінка представлена у трьох категоріях:

- (-) – негативний вплив,*
- (0) – нейтральний вплив,*
- (+) – позитивний вплив*

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Відповідно до аналізу найбільшого позитивного впливу зазнають такі компоненти довкілля, як водні ресурси і безпека життєдіяльності населення та його здоров'я, адже, ПЗ включає заходи, спрямовані як на зменшення забруднення органічними, біогенними й небезпечними речовинами від точкових та дифузних джерел, заходи покращення / відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників у разі порушення вільної течії річок, гідравлічного зв'язку між руслами річок та їх заплавами, гідрологічних змінах, модифікації морфології річок, так і інші додаткові заходи, які мають ціль досягнення та / або підтримання «доброго» стану / потенціалу МПВ, а також заходи, направлені на зменшення впливу військових дій. Найбільшою є частка заходів, спрямована на зменшення забруднення біогенними, органічними та небезпечними речовинами (78%).

Модернізація застарілих каналізаційних та водопровідних системи, будівництво та реконструкція каналізаційних очисних споруд забезпечать ефективне водопостачання та водовідведення, що є критично важливим для підтримання високого рівня гігієни та запобігання забрудненню водних ресурсів, що безпосередньо впливає на стан здоров'я населення.

Відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників призведе до покращення умов існування для водної біоти за рахунок забезпечення неперервності потоків для міграції біоти і влаштування рибиходу.

Позитивного впливу зазнають і ґрунти за рахунок зменшення забруднень каналізаційними стоками, обмеження господарської діяльності у межах водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів.

Вплив на атмосферне повітря та клімат буде зумовлений, в основному, зменшенням викидів від обладнання каналізаційних очисних споруд. Планується заміна застарілого устаткування на нове, більш енергоефективне.

Враховуючи, інформацію, що представлена у підрозділі 2.9 даного Звіту щодо наявності природоохоронних територій у межах річкового басейну, досягнення та/або підтримання «доброго» стану/потенціалу МПВ призведе і до покращення умов існування цінної флори та фауни об'єктів ПЗФ та Смарагдової мережі.

Проведення Дня Сіверського Дінця, громадських акцій з прибирання сміття берегів річок (водойм), інформаційних кампаній в районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей сприятимуть екологічному вихованню населення та підвищенні екологічної культури.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					126
					проскту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Екологічна безпека навколишнього природного середовища має важливий вплив на здоров'я та благополуччя людини. Екологічні фактори вносять свій вклад в статистику захворюваності та смертності населення. Вплив екологічної ситуації (наряду з генетичними факторами та способом життя) є основоположним фактором, що визначає стан здоров'я населення.

Водні ресурси країни – джерело отримання питної води для населення. А беручи до уваги той факт, що їх запаси розподіляються по території України не рівномірно (найбільші вони на заході, найменші – в південних районах) це вимагає раціонального їх використання і охорони від забруднення.

Стан організму людини залежить від повітря, способу життя, якості продуктів харчування, а також питної води. Частина населення до цього часу користується водопостачанням, засобами санітарії і гігієни, що не відповідають вимогам безпеки, що вносить чималий вклад в захворюваність і як наслідок смертність, яких можна було уникнути. Велика частка випадків захворювання пов'язана зі станом водних екосистем, який може бути поліпшений за рахунок впровадження природоохоронних заходів. За даними всесвітньої організації охорони здоров'я більше 80 % відомих сьогодні хвороб пов'язано з незадовільною якістю питної води, тому пріоритетом для покращення якості питної води є: оновлення та удосконалення систем водопостачання, упорядкування зон санітарної охорони джерел питного водопостачання на водозаборах, будівництво і реконструкція водоочисних систем з використанням нових технологій.

Для визначення доцільності, достатності, прийнятності та обґрунтованості заходів та проєктів, передбачених проєктом ПУРБ перш за все необхідно проаналізувати екологічно проблеми, які необхідно вирішити.

Екологічні проблеми району басейну річки Дон були визначені на основі даних, наведених у Плані управління річковим басейном Дону (2025-2030) та інформації, зазначеній у розділі 2 даного Звіту.

Наразі, основний негативний вплив на МПВ та МПЗВ зумовлений розташуванням басейну у межах трьох областей (Донецької, Луганської, Харківської), значна частина територій яких або окупована або знаходяться у

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. Інв. №	Підп. і дата	Звіт				Арк
					про стратегічну екологічну оцінку				127
					проекту Плану управління річковим басейном Дону				
					(2025-2030)				
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

зоні бойового зіткнення. Станом на грудень 2023 року в межах суббасейну Сіверського Дінця на підконтрольній Уряду України території залишилось близько 50 % площі водозбору та 35% русла Сіверського Дінця:

- по Харківській області територія повністю на підконтрольній Уряду України території;

- по Донецькій області довжина русла Сіверського Дінця повністю знаходиться на підконтрольній території, площа водозбору зменшилась близько до 6.0 тис.км² (на тимчасово окупованій території знаходяться річка Бахмута, р.Лугань, витoki річок Кривий Торець та Казенний Торець;

- по Луганській області територія повністю тимчасово окупована.

Таким чином, внаслідок ведення активних бойових дій зафіксовані випадки руйнування очисних споруд, гребель, порушення роботи промислових підприємств, що спричинили аварійні скиди забруднюючих речовин (див. підрозділ 2.8.3. Звіту). Також, враховуючи безпекову ситуацію неможливо здійснювати моніторинг стану МПВ і МПЗВ та реалізовувати природоохоронні заходи, тобто, ситуація на окупованих територіях має неконтрольовані негативні тенденції.

Також значного негативного впливу завдає зосередженість великої кількості підприємств різних галузей промисловості, у тому числі екологічно небезпечних та комунальних господарств, що скидають недостатньо очищені або взагалі неочищені стічні води. Основна частина (70%) забруднених стічних вод надходить від водокористувачів житлово-комунального господарства, 24% скидають промислові підприємства. Відповідно до таблиці 2.8.2.1 житлово – комунальними підприємствами було скинуто у водні об’єкти 229,2 млн м³, з них 32,37 млн м³ забруднених стічних вод, промисловими підприємствами було скинуто 584,5 млн м³, з них 11,43 млн м³. Окрім того, джерелом надходження органічних сполук є домогосподарства переважно сільського населення, які не обслуговуються каналізаційною мережею. Водовідведення у таких індивідуальних господарствах здійснюється на рельєф місцевості шляхом накопичення у відстійниках. Стан існуючих водопровідно-каналізаційних мереж в РБР Дон є вкрай незадовільним (таблиця 4.1).

Таблиця 4.1 Рівень зношеності водопровідно-каналізаційних мереж РБР Дон

Область	Водопровідні мережі			Каналізаційні мережі		
	Загальна протяжність, м	т.ч. зношени та аварійних	Було замінено протягом	Загальна протяжність, м	в т.ч.	було замінено протягом

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

			року від потреби		зношених та аварійних	року від потреби
Донецька	15313,7	54%	1,5%	4761,5	58,9%	0,4%
Луганська	2367,6	58,9%	5%	880,8	58,1%	0,4%
Харківська	6829,4	46,1%	2,2%	2860,5	63,8%	0,5%

Більше половини водопровідних та каналізаційних мереж перебувають в аварійному та зношеному стані, і ремонтується щорічно лише 2% від визначених потреб, тому, враховуючи це, більшість заходів Плану спрямовані на будівництво/реконструкцію очисних споруд та каналізаційних і водопровідних мереж.

Основні екологічні проблеми району басейну річки Дон, що мають відношення до документа державного планування наведені у таблиці 4.2.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк
										129
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Таблиця 4.2 Екологічні проблеми району басейну річки Дон

Компонент	Екологічна проблема	Чинник/причина
Масиви поверхневих вод	1. Забруднення (органічними, біогенними, небезпечними) речовинами, що спричинене: 1.1 руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного процесу очисних споруд та ростом навантажень на них за рахунок збільшення числа внутрішньо переміщених осіб; 1.2 руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного процесу підприємств (в тому числі складів, баз нафтопродуктів); 1.3 прямим потраплянням забруднюючих речовин з ракет, снарядів військової техніки, їх змивом, просочуванням в зонах бойових дій.	Воєнні дії
	2. Забруднення органічними речовинами	Джерело: недостатньо очищені стічні води або взагалі неочищені. Причина: застарілість каналізаційних очисних споруд (КОС), каналізаційних та водопровідних мереж агломерацій або взагалі їх відсутність (точкове забруднення) та зношеність/пошкодження/відсутність систем водовідведення (дифузне забруднення).
	3. Забруднення біогенними речовинами	Джерело: неочищені стічні води комунального господарства та промисловості, змиви із сільськогосподарських земель. Причина: застарілість каналізаційних очисних споруд (КОС), каналізаційних та водопровідних мереж агломерацій (точкове забруднення) та інтенсивне землеробство, що призводить до надмірного використання мінеральних добрив (дифузне забруднення).
	4. Забруднення небезпечними речовинами	Джерело: скиди промислових стічних вод, що містять небезпечні забруднюючі речовини.

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічний екологічний оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Масиви підземних вод	5. Значна кількість об'єктів, для яких існують ризики аварійного забруднення	Причини: розвиток підприємств вугільної промисловості, у зворотних водах яких наявні миш'як, молібден, олово, сурма, титан, ванадій, вісмут та кобальт. Джерело: 44 підприємства (див. таблицю 2.8.3.2). Причина: скиди стічних вод та змиви з територій майданчиків, де складаються відходи виробництва.
	6. Гідроморфологічні зміни (Порушення гідравлічного зв'язку між руслами річок та їх заплавами, морфологічні зміни)	Джерело: греблі та інші штучні поперечні споруди, що будувались насамперед, для акумуляції води, з подальшим її використанням для потреб зрошення, водозабезпечення населення та промисловості. Роботи зі спрямлення, днопоглиблення, берегокріплення. Причини: урбанізація, протипаводковий захист, сільське господарство та судноплавство.
	1) Відсутність системи моніторингу МПЗВ	Воєнні дії
	2) Забруднення МПЗВ	Джерело: стоки нафтохімічних, металургійних, машинобудівних, металургійних комплексів, а також вугільної промисловості (точкові джерела). Території, промислові зони, сільськогосподарські угіддя (дифузні джерела). Причина: стічні води промислових підприємств (точкове забруднення), шахтні води, надмірне застосування пестицидів і мінеральних добрив (дифузне забруднення).
МПВ, МПЗВ, природна рослинність	3) Закриті шахти регіону	Воєнні дії. Внаслідок економічної та політичної нестабільності регіону на сьогодні у закритому стані знаходиться велика кількість шахт. Через тимчасову окупацію рф частини території РБР Дон закриття шахт неможливо контролювати. Тому існує великий ризик виникнення аварій на таких об'єктах.
	Інші істотні антропогенні впливи, у тому числі: 1. зміна клімату	Протягом останніх десятиріч на сході України спостерігається тенденція до зниження середньої і максимальної швидкості вітру та зменшення повторюваності пов'язаних з ним небезпечних явищ погоди:

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

			хуртовин, пилових бур, що пов'язано зі зміною умов формування явищ погоди.
	2. засмічення водних об'єктів твердими побутовими відходами, в тому числі пластиком		Джерело: тверді побутові відходи, несанкціоновані та стихійні сміттєзвалища Причина: неефективна система збору, транспорту та утилізації відходів, низька культура поводження з відходами населення
	3. інвазивні види		Джерело: чужорідні види, які витісняють природні угруповання. Причина: недостатня досліджень інвазійних видів.
	4. наявність значної кількості хвостосховищ на території басейну		На території Донецької та Луганської областей налічується 200 хвостосховищ, які вміщують 939 млн тонн промислових відходів. З них 75 об'єктів знаходяться на тимчасово окупованій території України. Розташування хвостосховищ як потенційно небезпечних об'єктів у зоні ведення військових дій, в безпосередній близькості до лінії розмежування, підвищує ризик перетворення існуючих небезпек від цих об'єктів на екологічні катастрофи, в тому числі транскордонного масштабу.
Об'єкти Смарагдової мережі	1. Знищення, деградація об'єктів Смарагдової мережі (див. таблицю 2.9.2)		Воєнні дії
Зони охорони цінних видів водних біоресурсів	1. Невизначеність зон для охорони цінних видів біоресурсів в Україні		Причина: через відсутність відповідної законодавчої та нормативно-правової бази, зони охорони цінних видів біоресурсів в Україні не визначені
Зони, вразливі до (накопичення) нітратів	1. Відсутність інформації високої якості і з достатнім рівнем достовірності для визначення зон, вразливих до (накопичення) нітратів.		Причина: недосконала система мережі моніторингу (як підземних, так і поверхневих вод).

Аналізуючи вищеперераховані екологічні проблеми району басейну річки Дон, виникає необхідність у прийнятті Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030), оскільки ПЗ, що зазначена у Додатку 11 до проєкту ПУРБ спрямована на вирішення більшої частини проблем басейну.

Прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних заходів Плану досить складно, оскільки вплив на здоров'я часто неспецифічний та носить опосередкований характер, характеризується наявністю часового проміжку між моментом виникнення та проявом наслідків. Проте, можна припустити, що реалізація заходів ПУРБ покращить екологічний та хімічний стан МПВ, хімічний та кількісний стан МПЗВ, а також добрий екологічний потенціал штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод.

На основі проаналізованої інформації щодо наявних екологічних проблем басейну та оцінці поточного стану довкілля, яка наведена у розділі 2 Звіту CEO, складено таблицю SWOT – аналізу з переліком сильних та слабких сторін, можливостей та загроз (Таблиця 4.3).

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень.

Таблиця 4.3 SWOT-аналіз екологічної ситуації на території району басейну річки Дон

Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>1. Частка населення, що проживає у межах басейну, має високий ступінь зайнятості у водозалежних галузях економіки – 39% (680,4 тис. осіб), серед яких: промисловість – 19,8%, сільське господарство – 13,1%, транспорт – 6%.</p> <p>2. У секторі водного господарства – пріоритетами інвестиційного забезпечення є будівництво нових та реконструкція діючих протиповеневих та протипаводкових споруд, оновлення матеріально-технічної бази моніторингу стану водно-ресурсного потенціалу, розбудова інфраструктури системи басейнового управління.</p> <p>3. Залучення коштів міжнародних фінансових організацій.</p>	<p>1. Окупація територій басейну з 2014 року, та ведення активних бойових дій на більшій території басейну з лютого 2022 року, що значно погіршує стан МПВ та МПЗВ.</p> <p>2. Великий відсоток розорювання, надмірне використання міндобрив у сільському господарстві.</p> <p>3. Недостатня кількість і площа об'єктів та територій природно-заповідного фонду, що мають у своїх межах водні об'єкти, зокрема гідрологічних заказників.</p> <p>4. Незадовільний стан комунальних очисних споруд та забруднення внаслідок цього поверхневих водних об'єктів сполуками азоту.</p> <p>5. Відсутність оптимальної кількості досліджень інвазійних видів у межах</p>

Підп. і дата
Зм. інв. №
№ № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

4. Висока концентрація покладів природних корисних копалин.
5. Суттєва ресурсна база для розвитку агропромислового виробництва.
6. Культурна спадщина та унікальний природний і рекреаційний потенціал, як база для розвитку туризму.
7. Активна молодь, яка готова втілювати ідеї для впровадження змін.
8. Поступова імплементація Директив та Регламентів ЄС у сфері управління водними ресурсами.
9. Відновлення рівнів підземних вод у зв'язку зі зменшенням видобутку.

- басейну.
6. Відсутність ефективної та достовірної системи моніторингу поверхневих та підземних вод через окупацію територій.
7. Руйнування, зупинення, порушення технологічного процесу підприємств (в тому числі складів, баз нафтопродуктів) - за період з лютого 2022 року по липень 2023 року зафіксовано 59 випадків.
8. Призупинення діючих природоохоронних програм через захоплення територій, а ті програми що проводились до окупації постійно недофінансовувались на основі «залишкового принципу».
9. Неможливість визначення зон, вразливих до (накопичення) нітратів.
10. Стан водопровідно-каналізаційних мереж в РБР Дон є вкрай незадовільним. Більше половини водопровідних та каналізаційних мереж перебувають в аварійному та зношеному стані, і ремонтується щорічно лише 2% від визначених потреб.
11. Надходження забруднюючих речовин з поверхневим стоком від населених пунктів через незадовільне функціонування чи повну відсутність зливової каналізації, інших систем водовідведення у населених пунктах.
12. Низький рівень екологічної обізнаності, недостатня активність та самоорганізація суспільства з питань охорони довкілля.
13. Негативні демографічні тенденції, зокрема через від'ємний природний приріст населення.
14. Окупність використання водних ресурсів в РБР Дон, розрахована за формулою, складає 89%, що означає, що витрати є вищими, ніж фіскальні платежі.
15. Забрудненість твердими побутовими відходами і відсутність сучасних сміттєпереробних підприємств.
16. Зосередженість екологічно небезпечних підприємств та хвостосховищ.
17. Високий рівень урбанізації території басейну, що у свою чергу свідчить про значне навантаження на водні ресурси та високий рівень водоспоживання (частка міського населення коливається в межах 80-90%).
18. Низький рівень забезпеченості водою в розрахунку на одну людину (рівень

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 134
-----	-------	----------	-------	-----	---	------------

	забезпеченості водою річкового басейну в розрахунку на 1 особу складає 0,756 тис. м ³ , що є нижче мінімального рівня водозабезпеченості згідно з класифікацією ООН (1,7 тис. м ³ на рік на одну людину)).
Можливості	Загрози
<p>1. Деокупація територій, та завершення війни на території України.</p> <p>2. Відновлення фінансування раніше прийнятних природоохоронних програм.</p> <p>3. Покращення стану МПВ за рахунок реконструкції, модернізації та будівництва нових очисних споруд, каналізаційних мереж, мереж водовідведення.</p> <p>4. Відновлення (поліпшення) гідроморфологічних характеристик водотоків за рахунок заходів з ревіталізації, ліквідації гребель та інше.</p> <p>5. Відновлення ефективної системи моніторингу якості поверхневих та підземних вод.</p> <p>6. Інвентаризація водних об'єктів на територіях, які знаходились під окупацією.</p> <p>7. Можливість визнання деяких МПВ уразливими зонами для яких будуть розроблятися відповідні заходи з урахуванням їх особливостей.</p> <p>8. Проведення інформаційних кампаній, акцій щодо поводження з відходами та ощадливого ставлення до водних ресурсів.</p> <p>9. Покращення санітарно-гігієнічних умов для населення.</p> <p>10. Підвищення інвестиційної привабливості України та покращення бізнес-клімату в регіонах.</p> <p>11. Фінансування великих державних інвестиційних проєктів в регіоні.</p> <p>12. Посилення вимог екологічного законодавства.</p> <p>13. Підвищення екологічної свідомості населення.</p>	<p>1. «Заморожування» війни/ збереження ситуації, яка склалася.</p> <p>2. Неконтрольований вплив негативних тенденцій, що відбуваються на тимчасово окупованих територіях.</p> <p>3. Скорочення закордонної фінансової підтримки заходів з відновлення інфраструктури регіону.</p> <p>4. Недофінансування інвестиційних проєктів та проєктів регіонального розвитку за рахунок бюджетних коштів.</p> <p>5. Подальше погіршення демографічної ситуації.</p> <p>6. Збільшення кількості аварій на об'єктах інфраструктури, обумовлених наростаючим зносом основних фондів та бойовими діями і як наслідок неконтрольовані скиди неочищених стічних вод.</p> <p>7. Погіршення якості поверхневих та підземних вод, що може спричинити підвищення захворюваності серед населення.</p> <p>8. Забруднення зон рекреації водних об'єктів та водних об'єктів в цілому.</p> <p>9. Зміна клімату та глобальне потепління.</p> <p>10. Погіршення стану комунальної інфраструктури.</p> <p>11. Різке падіння промислового виробництва.</p> <p>12. Інвазії чужорідних видів за межі їх «рідних» ареалів.</p> <p>13. Доведення небезпек до рівня екологічної катастрофи внаслідок обстрілу територій хвостосхвовищ.</p> <p>14. Повне винищення природоохоронних територій, втрата ландшафтного та біологічного різноманіття.</p> <p>15. Зростання посухи, розвиток процесів опустелювання, погіршення ґрунтово-меліоративного стану зрошуваних земель</p> <p>16. Прогноз щодо підвищення забору води у 2025-2030 роках, що створить додатковий тиск на водні ресурси басейну.</p>

Можливі екологічні проблеми внаслідок реалізації Плану управління:

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	135

- тимчасовий негативний вплив на атмосферне повітря. У зв'язку із необхідністю залучення будівельної техніки для таких видів робіт, як реконструкція/будівництво/модернізація очисних споруд, каналізаційних мереж, ревіталізації річок та інших у повітряний басейн надходять додаткові викиди ЗР;

- тимчасовий негативний вплив на водні ресурси буде спричинений проведенням робіт на водних об'єктах з ревіталізації, яка включає розчищення, днопоглиблення, ліквідацію безхазяйних ГТС, видобування донних відкладів і тд. Окрім того, додаткового впливу може завдати будівництво очисних споруд та демонтаж гребель;

- вплив на ґрунти. Під час проведення будь-яких будівельно-монтажних робіт існує ймовірність пролиття ПММ, що можуть потрапити у ґрунт та забруднити підземні води;

- вплив на біорізноманіття. Негативний вплив на біорізноманіття, в основному, пов'язаний із видами робіт, що проводяться на землях водного фонду.

Більш детально про наслідки від реалізації заходів, передбачених ПУРБ розкрито у розділі 6 даного Звіту.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)</p>					Арк
										136
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Відповідно до Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» СЕО є одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 №659) затверджено Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації). Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

В розділі висвітлюється інформація про різні директиви, стратегії, плани і програми, що діють на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття запланованих заходів та проектів в Плані управління річковим басейном Дону (2025-2030).

Розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики у сфері охорони довкілля та здоров'я населення, які мають відношення до цілей розвитку на загальнодержавному рівні та безпосередньо стосуються ДДП.

Результати аналізу визначають ступінь врахування вищезазначених цілей документів державної політики та їх впровадження в ДДП.

5.1 Основні міжнародні та національні зобов'язання

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, які

Інс. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						137
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

узгоджені з глобальними цілями сталого розвитку до 2030 року, проголошеними резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1.

Міжнародні зобов'язання України в сфері управління водними ресурсами та якістю води базуються на положеннях:

- Директива 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС (пункти 1719, 1772, 1779);

- Директива Ради 91/676/ЄЕС про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (пункти 1720, 1721, 1746);

- Директива Ради 91/271/ЄЕС про очистку міських стічних вод зі змінами та доповненнями, внесеними Директивою № 98/15/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 1137/2008 (пункти 1722, 1774, 1776);

- Директива 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення (пункти 1743, 1777);

- Директива 2008/56/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища (пункти 1744, 1745, 1773, 1775);

- Регламент (ЄС) N 782/2003 Європейського Парламенту та Ради про заборону оловоорганічних сполук на суднах (пункт 1723);

- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище;

- План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106.

Крім того, на виконання статті 9 Конвенції ЄЕК ООН про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер Урядом України укладено наступні двосторонні угоди про охорону прикордонних/транскордонних вод, відповідальність за виконання яких покладено на Держводагентство:

- Угода між Урядом України та Урядом Угорської Республіки з питань водного господарства на прикордонних водах;

Підп. і дата						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 138
Зм. інв. №						Зм.	Кільк
нв. № дубл.						№ докум.	Підп.
Підп. і дата						Дат	
Інв. № підп.							

- Угода між Урядом України та Урядом Республіки Польща про співробітництво в галузі водного господарства на прикордонних водах;
- Угода між Урядом України та Урядом Словацької Республіки з питань водного господарства на прикордонних водах;
- Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про спільне використання та охорону транскордонних вод;
- Угода між Урядом України та Урядом Румунії про співробітництво в галузі водного господарства на прикордонних водах;
- Угода між Урядом України та Урядом Республіки Молдова про спільне використання та охорону прикордонних вод.

Основними міжнародними правовими документами щодо запобігання негативному впливу на здоров'я населення на етапі розроблення та прийняття документів державного планування є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-УІІ від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-УІІ від 20.03.2018).

На національному рівні зобов'язання України в сфері управління водними ресурсами, а також охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів, закріплені у наступних нормативних актах:

- Водний кодекс України;
- Земельний кодекс України;
- Кодекс України про надра;
- Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон України від 04.10.2016 №1641-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом»;
- Закон України від 14.01.2000 №1389-XIV «Про меліорацію земель»;
- Постанова Верховної Ради від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						139
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»;

- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року № 1264-ХІІ;

- Закон України «Про природно-заповідний фонд України»;

- Закон України «Про екологічну мережу»;

- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р;

- Водна стратегія України на період до 2050 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р;

- Морська природоохоронна стратегія України, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.10.2021 № 1240-р;

- План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р;

- Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 271-р;

- рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі - НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ» (<https://mepr.gov.ua/news/32479.html>). Відповідні завдання і заходи щодо НРДЗ також зазначені у рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації;

- Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

- План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 140
	Зм. інв. №					
Інв. № підп.						
Інв. № дубл.						
Підп. і дата						
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

- Національний план управління відходами до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р;
- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;
- Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179;
- Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року та операційним планом її реалізації у 2022-2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022-2024 роках, затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;
- Енергетична стратегія України на період до 2050 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р.

5.2 Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Загалом, цілі ПУРБ відповідають стратегічним цілям екологічної політики України. Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Мета державної екологічної політики та її стратегічні цілі наведені на рисунку 5.2.1.

Інв. № підп.	Підп. і дата				Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 141
	Зм. інв. №					
	Інв. № дубл.					
	Підп. і дата					
	Зм. Кільк № докум. Підп. Дат					

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

М Е Т А:

досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем

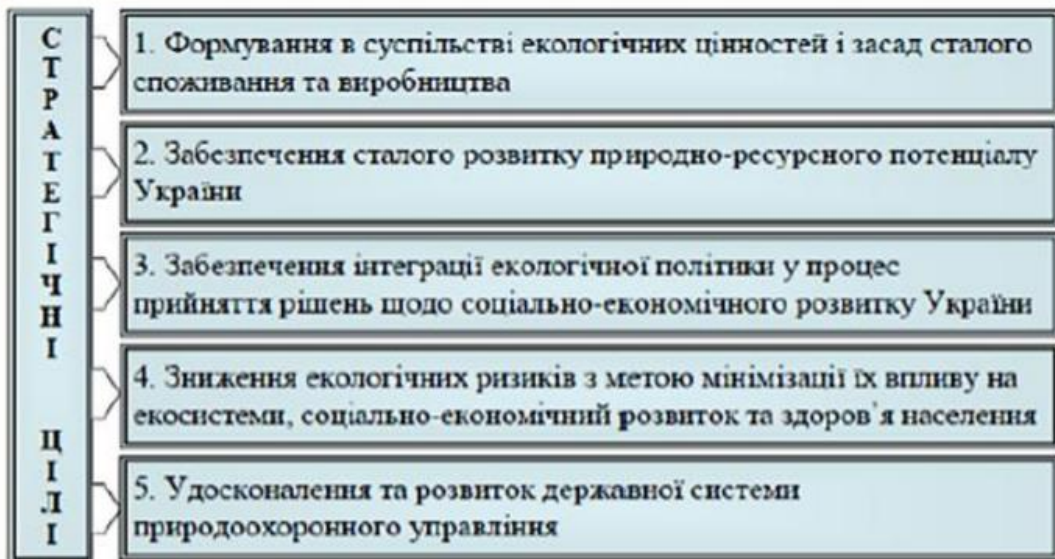

Рисунок 5.2.1 Мета та стратегічні цілі Державної екологічної політики України

Аналіз відповідності цілей Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) стратегічним цілям державної екологічної політики України та її завданням представлено в табл. 5.2.1.

Підп. і дата									
Зм. інв. №									
інв. № дубл.									
Підп. і дата									
Інв. № підп.									
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)				Арк 142

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 5.2.1 Аналіз відповідності цілей ПУРБ стратегічним цілям державної екологічної політики України

Стратегічні цілі державної екологічної політики України згідно ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	Завдання Стратегії, які враховані у ПУРБ	Яким чином враховано у проєкті Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)
Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	<p>1) впровадження освіти в інтересах збалансованого (сталого) розвитку, екологічної освіти та виховання, просвітницької діяльності з метою формування в суспільстві екологічних цінностей і підвищення його екологічної свідомості;</p> <p>2) оцінка ставлення та підвищення рівня поінформованості суспільства щодо значення, переваг та інструментів сталого споживання і виробництва, стану і цінностей біорізноманіття та заходів, які необхідно здійснити для його збереження, відновлення і сталого використання;</p> <p>3) забезпечення практичної реалізації результатів сучасних та фундаментальних екологічних досліджень та безперервної взаємодії між науковцями та державними органами;</p> <p>4) врахування рекомендацій наукових установ екологічного спрямування при прийнятті управлінських рішень та підготовці проєктів нормативно-правових актів;</p> <p>5) розвиток партнерства між секторами суспільства з метою залучення до планування і реалізації природоохоронної політики усіх заінтересованих сторін;</p> <p>6) забезпечення участі громадськості у прийнятті управлінських рішень у сфері охорони навколишнього природного середовища та природокористування;</p> <p>7) забезпечення дотримання екологічних прав та</p>	<p>Ціль 1 «Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва» врахована у ПУРБ шляхом впровадження наступних заходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Захід «Проведення Дня Сіверського Дінця в межах Харківської, Донецької та Луганської областей»; - Захід «Проведення інформаційних кампаній в районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей»; - Захід «Проведення громадських акцій з прибирання сміття берегів річок (водойм) в районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей».

Звіт про стратегічне екологічне оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)

Дрк

143

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України

обов'язків громадян, доступу громадськості до правосуддя з питань охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

1) вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

2) зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема шляхом вдосконалення принципів формування екологічної мережі, її розширення і невиснажливого використання, а також збереження унікальних природних ландшафтів;

3) зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище, припинення руйнування навколишнього природного середовища у межах міст, зокрема, недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво;

У ПУРБ передбачається комплекс заходів для вдосконалення системи кадастрів та оновлення інформації щодо стану природних ресурсів, а саме:
 - захід «Обстеження об'єктів водовідведення з наданням рекомендацій щодо необхідності та можливості їх відновлення в районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей»;
 - захід «Дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод району басейну річки Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей»;
 - захід «Інвентаризація поверхневих водних об'єктів та обстеження гідротехнічних споруд на водних об'єктах в районі басейну р. Дон в межах територіальних громад Харківської, Донецької та Луганської областей, територія яких перебувала під окупацією або в зоні активних бойових дій»

Зменшення втрат біологічного, ландшафтного різноманіття та зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище буде забезпечено шляхом:
 - будівництва/реконструкції КОС, що зменшить ступінь антропогенного впливу на водні ресурси, у тому числі таких, що належать до Смарагдової мережі, об'єктів ПЗФ та екомережі;
 - ревіталізація річок дозволить відновити стан екосистеми або природних процесів, що відбуваються в екосистемі, яка була деградована, пошкоджена або зруйнована;
 - встановлення водоохоронних зон та прибережних

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Арк.
145

		захисних смуг водних об'єктів забезпечить введення певних обмежень щодо використання ділянки водного фонду, зокрема заборона на розорювання земель.
	4) забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом;	Стале управління водними ресурсами за басейновим принципом забезпечується за рахунок розробки та затвердження Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030).
	5) забезпечення сталого використання та охорони земель, покращення стану уражених екосистем та сприяння досягненню нейтрального рівня деградації земель, підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель;	З метою належної охорони земель та встановлення обмежень у їх використанні ПУРБ передбачає проведення заходів щодо встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг: - Захід «Встановлення прибережних захисних смуг озера Гаряче, озера Репне, озера Сліпне, озера Левадне-1, озера Левадне-2 та озера Червоне в межах м. Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області»; - Захід «Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів у районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей». - заходи, що передбачають виконання дій спрямованих на запобігання забруднення небезпечними речовинами з накопичувачів. У складі таких заходів планується здійснення комплексу науково-технічних досліджень щодо можливості нейтралізації/утилізації відходів, які можуть забруднювати ґрунтове середовище.
Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку	1) покращення якості повітря	Роботи з реконструкції очисних споруд включатимуть заміну застарілого насосного обладнання на нове енергозберігаюче, що дозволить зменшити викиди в атмосферу від стаціонарних джерел.

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

України	2) покращення якості води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище. Повне поступове припинення скидання у водні об'єкти неочищених та недостатньо очищених стічних вод і забезпечення відповідності ступеня очищення стічних вод установленим нормативам та стандартам, а також запобігання забрудненню підземних вод;	Покращення якості води буде забезпечено за рахунок вжиття заходів спрямованих на зменшення забруднення органічними речовинами (152 заходи), біогенними речовинами (152 заходи) та небезпечними речовинами (178 заходів), що включають: - будівництво/реконструкцію КОС та КМ у 55 ТГ (77 заходів); - встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг на території Харківської, Донецької та Луганської областей;
	3) запобігання зміні клімату та адаптація до неї	Зміна клімату впливає на гідрологічний стан річок, тому ПЗ передбачено комплекс дій, спрямованих на покращення/відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників, а саме 38 заходів на 31 МПВ (ремеандрування та ревітацізації русел річок, ревітацізації озер, ліквідації гребель та шлюзів-регуляторів, тощо; заходи також спрямовані ще й на зміну клімату);
	4) забезпечення охорони та захисту природи	Покращення якості водних ресурсів та встановлення прибережних захисних смуг є заходами забезпечення охорони та захисту природи.
	5) зменшення промислового забруднення та ризиків промислових аварій	Будівництво/реконструкція КОС та КМ підвищить ефективність роботи очисних споруд та ступінь очистки стічних вод. Заміна зношеного обладнання зменшить ризики промислових аварій. Окрім того, заходи, що передбачають проведення комплексу заходів щодо обстежень, досліджень та моніторингу стану шламонакопичувачів, які можуть бути потенційними забруднювачами. Загроза докільню від шламонакопичувачів пов'язана із постійним акумулюючим впливом через довгострокове зберігання відходів із впливом токсичних речовин, потенціальним впливом

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

		<p>аварійних ситуацій, з можливістю виникнення під дією факторів природного та антропогенного хакатеру екологічних катастроф, у т.ч. транскордонного характеру. Накопичувачі створюють гідродинамічну, пожежну, хімічну та екологічну небезпеку. Внутрішні чинники небезпеки, пов'язані із поточним станом споруд та прилеглої території, із токсичними властивостями речовин у складі відходів, у сукупності із зовнішніми чинниками небезпеки, та фактори, пов'язані із розташуванням накопичувачів іншого підприємства на єдиному проммайданчику, значно підвищують ризик виникнення надзвичайних ситуацій різного характеру.</p>
<p>б) збереження біорізноманіття та ландшафтів</p>		<p>Збереження біорізноманіття та ландшафтів буде забезпечено за рахунок покращення якості водних об'єктів, у тому числі таких, що належать до ПЗФ, екомережі, Смарагдової мережі. Також, заходом для збереження природних ландшафтів є встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів. За рахунок ліквідації частини гребель покращиться непереривність потоків для міграції біоти.</p>
<p>7) контроль та запобігання біологічному забрудненню</p>		<p>Для контролю та запобігання біологічному забрудненню передбачається проведення комплексу науково-дослідних робіт із визначення переліку інвазійних видів рослин та тварин, їх поширення, впливу на екосистему району басейну р. Дон та підготовка рекомендацій з усунення (мінімізації) цього впливу.</p>
<p>8) включення питань щодо цінності біорізноманіття в національні, місцеві, стратегічні, програмні документи та плани розвитку економіки та її галузей</p>		<p>У ПУРБ включено ряд заходів для збереження та відтворення біорізноманіття, у тому числі такі як, встановлення водоохоронних зон, ревіталізація та ремандрювання річок.</p>

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення

- 1) зниження рівня забруднення атмосферного повітря та вод;
- 2) зменшення антропогенного впливу на екосистеми Чорного та Азовського морів;
- 3) запобігання розповсюдженню інвазійних видів та контроль за появою та розповсюдженням таких видів у природних екосистемах, у тому числі морських;

Зниження рівня забруднення атмосферного повітря здійснюватиметься за рахунок заміни застарілого обладнання на енергозберігаюче насосне обладнання. Будівництво нових КОС та реконструкція існуючих забезпечить підвищення ефективності очищення стічних вод промислових та комунальних підприємств.

Для запобігання розповсюдженню інвазійних видів передбачається здійснення натурних експедиційних досліджень та науково-дослідних робіт на масивах поверхневих вод району басейну р. Дон щодо визначення інвазійних видів тварин та рослин, їх впливу на стан екосистеми та розробка відповідних рекомендацій щодо можливого вилучення інвазійних видів. Підготовка рекомендацій на підставі отриманих даних.

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління

- 1) упровадження принципів належного екологічного врядування, підтримка постійного діалогу із заінтересованими сторонами щодо підготовки та прийняття стратегічних рішень;
- 2) розвиток і вдосконалення природоохоронного законодавства та підвищення рівня його дотримання, включаючи наближення законодавства України до права (acquis) Європейського Союзу

Підтримка постійного діалогу із заінтересованими сторонами щодо підготовки та прийняття стратегічних рішень врахована шляхом проведення консультацій із органами виконавчої влади та громадських обговорень у процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки ПУРБ.

Розробка та затвердження ПУРБ спрямовано на імплементацію Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2000 р. «Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики» (Водна Рамкова Директива), що є зобов'язанням України в рамках реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дата

3) посилення спроможностей природоохоронного управління у проведенні комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища та державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів

Для посилення спроможностей природоохоронного управління ПЗ передбачено:

- інвентаризація поверхневих водних об'єктів та обстеження гідротехнічних споруд на водних об'єктах в районі басейну р. Дон в межах територіальних громад Харківської, Донецької та Луганської областей, територія яких перебувала під окупацією або в зоні активних бойових дій;
- дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод району басейну річки Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей.

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Арк.

149

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 5.2.2 Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки проекту ПУРБ

Документ, що визначає зобов'язання	Положення документа, що стосуються водних ресурсів	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки документа державного планування
<p>Директива 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС (пункти 1719, 1772, 1779)</p>	<p>Метою цієї Директиви є збереження та покращення стану водного середовища у Співтоваристві. Передусім досягнення цієї мети пов'язане із якістю відповідних вод. Додатковим елементом забезпечення доброї якості води є контроль кількості, а отже, необхідно також запровадити інструменти щодо кількості, які сприятимуть досягненню мети забезпечення доброї якості. Найголовнішою метою цієї Директиви є цілковите усунення пріоритетних небезпечних речовин та сприяння досягненню їх концентрацій в морському середовищі, близьких до значень фонових концентрацій для речовин природного походження.</p>	<p>Цілями ПУРБ є досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод. Кількість заходів спрямованих на зменшення забруднення МПВ РБР Дон наступна:</p> <ul style="list-style-type: none"> – заходи, спрямовані на зменшення забруднення органічними речовинами (дифузні та точкові джерела) – 152 заходи; – заходи, спрямовані на зменшення забруднення біогенними речовинами (дифузні та точкові джерела) – 152 заходи; – заходи, спрямовані на зменшення забруднення небезпечними речовинами (дифузні та точкові джерела) – 178 заходів. <p>Кількість заходів, спрямованих на покращення / відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників у разі порушення вільної течії річок, гідравлічного зв'язку між руслами річок та їх заплавами, гідрологічних змінах, модифікації морфології річок – 38.</p>
<p>Директива Ради 91/676/ЄЕС про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (пункти 1720, 1721, 1746)</p>	<p>Метою цієї Директиви є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зменшення забруднення води, спричиненого чи викликаного нітратами з сільськогосподарських джерел та запобігання такому забрудненню в майбутньому. 	<p>На цей момент існуюча мережа моніторингу поверхневих вод у своїй безперервності та просторовому охопленні не є достатньою для застосування розробленого методу, а моніторинг підземних вод взагалі не здійснюється. Тому, першочерговим завданням є вдосконалення мережі моніторингу (як підземних, так і поверхневих вод) та покращення бази даних, щоб забезпечити більш детальний підхід до виділення зон та їх моніторингу і, таким чином, досягти повної відповідності ВРД ЄС під час 2-го циклу плану управління річковим басейном (2031-2036 рр.)</p>

про стратегічний екологічний оцінку
 проекту Плану управління річковим басейном Дону
 (2025-2030)

Звіт

Арк.

151

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

<p>Директива Ради 91/271/ЄЕС про очистку міських стічних вод зі змінами та доповненнями, внесеними Директивою № 98/15/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 1137/2008 (пункти 1722, 1774, 1776);</p>	<p>Ця Директива стосується збору, очистки та скиду міських стічних вод, а також очистки та скиду стічних вод від певних галузей промисловості. Метою Директиви є захист навколишнього природного середовища від негативного впливу вищевказаних скидів стічних вод.</p>	<p>У ПУРБі більшість заходів пов'язаних з будівництвом/реконструкцією каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж, реконструкцією очисних споруд виробничих стічних вод, що дозволить забезпечити оптимальний рівень очистки стічних вод, які надходять у водні об'єкти та відповідно покращити їх екологічний стан. А саме, реконструкція / модернізація КОС та КМ планується провести у 55 ТГ, будівництво нових КОС та КМ передбачається для 30 ТГ.</p>
<p>- Директива 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення (пункти 1743, 1777);</p>	<p>Директиву 2007/60/ЄС було ухвалено для регулювання відносин між державами-членами ЄС у сфері запобігання і скорочення негативних наслідків паводків у постраждалих районах, а також для координації розроблення планів управління ризиками, пов'язаними зі стихійним лихом.</p>	<p>ПУРБ передбачає заходи із ревіталізації русел річок та озер, ремеандрування русел річок, поліпшення екологічного стану, що дозволить мінімізувати ризики підтоплень. Встановлення водоохоронних зон і прибережних смуг сприятиме належному використанню земель водного фонду, що передбачає, у тому числі, заборону на розорювання.</p>
<p>- Директива 2008/56/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища (пункти 1744, 1745, 1773, 1775);</p>	<p>Ця Директива повинна <i>inter alia</i> сприяти інтегруванню екологічних аспектів до усіх відповідних політик та просувати екологічний принцип у майбутню морську політику Європейського Союзу.</p>	<p>Розроблення ПУРБ спрямоване на імплементацію Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2000 р. «Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики» (Водна Рамкова Директива), що є зобов'язанням України в рамках реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.</p>
<p>- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище</p>	<p>Ціль цієї Директиви полягає в забезпеченні високого рівня охорони навколишнього природного середовища і сприянні інтегруванню міркувань стосовно навколишнього природного середовища при підготовці та ухваленні проектів та програм шляхом забезпечення, відповідно до вимог цієї Директиви, проведення оцінювання стану навколишнього природного середовища при впровадженні окремих проектів та програм, які</p>	<p>Дана вимога виконується шляхом проведення стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) відповідно до ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку». Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.</p>

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

	можуть суттєво вплинути на стан навколишнього природного середовища.	
Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	Основні цілі Державної екологічної політики України відображені на рисунку 5.2.1. Зокрема, серед проблем в Стратегії виділено: «Система державного управління у сфері охорони вод потребує невідкладного реформування і переходу до інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом»	Затвердження ПУРБ сприятиме сталому управлінню водними ресурсами за басейновим принципом. Аналіз відповідностей цілей ПУРБ завданням Стратегії наведено у таблиці 5.2.1.
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	Завданням законодавства про охорону навколишнього природного середовища є регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною спадщиною	ПУРБ розроблений з урахуванням вимог екологічного законодавства. ПЗ спрямована на ефективне управління у сфері водних ресурсів та покращення їх стану. Будівництво/реконструкція очисних споруд та каналізаційних мереж підвищить ефективність роботи очисних споруд, збільшить об'єм нормативно очищених стічних вод, що є заходом для запобігання і ліквідації негативного впливу господарської діяльності на навколишнє природне середовище. Окрім того, заходи із запобігання забруднення небезпечними речовинами з накопичувачів, спрямовані на мінімізацію впливів на навколишнє середовище від утворених промислових відходів.
Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року	Захід 22 Плану: Забезпечення ефективної роботи басейнових рад, у тому числі шляхом їх залучення до розв'язання нагальних проблем охорони вод та раціонального використання водних ресурсів у межах відповідного району річкового басейну. Захід 32: Удосконалення організаційно-економічних заходів щодо забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів. Захід 68: Впровадження нового порядку здійснення державного моніторингу вод, зокрема шляхом подальшого дооснащення лабораторій, удосконалення мережі моніторингових	До розробки проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) залучали Басейнову раду Сіверського Дінця та нижнього Дону. Першочерговою ціллю ПУРБ для покращення стану МПЗВ слід вважати відновлення моніторингу підземних вод, який був фактично припинений у останні роки і остаточно знищений під час війни. Розроблення та затвердження ПУРБ відповідає заходу 69 Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року.

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

	<p>спостережень для потреб інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом відповідно до Водної рамкової директиви ЄС та Рамкової директиви ЄС про морську стратегію. Захід 69: Розроблення та затвердження планів управління річковими басейнами.</p>	
<p>Водна стратегія України на період до 2050 року</p>	<p>Серед цілей стратегії виділено наступні: Ціль 1. Забезпечення рівного доступу до якісної і безпечної для здоров'я людини питної води і належних санітарно-профілактичних заходів. Ціль 2. Поліпшення якісного стану водних об'єктів шляхом досягнення та підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод, кількісного та хімічного стану масивів підземних вод. Ціль 3. Забезпечення необхідної кількості водних ресурсів для відновлення та оздоровлення водних екосистем і досягнення стійкого водозабору та водопостачання. Ціль 4. Скорочення зростаючих ризиків нестачі води та надлишку води. Ціль 5. Запровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом та принципів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) щодо водного врядування в районах річкових басейнів, у прибережних і морських водах. Завданнями для досягнення цілі 2 є: - забезпечення підготовки та впровадження планів управління річковими басейнами відповідно до положень Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про встановлення рамок</p>	<p>Екологічні цілі для поверхневих та підземних вод, що відображені у ПУРБ повністю відповідають та забезпечують виконання цілей 1,2,3,4,5 Водної стратегії України на період до 2050 року. Окрім того, екологічні цілі Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) ідентичні цілі 2 Стратегії, а затвердження ПУРБ є виконанням завдання для досягнення цілі 2 Водної стратегії України.</p>

Звіт
 про стратегічну екологічну оцінку
 проекту Плану управління річковим басейном Дону
 (2025-2030)

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Морська природоохоронна стратегія України

діяльності Співтовариства в галузі водної політики» від 23 жовтня 2000 р.

Ця Стратегія визначає такі стратегічні цілі морської природоохоронної політики та пріоритетні завдання.

Стратегічна ціль 1. Зниження ризику для здоров'я людини, пов'язаного із забрудненням і засміченням морських вод та прибережної захисної смуги, запобігання деградації морських екосистем та сприяння їх відтворенню шляхом зменшення рівня забруднення морів та мінімізації антропогенного навантаження на морські екосистеми.

Серед завдань із досягнення цілі 1 є:

- «...зокрема досягнення адміністративними засобами та важелями економічного впливу відповідності установленим нормативам і стандартам ступеня очищення міських стічних вод та зворотних вод промислових та сільськогосподарських суб'єктів господарювання»;
- започаткування і завершення будівництва міських очисних споруд, а також очисних споруд промислових, сільськогосподарських та інших об'єктів, діяльність яких суттєво впливає на екологічний стан морів, а також впровадження сучасних методів оброблення (перероблення) та утилізації відходів, що утворюються на очисних спорудах;
- встановлення і винесення в природу меж водоохоронних зон і прибережних захисних смуг морів, морських заток і лиманів та забезпечення упорядкування прибережної захисної смуги морів;
- забезпечення контролю за забрудненням і засміченням моря із суден, запобігання розповсюдженню морських інвазійних чужорідних видів з баластними водами.

Завдання із досягнення стратегічної цілі 1 «Зниження ризику для здоров'я людини, пов'язаного із забрудненням і засміченням морських вод та прибережної захисної смуги, запобігання деградації морських екосистем та сприяння їх відтворенню шляхом зменшення рівня забруднення морів та мінімізації антропогенного навантаження на морські екосистеми.» Морської природоохоронної стратегії України були враховані у ПУРБ шляхом наявності наступних заходів:

- будівництво/реконструкція КОС та КМ, що дозволить привести ступінь очищення стічних вод до установлених нормативів.
 - встановлення водоохоронних зон і прибережних захисних смуг в межах району басейну річки Дон, а саме Донецької, Харківської та Луганської областей з метою визначення відповідних обмежень у використанні земель до Державного земельного кадастру та позначення зазначених меж на місцевості інформаційними знаками.
- Встановлення водоохоронних зон дозволить зберегти біорізноманіття, запобігти деградації природних ландшафтів шляхом встановлення чітких обмежень для використання земель водного фонду.

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

	Стратегічна ціль 2. Збереження та відтворення біологічного різноманіття, природних ландшафтів прибережної захисної смуги і місць існування біологічних видів.	
План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року	Захід 10. Забезпечення включення заходів з адаптації до зміни клімату до планів управління річковими басейнами в рамках впровадження інтегрованих підходів до управління водними ресурсами за басейновим принципом	<p>ПЗ ПУРБ передбачені заходи для зменшення впливу кліматичних змін.</p> <p>Протягом останніх десятиріч на сході України спостерігається тенденція до зниження середньої і максимальної швидкості вітру та зменшення повторюваності пов'язаних з ним небезпечних явищ погоди: хуртовин, пилових бур, що пов'язано зі зміною умов формування явищ погоди.</p> <p>Підвищення температури повітря та зміна характеру випадання опадів впливають не тільки на гідрологічний режим річок, а й на загальні запаси водних ресурсів.</p> <p>Кліматичні зміни збільшують частоту повеней та посух. Негативними проявами зміни гідрологічного режиму річок є: замулення русел, заростання русел (що, зокрема, призводить до їх звуження), інтенсифікація ерозії русла та берегів, втрата гідравлічного різноманіття, зникнення гідроморфологічних форм (перекати, заводи, бистрини та інші), зміна природної рослинності прилеглої до русла частини заплави, заростання її чагарниками та деревами.</p> <p>Для покращення гідрологічних характеристик водотоків річок ПЗ передбачено заходи із ревіталізації, ремеандрування, поліпшення екологічного стану русел річок.</p>
Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням	Захід 6. Впровадження системи інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом шляхом розроблення та виконання планів управління басейнами річок, що включають заходи або окремі плани управління посухами	<p>Розробка даного ПУРБ відповідає заходу 6 Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням.</p> <p>Для ефективної боротьби з посухами та опустелюваннями ПЗ передбачено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ревіталізація річок, що дозволить відновити вільну течію та запобігти пересиханню окремих ділянок в умовах тенденції до потепління; - ліквідація/демонтаж гребель; - встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів.

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

<p>Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року. План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року</p>	<p>Завдання 2 Плану. Модернізація міжгосподарських мереж, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заміна насосно-силового обладнання на головних насосних станціях, станціях підкачки та дренажних станціях, а також здійснення заходів із влаштування протифільтраційних облицювань на каналах; - оснащення міжгосподарських систем сучасними засобами обліку води та автоматизації процесів водоподачі, водорозподілу та водовідведення, які можуть облаштовуватися на водозабірних спорудах вузлів підготовки води з метою доведення показників її якості до встановлених вимог. 	<p>ПЗ передбачає комплекс заходів пов'язаних із створенням нових мереж водовідведення, а у ході будівництва нових КОС та реконструкції існуючих планується заміна застарілого насосного обладнання на нове енергоефективне. Зокрема у Плані наявний захід, що передбачає</p> <ul style="list-style-type: none"> - обстеження об'єктів водовідведення, пошкоджених або зруйнованих внаслідок збройної агресії, для визначення завданої шкоди та можливості відновлення надання послуги з централізованого водовідведення. - підготовка рекомендацій щодо можливості та необхідності їх відновлення. - визначення необхідного обсягу устаткування та матеріалів для відновлення об'єктів каналізаційного господарства.
<p>Національний план управління відходами до 2030 року</p>	<p>Підвищення обізнаності населення щодо управління відходами:</p> <p>Захід № 16. Проведення заходів з підвищення обізнаності з управління відходами у шкільних та дошкільних навчальних закладах.</p> <p>Захід 18. Розроблення та поширення інформаційних матеріалів з питань управління відходами та сталого споживання.</p>	<p>У ПЗ ПУРБ Дон наявні заходи, що стосуються управління відходами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Захід «Проведення інформаційних кампаній в районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей, що включає тематичні лекції, виховні години у навчальних закладах; друкування та розповсюдження листівок, інших інформаційних матеріалів щодо поводження з відходами та ощадливого ставлення до водних ресурсів; проведення тематичних семінарів, конференцій та інших заходів». - Захід «Проведення громадських акцій з прибирання сміття берегів річок (водойм) в районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей».
<p>Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки</p>	<p>Завдання за напрямом «Розвиток сільських територій»</p> <p>1. Запровадження підтримки інтегрованих проектів розвитку сільських територій, обов'язковою складовою яких є забезпечення сільських населених пунктів водопостачанням та водовідведенням.</p> <p>Завдання за напрямом «Розвиток інженерної інфраструктури»</p> <p>4. Забезпечення запровадження комплексу заходів з розвитку, санації та ревіталізації систем</p>	<p>Серед ПЗ ПУРБ є заходи, що передбачають будівництво очисних споруд та мереж водовідведення у сільських населених пунктах, тому дані заходи відповідають завданням за напрямом «Розвиток сільських територій» Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.</p>

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

	<p>централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, забезпечення доступності якісних послуг у цій сфері, зокрема шляхом будівництва нових систем з використанням новітніх технологій, реконструкції існуючих з урахуванням потреб територіальних громад.</p>	
<p>Національна економічна стратегія на період до 2030 року</p>	<p>За стратегічною ціллю 3 «Забезпечення безпечного довкілля для населення. Серед шляхів досягнення даної цілі є водні ресурси та моря, що передбачає наступні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перехід до інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом; - розроблення та затвердження планів управління річковими басейнами. 	<p>Розроблення та затвердження Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) відповідає стратегічній цілі 3 Національної економічної стратегії на період до 2030 року та відповідним поставлених нею завдань.</p>
<p>Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року та операційним планом її реалізації у 2022-2024 роках</p>	<p>Серед цілей Стратегії є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - досягнення «доброго» екологічного стану вод; - включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами; - підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату. <p>Завдання, спрямовані на досягнення поставлених цілей:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сприяння досягненню «доброго» екологічного стану Чорного та Азовського морів, районів річкових басейнів; - будівництво нових, реконструкція та модернізація очисних споруд; - формування планів дій з адаптації до зміни клімату у сферах управління водними ресурсами (в рамках 	<p>Стратегічною екологічною ціллю ПУРБ є досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод. Також у ПУРБ враховані особливості зміни клімату та вплив даного фактору на стан водних ресурсів району басейну річки Дон.</p> <p>Також серед заходів Плану є дії спрямовані на підвищення рівня екологічної обізнаності серед населення та представників місцевого самоврядування.</p> <p>Заходи, що спрямовані на досягнення вищевказаних цілей:</p> <ul style="list-style-type: none"> - будівництво/реконструкція КОС, КМ. - ревіталізація річок, що дозволить відновити вільну течію тат запобігти пересиханню окремих ділянок в умовах тенденції до потепління. - проведення інформаційних кампаній в районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей.

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Арк.
159

	<p>плану управління річковим басейном), збереження біорізноманіття, лісового фонду, енергетики, громадського здоров'я, сільського господарства та ґрунтів, транспорту та інфраструктури, туризму;</p> <ul style="list-style-type: none"> - підвищення рівня обізнаності населення щодо екологічних проблем та наслідків зміни клімату; - підвищення освітнього рівня та науково-методичного супроводу прийняття управлінських рішень щодо екологічних проблем та здійснення заходів з адаптації до зміни клімату. 	
<p>Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022-2024 роках</p>	<p>Стратегічна ціль: Забезпечення екологічної стійкості буде забезпечено, у тому числі, шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - охорони земель, ґрунтів та вод, збереження біорізноманіття в лісах. 	<p>Заходи ПУРБ спрямовані на досягнення визначених екологічних цілей, у тому числі, забезпечення збалансованого інтегрованого управління водними ресурсами, що не виснажує природні екосистеми та забезпечує досягнення/підтримання «доброго» стану вод. Це свідчить про рух за напрямком належної охорони та управління водними ресурсами.</p> <p>Для належної охорони земель та ґрунтів передбачено встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів, що дозволить ввести певні обмеження у використанні таких ділянок.</p>
<p>Енергетична стратегія України на період до 2050 року</p>	<p>Редакція Стратегії відсутня у вільному доступі, тому проаналізувати положення документа, що стосується водних ресурсів неможливо.</p>	---

5.3 Процедура ОВД

ДДП реалізується через здійснення конкретних заходів (205 заходів). Серед ПЗ ДДП є заходи, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності, зокрема це стосується таких заходів як:

- будівництво/реконструкція/модернізація каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж, реконструкція очисних споруд виробничих стічних вод. Оскільки, очисні споруди є різної потужності, заплановане будівництво відповідно до ст.3 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» може підпадати як під першу (установки для очищення стічних вод продуктивністю, що перевищує еквівалент чисельності населення в розмірі 150 тисяч осіб), так і під другу (установки для очищення стічних вод з водовідведенням 10 тисяч кубічних метрів на добу і більше) категорію видів планованої діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля;

- ревіталізація річок, що передбачає, у тому числі розчищення, днопоглиблення і регулювання відноситься до другої категорії видів планованої діяльності (проведення робіт з розчищення і днопоглиблення русла та дна річок, берегоукріплення, зміни і стабілізації стану русел річок);

- демонтаж/ліквідація гребель та відновлення гребель може відноситись до першої категорії видів планованої діяльності (греблі, водосховища та інші об'єкти, призначені для утримання та постійного зберігання води, коли нові або додаткові об'єми затриманої води перевищують 10 мільйонів кубічних метрів) та другої категорії ПД (будівництво гребель та встановлення іншого обладнання для утримання або накопичення води на тривалі проміжки часу).

Оскільки, у ДДП відсутня конкретна інформація щодо місць розташування вказаних інфраструктурних об'єктів (географічних координат, кадастрових номерів земельних ділянок, тощо) їх розміщення має бути уточнене іншими документами державного планування, зокрема містобудівною документацією.

Для вищевказаних робіт процедура оцінки впливу на довкілля повинна буде розпочата на стадії робочого проекту або техніко-економічних обґрунтувань. За рахунок наявності у проектній документації конкретних технологічних рішень у процесі ОВД вдасться більш детально проаналізувати можливий негативний вплив на навколишнє середовище, його масштаб, а також розробити заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення,

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт				Арк
					про стратегічну екологічну оцінку				160
					проекту Плану управління річковим басейном Дону				
					(2025-2030)				
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля.

5.4 Дотримання вимог процедури проведення СЕО

В Україні процедура проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-УІІ від 20.03.2018). Відповідно до статті 9 Закону етапами стратегічної екологічної оцінки є:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому статтями 12 та 13 цього Закону, трансграничних консультацій у порядку, передбаченому статтею 14 цього Закону;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Для визначення обсягу досліджень, методів екологічної оцінки, рівня деталізації інформації, що має бути включена до звіту про СЕО Держводагентством України складена заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (далі – Заява), яка була внесена до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки для проведення консультацій з Міндовкіллям та МОЗ України (реєстраційний номер справи у реєстрі СЕО - 26-12-4040-23).

Також з метою одержання та врахування пропозицій і зауважень громадськості Повідомлення про оприлюднення Заяви та Заява була розміщена на офіційному веб-сайті Держводагентства України (<https://davr.gov.ua/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-zayavi-pro-viznachennya-obsyagu-strategichnoi-ekologichnoi-ocinki-proyektu-planu-upravlinnya-richkovim-basejnom-donu-20252030>) (див. Додаток 1).

Зауваження та пропозиції, що надійшли у процесі консультацій з Міндовкіллям та МОЗ, а також громадських обговорень були враховані при складанні даного Звіту або обгрунтовано відхилені.

Звіт СЕО разом з Повідомленням про оприлюднення проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку будуть оприлюднені на офіційному веб-сайті Держводагентства України та внесені до Єдиного реєстру СЕО.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 161	
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат							

Враховуючи значний обсяг інформації, що відображена у ПУРБ та для ефективнішої взаємодії з громадськістю строк громадського обговорення Звіту становитиме 30 днів.

Зауваження і пропозиції до проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку, одержані протягом встановленого строку, будуть розглянуті в обов'язковому порядку та внесені до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

За результатами громадського обговорення та консультацій з органами виконавчої влади будуть підготовлені довідки, в яких підсумовано отримані зауваження і пропозиції та зазначено, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку вони враховані.

Надалі інформування про затвердження ПУРБ буде проведено відповідно до вимог статті 16 Закону, а моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення згідно статті 17.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
											162
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат							

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10 серпня 2018 року (із змінами), № 296 у даному розділі описуються наслідки довкілля, у тому числі для здоров'я населення - будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом проекту на екосистему (забруднення атмосфери при будівництві та експлуатації продуктами згорання палива та викидами пилу при проведенні земляних робіт і переміщенні автотранспорту в межах будмайданчику) і вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі.

Первинний екологічний вплив від реалізації заходів, запропонованих Програмою на підставі проведеного аналізу у розділах 2 - 4 для населення, стану атмосферного середовища, водних ресурсів, ґрунтів, біорізноманіття та природоохоронних територій, оцінюється як прийнятний, проте, оскільки для більшості заходів необхідне проведення оцінки впливу на довкілля його уточнення буде забезпечено під час проходження відповідної процедури.

Вторинні наслідки – пряма повна або часткова зміна елементу навколишнього середовища, яка призведе до руйнування, зміни навколишнього середовища (наприклад, забруднення природних місць проживання нанесе шкоду видам фауни, які залежать від цього середовища проживання). Відповідно, вторинний вплив вважається прийнятним на підставі прийнятності первинного впливу.

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому, видів людської діяльності, які можуть призвести до значних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк		
												163
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат			

умови, і які б не виявилися в разі відсутності інших видів діяльності, крім самої планованої діяльності. Кумулятивний вплив на етапі будівництва слід оцінювати у процесі оцінки впливу на довкілля, оскільки у ДДП відсутні конкретні дані щодо кількості спецтехніки, що залучатиметься, термінів проведення робіт, координати місць виконання робіт. Для того, щоб детально проаналізувати кумулятивний вплив необхідно точно визначити характер будівельних робіт, що проводяться поруч/навколо об'єкту та чи їх обсяг зможе викликати сукупний вплив на атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти та інші компоненти.

Кумулятивні ефекти можуть виникати з незначних за своїми окремими діями факторів, які, працюючи разом протягом тривалого періоду часу поступово накопичуючись, підсумовуючись згодом в одному і тому ж районі, можуть викликати значні наслідки. Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом часу перевершують її можливість їх асиміляції або трансформації.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту. При дотриманні та виконанні всіх передбачених заходів можливість виникнення синергічних наслідків, - мінімальна.

Як тимчасові наслідки розглядаються ті, що формуються під час проведення робіт з будівництва/реконструкції/модернізації очисних споруд, каналізаційних мереж, ревіталізації річок, як постійні - ті, що виникають після реалізації вказаних робіт.

Тимчасові наслідки пов'язані із залученням будівельної техніки та матимуть негативний вплив тимчасового, локального характеру, який розрахований виключно на період виконання робіт.

Слід зазначити, що достовірно оцінити ймовірні наслідки від проведення робіт з будівництва/модернізації/реконструкції очисних споруд, каналізаційних мереж, демонтажу гребель та ревіталізації річок можливо лише маючи:

- проєктну документацію;
- кількість спецтехніки, що залучатиметься та її склад;
- термін проведення робіт;
- конкретні географічні координати для аналізу особливостей території планованої діяльності.

Все це повинно бути враховано при проведенні оцінки впливу на

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					164
					проекту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

довкілля відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля». Оскільки, у ДДП будь-які техніко-економічні показники відсутні ймовірні наслідки визначені нижче в узагальненому вигляді.

Найбільший вплив на довкілля при затвердженні проекту передбачається на етапі проведення будівельних робіт на території, де передбачено розміщення нових каналізаційних очисних споруд та мереж, а також проведення робіт з ревіталізації та демонтажу гребель. Даний вплив матиме короткостроковий і тимчасовий локальний характер.

До довгострокових та постійних наслідків реалізації Плану управління річковим басейном Дону належать позитивні зміни, пов'язані з досягненням екологічних цілей для масивів поверхневих та підземних вод району басейну річки Дон. Внаслідок реалізації Плану управління річковим басейном очікується також позитивний вплив пов'язаний зі здоров'ям населення та забезпеченням доступу населення до умов санітарії.

Загалом реалізація Плану управління річковим басейном Дону (2025–2030) матиме такі наслідки (див. Таблицю 6.1).

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					165
проскту Плану управління річковим басейном Дону					(2025-2030)					
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Таблиця 6.1 Ймовірні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення внаслідок реалізації заходів ПУРБ

Компоненти довкілля	Джерела та процеси під час яких виникає вплив	Ймовірні наслідки	Характер впливу
На етапі проведення будівельних робіт, робіт з реконструкції КОС і КМ, ревіталізації і ремеандрування річок та інших робіт, що передбачають залучення спецтехніки			
Атмосферне повітря	ДВЗ будівельної техніки	забруднення приземного повітряного простору продуктами згоряння палива (азоту оксид, вуглецю оксид, діоксид сірки, сажа, пил); шумовий (акустичний) та вібраційний вплив	*Негативний, локальний, прямий, короткостроковий
Клімат	ДВЗ будівельної техніки	викиди ЗР, у складі яких є CO ₂ , який відноситься до парникових газів	*Прийнятний, локальний, прямий, короткостроковий
Водні ресурси	Проведення будівельних робіт на землях водного фонду, видобування донних відкладів	<ul style="list-style-type: none"> - тимчасове погіршення прозорості та підвищення рівня каламутності води вниз за течією; - зміна гідрологічних параметрів водотоку, в тому числі зміна рівню води, швидкості течії ізолювання окремих ділянок річки; - збільшення у воді концентрації завислих речовин, які знижують біологічну активність водної системи в цілому; - осаджування скаламучених зважених частинок на дно річки нижче за течією призводить до зменшення кількості донної спільноти; - зміна хімічних характеристик середовища проживання, при попаданні і розчиненні у воді похованих в донному ґрунті і звільнених при його розробці хімічних речовин. 	*Негативний, локальний, прямий, короткостроковий
Земельні ресурси та ґрунти	Виконання заходів з будівництва та реконструкції каналізаційних очисних споруд та мереж.	порушення верхнього родючого шару ґрунту	*Негативний, локальний, прямий, короткостроковий
Відходи	Виконання заходів з будівництва та	збільшення кількості будівельних відходів, твердих побутових відходів	*За рахунок тимчасового зберігання відходів у спеціально відведених місцях

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт про стратегічний екологічний оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

	реконструкції каналізаційних очисних споруд та мереж.		та наступною їх передачею спеціалізованим підприємствам на утилізацію/захоронення вплив характеризується як прийнятний.
Біорізноманіття	Ревіталізація і ремеандрування річок, виконання заходів з будівництва та реконструкції каналізаційних очисних споруд та мереж	механічне видалення чагарникової та водної рослинності. Проведення робіт з розчистки приведе до руйнування бентосного ценозу, збільшення каламутності, зменшення прозорості води, негативного впливу на зоо- та фітопланктон річки та на вищу водну рослинність на даних ділянках. У разі недотримання заборони на проведення робіт у нерестовий період значна шкода іхтіофауні. Внаслідок будівництва нових об'єктів чи реконструкції існуючих ймовірно порушення рослинного покриву	*Негативний, локальний, прямий, короткостроковий
Здоров'я населення	Виконання заходів з будівництва та реконструкції каналізаційних очисних споруд та мереж	шумове та вібраційне навантаження, додаткові надходження ЗР	*Прийнятний, локальний, непрямий, короткостроковий
Після реалізації запланованих заходів			
Атмосферне повітря	Стаціонарні джерела забруднення	за рахунок встановлення енергоефективних насосів на реконструйованих очисних спорудах	Позитивний
	Стаціонарні джерела забруднення	поява нових стаціонарних джерел викидів на новостворених очисних спорудах	* Прийнятний
Клімат	Стаціонарні джерела забруднення	новостворені стаціонарні джерела викидів на очисних спорудах ймовірно не здатні спричинити змін клімату	* Прийнятний
Водні ресурси	Робота новозбудованих та реконструйованих каналізаційних очисних споруд	зменшення забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами водних ресурсів	Позитивний

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)

Звіт

Арк.

167

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Земельні ресурси та ґрунти	Усунення бар'єрів у річках	забезпечення неперервності потоку води	Позитивний
	Ревіталізація і ремеандрування річок	відновлення (поліпшення) гідроморфологічних характеристик водотоків	
	Робота новозбудованих та реконструйованих каналізаційних очисних споруд.	зменшення забруднення ґрунтів каналізаційними стоками	
	Встановлення водоохоронних зон та прибережно-захисних смуг	збереження та відновлення природного різноманіття, заборона на розорювання берегів	
	Проведення робіт для запобігання забруднення небезпечними речовинами з накопичувачів	нейтралізація/утилізація відходів виробництва, які під дією факторів природного та антропогенного характеру могли б призвести до екологічних катастроф	
Відходи	Усунення бар'єрів у річках району басейну річки Дон та ремеандрування русел річок	покращення неперервності потоку для міграції біоти, збагачення складу та підвищення чисельності риб, донних безхребетних, вищої водної рослинності, фітопланктону.	Позитивний
Біорізноманіття	Робота новозбудованих та реконструйованих каналізаційних очисних споруд, а також каналізаційних мереж	забезпечення 100 % населення доступом до умов санітарії	Позитивний
Здоров'я населення			

Вплив повинен бути детально проаналізований на етапі оцінки впливу на довкілля відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля»

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)

Найбільший позитивний вплив від реалізації заходів ПУРБ отримують, відповідно, водні ресурси, оскільки ПЗ включає заходи, спрямовані як на зменшення забруднення органічними, біогенними й небезпечними речовинами від точкових та дифузних джерел, заходи покращення/відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників у разі порушення вільної течії річок, гідравлічного зв'язку між руслами річок та їх заплавами, гідрологічних змінах, модифікації морфології річок, так і інші додаткові заходи, які мають ціль досягнення та/або підтримання «доброго» стану/потенціалу МПВ, а також заходи, направлені на зменшення впливу військових дій. Окремі заходи належать до декількох ГВЕП. Найбільшою є частка заходів, спрямована на зменшення забруднення біогенними, органічними та небезпечними речовинами (78%).

Загальна структура запланованих заходів наведена на Рисунку 6.1.

Рисунок 6.1 Структура ПЗ для МПВ

Реалізація Плану правління річковим басейном Дону також призведе до покращення стану інших компонентів довкілля, зокрема:

- зменшення впливу на стан атмосферного повітря та зміну клімату через заміну обладнання на каналізаційних очисних спорудах на сучасне енергоефективне;

- зменшення впливу на земельні ресурси та ґрунти через зменшення забруднення каналізаційними стоками завдяки реконструкції мереж водовідведення, реконструкції та будівництва очисних споруд;

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

- покращення біорізноманіття території через покращення неперервності потоків для міграції біоти, влаштування рибоходу, встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.

- покращення якості життя та стану здоров'я населення через доступ до санітарії (підключення населення до каналізаційних очисних споруд та мереж), забезпечення населення водою питної якості з джерел централізованого водопостачання.

Отже, реалізація Плану управління річковим басейном Дону 2025–2030 буде мати позитивний екологічний та санітарний вплив на територію басейну. Незначний вплив на довкілля від реалізації проектних рішень очікується лише на етапі проведення будівельних робіт.

Масштаб та характер впливу від реалізації заходів, що підпадають під оцінку впливу на довкілля згідно ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» повинен бути детально досліджений та уточнений на етапі проходження вищевказаної процедури.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	170

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

У цілому ПУРБ не передбачає заходів, які б мали значний негативний довготривалий вплив на довкілля. Заходи для запобігання, зменшення й пом'якшення негативних наслідків виконання заходів ПУРБ (таблиця 7.1.) ґрунтуються на впливах, оцінених у розділі 6 звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також у процесі надання екологічних дозволів, проведенні оцінки впливу на довкілля планованої діяльності.

Також, необхідно передбачити заходи щодо дотримання режимів прибережних захисних смуг водотоків відповідно вимог ст.60,61 Земельного кодексу України та ст.88, 89 Водного кодексу України, а також дотримання вимог ст.86 Водного кодексу України при проведенні робіт на землях водного фонду.

Серед заходів Програми, які ймовірно, матимуть тимчасовий негативний вплив на довкілля (на етапі будівельних робіт) виділено наступні:

- будівництво/реконструкція/модернізація каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж;
- ревіталізація і ремеандрування річок, що передбачає, у тому числі управління наносами (видобування донних відкладів) та управління гідротехнічними спорудами (екологічно адаптований режим експлуатації ГТС);
- демонтаж/ліквідація гребель.

Нижче наведено узагальнені заходи щодо запобігання зменшення та пом'якшення негативних наслідків, які необхідно прийняти на етапі ведення будівельних робіт/робіт з реконструкції.

Таблиця 7.1 Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Складова довкілля	Причина виникнення негативного впливу	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання заходу Програми

Підп. і дата	Зм. інв. №	інв. № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проспекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						171
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Атмосферне повітря	Робота двигунів внутрішнього згорання (ДВЗ) спецтехніки під час проведення підготовчих, будівельних робіт та робіт з реконструкції, що спричинює додаткові викиди ЗР у атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> - використання на автотранспорті спеціальних моторних мастил, присадок до них і палива, модифікаторів кінематичних вузлів автомобілів, упровадження каталітичних перетворювачів палива та ін., що призведе до зменшення витрат пального, зменшення викидів забруднюючих речовин та збільшення моторесурсів двигунів; - використання якісного палива; - затвердження плану-графіку роботи будівельних машин, що виключає одночасну роботу всіх механізмів; - заборона роботи машин на холостому ходу; - передбачення необхідних заходів для захисту атмосферного повітря на етапі розробки проектної документації; - дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних та монтажних робіт.
Водні ресурси	Проведення робіт з ревіталізації і ремеандрування русел річок (видобування донних відкладів); будівництво/реконструкція очисних споруд у межах водних об'єктів, що спричинить погіршення прозорості та підвищення рівня каламутності води, зміна гідрологічних параметрів водотоку, збільшення у воді концентрації завислих речовин, які знижують біологічну активність водної системи, тощо.	<p>Перед початком усіх робіт дотримання необхідності проходження процедури оцінки впливу на довкілля згідно ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля».</p> <p>Під час виконання робіт обов'язкове дотримання вимог ст 80 Водного кодексу України.</p> <p>Окрім того, для мінімізації впливу на водні ресурси будуть застосовуватись наступні обмеження:</p> <ul style="list-style-type: none"> - погодження ділянок і термінів виконання заходів з рибоохоронними органами; - проводити роботи у межений період; - при проведенні інженерних робіт забезпечити збереження водного об'єкта в частині охорони вод від забруднення, засмічення;

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

№ п/п	№ докум.	Зм. інв. №	Підп. і дата

		<ul style="list-style-type: none"> - передбачити раціональне складування донних відкладень, які утворюватимуться внаслідок реалізації заходів з очищення річки; - забезпечити максимальне збереження існуючого рельєфу відповідно до природних ухилів; - не допускати порушення берегової лінії; - роботи з розчищення проводити виключно в межах, визначених проектом; - провести процедуру ОВД відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля»; - заборона на проведення робіт та заходів, які є джерелами підвищеного шуму та неспокою, в період масового розмноження диких тварин з 1 квітня до 15 червня; у нерестовий період та в період нагулу молоді риби; - здійснення розрахунків збитків заподіяних водним біоресурсам внаслідок розчищення річки в зоні технічної каламутності та в зоні осадження каламутності вниз за течією та передбачити їх компенсацію; - заборона миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми
Грунти	<p>Можливий негативний вплив у ході проведення будівельних робіт у разі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - недотримання вимог та рішень проектів; - виникнення аварійних ситуацій; - пролиття паливно – мастильних матеріалів (ПММ) під час роботи спецтехніки. 	<p>Для попередження виникнення негативних наслідків у ході проведення робіт з будівництва та реконструкції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обов’язкове дотримання вимог та етапів, вказаних у проекті виконання робіт та проекті організації будівництва; - допускати до роботи будівельні машини та механізми тільки в

	Внаслідок потрапляння нафтопродуктів, у ґрунті виникають анаеробні умови, змінюється окисно-відновлювальний потенціал, порушується вуглецево-азотний баланс.	справному стані, без витоків палива та масла. У разі випадкового розлиття ПММ терміново проводити засипання піском забруднених ділянок ґрунту з наступною його передачею на знешкодження
Біорізноманіття	Проведення робіт з розчищення, днопоглиблення і регулювання русла річок, будівництво/реконструкція/ модернізація очисних споруд у межах водних об'єктів.	Для зниження впливу на водні біоресурси під час розчищення річок роботи не будуть проводити з 1 квітня до 15 червня (в період масового розмноження диких тварин) та у нерестовий період та в період нагулу молоді риб. У місцях проведення робіт необхідно: - вести контроль за наявністю охоронюваних рослин та заборону збирання рідкісних видів рослин; - вести контроль за наявністю охоронюваних видів тварин та заборону на їхнє вилучення із середовища існування; - вести контроль за руйнуванням природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції №4 (1996) до Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.
Екологічна мережа, рекреаційні зони	Проведення робіт з розчищення, днопоглиблення і регулювання русла річок, будівництво/реконструкція/ модернізація очисних споруд у межах водних об'єктів	Для зменшення впливу на ділянках, що належить до земель водного фонду будуть використовувати лише справне обладнання та спецтехніку для запобігання виникнення аварійних ситуацій. Окрім того, роботи не будуть проводитись у нерестовий період. Буде забезпечено дотримання вимог ЗУ «Про охорону земель», а роботи не будуть проводитись у період масового розмноження диких тварин. Буде забезпечено обмеження в'їзду транспортних засобів на територію

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

		рекреаційної зони та уникнення засмічення рекреаційної зони.
Землі природно – заповідного фонду та землі територій та об’єктів, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, господарську цінність	Проведення робіт з розчищення, днопоглиблення і регулювання русла річок, будівництво/реконструкція/ модернізація очисних споруд	У разі проведення робіт у межах об’єктів ПЗФ, Смарагдової мережі та інших природоцінних територій буде забезпечено дотримання вимог статті 7 та інші Закону України «Про природно-заповідний фонд України» щодо режиму територій та об’єктів природно-заповідного фонду, охорони дикої флори та фауни і природних середовищ існування на території Смарагдової мережі, збереження водно-болотних угідь міжнародного значення та їхньої флори й фауни. Зокрема, на використання земельної ділянки або її частини в межах природно-заповідного фонду може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Обмеження (обтяження) підлягає державній реєстрації і діє протягом строку, встановленого законом або договором.
Відходи	Під час проведення будівництва та реконструкції можливе утворення відходів (шини, машинні фільтри, будівельне сміття і тд). У разі відсутності організованого збирання та своєчасного вивезення сміття можуть виникнути несанкціоновані звалища відходів, стихійних смітників у межах смуг вулиць та доріг населених пунктів, зонах рекреації, на берегах водних об’єктів.	Для мінімізації впливу від утворення відходів необхідно: - забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо; - вирішення питання щодо роздільного збору відходів, а саме: контейнерів для збирання ТПВ та роздільного збирання ТПВ; - регулювання та організація збору й своєчасного вивезення сміття.

Підп. і дата	Зм. інв. №	№ № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.

Окрім вищеперерахованих заходів, дієвим інструментом для запобігання негативному впливу та вчасного реагування на нього є проведення післяпроектного моніторингу. Особливості такого моніторингу, а саме періодичність та компонент, що відстежується визначаються до кожного проєкту окремо у процесі проведення оцінки впливу на довкілля.

Вказані негативні впливи є тимчасовими та після завершення робіт припиняться. Аналізуючи заходи ПУРБ, довгострокового негативного впливу від їх реалізації не прогнозується. Водночас, виконання заходів, передбачених проєктом ПУРБ, позитивно впливатиме на довкілля, зокрема якість МПВ та МПЗВ.

Нижче додатково запропоновані доцільні та досяжні заходи (ДДЗ), які передбачається вжити на етапах реалізації плану.

Узагальнений перелік заходів, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків у досягненні стратегічних цілей та завдань ПУРБ:

1. Організація і впровадження ефективної системи постійного моніторингу фактичного впливу на довкілля реалізації заходів та проєктів ПУРБ, включаючи добір кваліфікованих експертів, формування зворотного зв'язку та здійснення процедур можливого коригування чи внесення змін до проєктів за даними моніторингу складових стану довкілля.

2. Забезпечення системи постійного моніторингу необхідними технічними засобами (аналітичні приладові комплекси та регіональні мережі їх розміщення на території області) і комп'ютерною технікою та ліцензованим програмним забезпеченням, а також – стандартизованими методиками вимірювань стану довкілля і обчислення та узагальнення результатів вимірювань складових стану довкілля.

3. Формування системи інформування громадськості та організації ефективних форм громадського обговорення щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків впливу на складові довкілля у процесі виконання заходів та проєктів ПУРБ, у т.ч. на основі даних моніторингу та з формуванням пропозицій і рекомендацій громадськості.

На всіх етапах реалізації ПУРБ заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі згідно вимог Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону земель» тощо.

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 176
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат			

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Даний розділ містить обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, прогноз впливу на навколишнє середовище, виходячи із особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Програма спрямована на координування дій Міндовкілля, Держводагентства, Держгеонадр, Держекоінспекції, Сіверсько-Донецького БУВР та іншими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з метою покращення екологічного стану водних ресурсів басейну Дону.

8.1 Виправдані альтернативи

На етапі складання Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки було розглянуто дві виправдані альтернативи, а саме:

- альтернатива 1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження проєкту ПУРБ.

- альтернатива 2: затвердження ПУРБ у запропонованій редакції.

Проте, під час складання даного Звіту СЕО з урахуванням пропозицій/зауважень від органу виконавчої влади - Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, авторами пропонується розгляд наступних альтернатив:

- альтернатива 1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження проєкту ПУРБ.

- альтернатива 2: затвердження ПУРБ з повним об'ємом заходів, що зазначені у Додатку 11 до проєкту ПУРБ та можливістю внесення доповнень і змін до затвердженої ПЗ.

Інс. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					177
					проєкту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

- альтернатива 3: затвердження ПУРБ зі зменшеною кількістю заходів з метою економії коштів державного і місцевих бюджетів, враховуючи важку військово – політичну ситуацію в Україні.

Наслідки від прийняття альтернативи 1

У разі незатвердження проєкту ПУРБ існує висока вірогідність погіршення стану МПВ та МПЗВ району басейну річки Дон. З часом через застарілість або взагалі відсутність очисних споруд екологічний стан з «доброго» може досягти рівня «поганого»/«дуже поганого», а хімічний стан річок з «доброго» може досягти рівня «недосягнення доброго».

Окрім того, без діючої мережі моніторингу підземних вод неможливо відстежувати стан МПЗВ, а саме ступінь їх виснаження та відповідність якісного складу ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Наслідки від прийняття альтернативи 2

Альтернативою 2 передбачається затвердження ПУРБ з повним об'ємом заходів, що зазначені у Додатку 11 до проєкту ПУРБ та можливістю внесення доповнень і змін до затвердженої ПЗ. Так, у програмі заходів (ПЗ) заплановано реалізацію 205 заходів (основних та додаткових).

Програма заходів ПУРБ Дону розроблена Сіверсько-Донецьким БУВР та РОВР у Харківській області відповідно до Методичних рекомендацій та Порядку розроблення ПУРБ спільно з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, неурядовими громадськими організаціями (далі – НГО), науково-освітніми установами (далі – НОУ) та іншими заінтересованими сторонами з урахуванням пропозицій та рішень басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону.

Окрім того, запропоновані заходи розроблялись з урахуванням головних водно – екологічних проблем басейну та результатів моніторингу на відповідних пунктах спостережень. Тому, прийняття програми заходів в повному обсязі дозволить комплексно підійти до питання досягнення/підтримання «доброго» стану вод району басейну річки Дон та забезпечення збалансованого інтегрованого управління водними ресурсами, що не виснажує природні екосистеми.

Оскільки, велика частина територій району басейну річки Дон наразі окупована країною-агресором – рф, виконання деяких заходів Плану є нереальним. Спрогнозувати терміни закінчення бойових дій на даних територіях неможливо. Тому, протягом реалізації Плану (2025-2030 роки) оптимальним варіантом є передбачити механізми, які дозволили б вносити

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк

зміни та доповнювати заходи Плану. Після деокупації територій Луганської, Донецької та Харківської областей і проведенні обстежень гідротехнічних споруд та дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод виникне необхідність у запровадженні нових заходів або зміни затверджених.

У разі неможливості внесення змін до ПЗ, для територій, що постраждали від військових дій необхідно буде прийняття окремих програм, стратегій, планів, що призведе до значних витрат часу, які недопустимі особливо при розгляді МПВ та МПЗВ, що постраждали від воєнних дій.

Наслідки від прийняття альтернативи 3

Виправдана альтернатива 3 передбачає затвердження ПУРБ зі зменшеною кількістю заходів з метою економії коштів державного і місцевих бюджетів. У проєкті ПУРБ проведена загальна оцінка ефективності запропонованих заходів для МПВ. За аналізом економічної ефективності визначено заходи з дуже високим, високим, середнім, низьким та дуже низьким рівнем ефективності. Так пропонується із ПЗ виключити заходи із низьким та дуже низьким рівнем ефективності.

До групи з низьким рівнем ефективності віднесено 32 заходи, загальною вартістю 2 421,5 млн. грн (6,9% від вартості всіх заходів):

- 18 заходів з реконструкції очисних споруд промислових підприємств;
- 11 заходів з ревіталізації річок, встановлення прибережних захисних смуг;
- 3 заходи з проведення екологічних кампаній та акцій.

Соціальний вплив очікується приблизно на 727,4 тис.осіб.

До групи з дуже низьким рівнем ефективності віднесено 6 заходів, загальною вартістю 33,55 млн. грн (0,1% від вартості всіх заходів):

- 2 заходи з реконструкції очисних споруд промислових підприємств;
- 4 заходи з ревіталізації річок, встановлення прибережних захисних смуг.

Соціальний вплив очікується приблизно на 50,5 тис.осіб

Хоча, ефективність таких заходів визначена, як низька та дуже низька, проте їх виконання сприятиме вирішенню ГВЕП №3, ГВЕП №4 та інших. Це є комплексним підходом, який дозволить покращити водні ресурси у межах всього річкового басейну, а не лише окремих територій.

Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію за альтернативою 1 існує висока ймовірність погіршення екологічного і хімічного стану МПВ та хімічного і кількісного стану МПЗВ,

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					179
					проекту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

що у свою чергу впливатиме на здоров'я мешканців населених пунктів у межах басейну.

У разі слідування за альтернативою 3 не вдасться комплексно вирішити визначені водно – екологічні проблеми басейну, а кількість МПВ, що не досягнуть доброго екологічного потенціалу збільшиться.

Найоптимальнішим варіантом за результатами аналізу визначено прийняття альтернативи 2, тобто затвердження ПУРБ з повним переліком заходів та можливістю внесення доповнень і змін у ПЗ. ПУРБ є єдиним документом державного планування, який сприяє впровадженню управління водними ресурсами за басейновим принципом та повинен забезпечити системне, скоординоване та послідовне виконання заходів, спрямованих на досягнення/ підтримання «доброго» стану вод у межах району річкового басейну. Впровадження повного переліку заходів є ефективним кроком, адже дозволить вирішити визначені на даному етапі водно – екологічні проблеми басейну та, відповідно, покращити якість водних ресурсів. Також можливість внесення доповнень та змін до затвердженої ПЗ протягом терміну реалізації плану сприятиме оперативному та комплексному вирішенні екологічних проблем на територіях, що були окуповані. Після проведення попередніх гідротехнічних обстежень та аналізу якості МПВ та МПзВ органи виконавчої влади матимуть змогу за результатами досліджень затвердити високоефективні заходи для покращення екологічного і хімічного стану річок, та кількісного і хімічного стану підземних вод.

8.2 Використані методи при складанні Звіту

Під час складання СЕО до ПУРБ використовувались такі основні методи:

- використання даних, наявних в ПУРБ, регіональних доповідях про стан навколишнього природного середовища, екологічних паспортах областей, дані Державного управління статистики, дані Держводагенства, інформації, яка включена в інші акти законодавства та програми, які мають відношення до проекту документу державного планування, дані моніторингу стану довкілля, експертні оцінки; інша доступна інформація;

- використання таких аналітичних методів, як порівняльний аналіз, аналіз тенденцій, SWOT-аналіз;

- методи участі громадськості: інформування, консультування, коментування, обговорення.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					180
					проекту Плану управління річковим басейном Дону					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Стратегічна екологічна оцінка ПУРБ здійснювалася в спосіб, що передбачав такий алгоритм дій:

- 1) визначення ключових екологічних проблем району басейну річки Дон;
- 2) проведення оцінки стану довкілля й виявлення трендів, характерних для окремих компонентів навколишнього середовища та стану здоров'я населення у межах басейну;
- 3) аналіз відповідності цілей ПУРБ стратегічним цілям державної екологічної політики;
- 4) розробка заходів з пом'якшення ймовірних негативних впливів реалізації ПУРБ;
- 5) формулювання пропозицій щодо моніторингу; підготовка звіту про СЕО ПУРБ.

8.3 Труднощі, що виникли у ході розробки звіту СЕО

При підготовці Звіту про СЕО були виявлені наступні труднощі:

- у зв'язку з окупацією територій Луганської та Донецької областей військами РФ відсутні достовірні та оперативні дані щодо якості МПВ та МПЗВ за 2022-2023 рік;
- відсутність рекомендацій щодо вибору методів аналізу відповідно стадії ДДП;
- відсутність методик, які дозволяють здійснювати довгострокові прогнози впливу планованої діяльності на довкілля.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	181

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Програма моніторингу складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету, ключові індикатори та критерії для оцінки. Порядок здійснення моніторингу затверджено Постановою Кабінету Міністрів України №1272 від 16.12.2020 р «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»(далі – Постанова).

Для здійснення моніторингу замовник документа державного планування розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки та транскордонних консультацій (у разі їх проведення). Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, короткострокових (на один рік), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, необхідно визначити:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проспекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
Зм. інв. №						
інв. № дубл.						
Підп. і дата						
інв. № підп.						
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		182

стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;

- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;

- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Моніторинг наслідків виконання ПУРБ заплановано проводити один раз на рік. Оскільки ПУРБ є документом державного планування з обмеженим терміном дії, пропонується здійснювати моніторинг його виконання, обмежившись періодом починаючи з наступного року після прийняття Плану до кінця строку його дії - 2030 року.

Оскільки, заходи ПУРБ покликані на досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод відстеження ефективності виконаних заходів прямо пов'язане із дослідженнями зміни якості МПВ і МПЗВ.

Моніторинг поверхневих вод.

Моніторинг поверхневих вод здійснюється відповідно до Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою КМУ від 19 вересня 2018 р. № 758. Суб'єктами державного моніторингу вод є Міндовкілля, Держводагентство та ДСНС України.

Щороку починаючи з 2020 року програми моніторингу масивів поверхневих вод затверджуються відповідними наказами Міндовкілля (від 31.12.2020 р. № 410, від 05.01.2022 р. № 1 та від 17.01.2023 № 27) та доводяться до виконання Держводагентством.

У РБР Дон протягом 2020-2022 рр. моніторинг здійснювався на 82 пунктах моніторингу на 67 МПВ, з них:

Підп. і дата	Зм. інв. №	№. № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					183
просекту Плану управління річковим басейном Дону					(2025-2030)					
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

- на транскордонних МПВ, визначених відповідно до міждержавних угод про співробітництво – 6 пунктів;

- на МПВ, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення – 6 пунктів.

Починаючи з жовтня 2022 року, на виконання п. 2 протоколу виїзної наради під головуванням Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України щодо обрахунку оцінювання шкоди, завданої довкіллю Харківської області внаслідок збройного вторгнення РФ, в тому числі на деокупованих територіях, здійснюється дослідницький моніторинг масивів поверхневих вод Харківської області. До Програми дослідницького моніторингу (наказ Держводагентства від 05.10.2022 № 117) включено 17 пунктів моніторингу на річках Сіверський Донець, Вовча, Великий Бурлук, Уди, Лопань, Харків, Липець, Мож та Оскіл.

Перелік пунктів моніторингу поверхневих вод РБР Дон зазначено у Додатку 6 до ПУРБ.

Ефективність запропонованих заходів відображається на зміні таких характеристик, як гідроморфологічний, хімічний, екологічний стан та екологічний потенціал для МПВ та кількісний і хімічний стан МПЗВ. У зв'язку з цим моніторинг ефективності реалізованих заходів ПУРБ базуватиметься на індикаторах, що наведені у таблиці 9.1.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					184
проскту Плану управління річковим басейном Дону					(2025-2030)					
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 9.1 Індикатори, що відображають наслідки виконання ПУРБ для поверхневих вод

Компонент довкілля	Характеристика	Метод визначення	Одиниці виміру	Періодичність
МПВ	Гідроморфологічний стан	Здійснюється згідно з Методикою, затвердженою наказом УкрЦГМ №23 від 19.02.2019 р. за п'ятьма класами.	<u>клас</u> «відмінний», «добрий», «задовільний», «поганий», «дуже поганий»	Періодичність відбору проб повинна відповідати вимогам, зазначених у Додатку 1 до Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 758
	Хімічний стан	Базується на визначенні концентрацій пріоритетних речовин зазначених у Директиві 2008/105/ЄС із врахуванням Директиви 2013/39/EU250, де встановлено граничні значення екологічних нормативів якості. В Україні на даний час для оцінки стану МПВ наказом Мінприроди від 6 лютого 2017 року № 45, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20 лютого 2017 року за № 235/30103 визначено перелік показників, екологічні нормативи якості для яких встановлено у Додатку 8 наказу Мінприроди від 14.01.2019 №5 «Про затвердження Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод». Для оцінки хімічного стану МПВ використовувалися статистично оброблені дані вимірювань вмісту	<u>клас</u> «добрий», «недосягнення доброго»	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном Дону
(2025-2030)

Екологічний стан	забруднюючих речовин у поверхневих водах, проведені у 72 пунктах моніторингу за 2021 рік, а саме: середнє та максимальнє значення.		
	Визначення екологічного стану масиву поверхневих вод здійснюється за біологічними, гідро-морфологічними, хімічними та фізико-хімічними показниками, які узагальнено характеризують стан. Віднесення МПВ до певного екологічного стану здійснюється відповідно до наказу Мінприроди від 14.01.2019 №5 «Про затвердження Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод».	стан «відмінний», «добрий», «задовільний», «поганий», «дуже поганий»	
	Визначення екологічного потенціалу для штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод здійснюється за біологічними та фізико-хімічними показниками, наведеними у додатку 7 до «Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод».	клас добрий», «задовільний», «поганий», «дуже поганий»	

Моніторинг підземних вод.

Кількісний та хімічний стан підземних вод контролюється в рамках державної системи моніторингу підземних вод і прогнозуються зміни стану як у природних умовах, так і під впливом діяльності людини. Кількісний та хімічний моніторинг проводиться в одних і тих самих спостережних свердловинах. Моніторинг проводиться як в безнапірних, так і в напірних водоносних горизонтах в умовах: природних, слабо порушених і порушених. Порушені умови досліджуються в межах експлуатаційних водозаборів.

Державний моніторинг підземних вод включає діагностичний та операційний моніторинг, показники і періодичність яких визначені згідно з ВРД і наведені у Додатку 2 Порядку здійснення державного моніторингу вод. Складовими державного моніторингу масивів підземних вод є моніторинг кількісних, хімічних і фізико-хімічних показників. Порядок здійснення державного моніторингу вод не визначає мережу моніторингу (зокрема кількість пунктів моніторингу), але встановлює періодичність і досліджувані показники. Складовими державного моніторингу підземних вод є моніторинг кількісних, хімічних та фізико-хімічних показників.

Станом на кінець 2023 року оцінка МПЗВ за даними моніторингу за станом підземних вод відсутня.

В суббасейні Сіверського Дінця РБР Дон у межах Харківської, Донецької і Луганської областей мережа моніторингу підземних вод складалася з 275 спостережних свердловин 1961-1982 рр. та 2019 р. буріння.

З початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну в 2022 р. моніторинг був припинений остаточно, оскільки було призупинене виконання державної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року, в рамках якої відбувалося проведення і фінансування моніторингу, тому першочерговим завданням є можливість його відновлення.

Індикатори, що відображають наслідки виконання ПУРБ для підземних вод представлено у таблиці 9.2.

Таблиця 9.2. Індикатори, що відображають наслідки виконання ПУРБ для підземних вод

Суб'єкт моніторингу	Найменування показника	Періодичність
Діагностичний моніторинг**		
Держгеонадра	рівні	один-три рази на місяць

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата									
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк 187			

Температура, окисно-відновний потенціал, перманганатна окиснюваність, мінералізація	не менше ніж двічі на рік
макрокомпоненти: - кальцій, магній, натрій, калій, гідрокарбонатні іони, ферум загальний, флуор	чотири рази на рік
мікрокомпоненти	один раз на рік
забруднюючі речовини згідно з переліком, що затверджується Мінприроди	чотири рази на рік
специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини)	один раз на два-шість років
специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (уран, радій, радон та інші речовини)	

Операційний моніторинг***

Держгеонадра	Гідрогеологічний режим: рівні підземних вод	один п'ять разів на місяць
	жорсткість загальна, карбонатна, некарбонатна мінералізація	щокварталу, не менше ніж двічі на рік
	феноли нафтопродукти синтетичні поверхнево-активні речовини	один раз на один-два роки
	макрокомпоненти: гідрокарбонатні іони, кальцій, калій, магній натрій, силіцій, ферум загальний, флуор	щокварталу, не менше ніж двічі на рік
	мікрокомпоненти: алюміній, аргентум, берилій, кобальт, купрум, манган, молібден, нікель, селен, стронцій, хром, цинк	один раз на рік
забруднюючі речовини згідно з переліком забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву	щокварталу, не менше ніж двічі на рік	

Підп. і дата	Зм. інв. №	№ дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

	поверхневих вод, що затверджується Мінприроди	
	специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини);	один раз на шість років
	специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (уран, радій, радон та інші речовини)	

** Дані уточнюються та доповнюються з урахуванням специфіки масиву.

*** Дані уточнюються та доповнюються з урахуванням специфіки масиву та за результатами діагностичного моніторингу.

Періодичність спостережень та перелік контрольованих показників для підземних вод визначено у додатку 2 Порядку здійснення державного моніторингу вод.

Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів здійснюватиметься моніторинг виконання ПУРБ, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення. Загальний перелік показників – індикаторів ступеня виконання заходів ПУРБ та їх ефективності представлено у таблиці 9.3.

Таблиця 9.3 Індикаторні показники ступеня виконання ПУРБ

Індикаторні показники ступеня виконання ПУРБ			
№	Суть заходу ПУРБ	Індиктор	Одиниця виміру
1	Будівництво/реконструкція/модернізація очисних споруд та мереж водовідведення, мереж каналізації	Кількість об'єктів, що збудовано, реконструйовано та модернізовано	одиниць
2	Будівництво/реконструкція/модернізація очисних споруд та мереж водовідведення, мереж каналізації	Обсяг очищених стічних вод	тис. м ³ / добу
3	Ревіталізація/ремеандрування річок	Протяжність ділянок відновлення, сумарна довжина поглиблення	км
4	Запобігання забруднення небезпечними речовинами з накопичувачів шляхом досліджень та моніторингу стану накопичувачів	Моніторинг стабільності гідротехнічних споруд (технічне обслуговування та здійснення екологічного моніторингу запобігання виникненню аварій та планування реагування на НС)	число відібраних проб

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат.

5	Інвентаризація поверхневих водних об'єктів та обстеження гідротехнічних споруд на водних об'єктах в районі басейну р. Дон в межах територіальних громад Харківської, Донецької та Луганської областей, територія яких перебувала під окупацією або в зоні активних бойових дій (після повного завершення бойових дій, деокупації та розмінування території)	Проведення комплексу заходів щодо обстеження гідротехнічних споруд на водних об'єктах в суббасейні р. Сіверський Донець, з метою забезпечення мінімізації ризиків затоплення територій (гідродинамічної небезпеки).	Перелік лінійних та площинних поверхневих водних об'єктів
6	Обстеження об'єктів водовідведення з наданням рекомендацій щодо необхідності та можливості їх відновлення в районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей (після повного завершення бойових дій, деокупації та розмінування території)	Обстеження об'єктів водовідведення, пошкоджених або зруйнованих внаслідок збройної агресії, для визначення завданої шкоди та можливості відновлення надання послуги з централізованого водовідведення.	Кількість обстежених об'єктів
7	Дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод району басейну річки Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей (після повного завершення бойових дій, деокупації та розмінування території)	Кількість відібраних проб води та проведених вимірювань вмісту забруднюючих речовин	число відібраних проб
8	Проведення досліджень з визначення впливу інвазійних видів на стан масивів поверхневих вод району басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей	Кількість здійснення натурних експедиційних досліджень та науково-дослідних робіт	число досліджень
9	Організація і проведення акцій з прибирання сміття берегів річок (водойм) в районі басейну р. Дон.	Проведення заходів у рамках відзначення Міжнародного дня чистих берегів (Всесвітнього дня прибирання) із залученням учнівської молоді, громадськості, мешканців з	число проведених заходів

Підп. і дата	Зм. інв. №	№ двубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

		прибирання сміття берегів річок (водойм) від побутового сміття, в т.ч. пластика.	
10	Проведення інформаційних кампаній на регулярній основі щодо попередження забруднення та засмічення водних об'єктів, берегів річок та прилеглої території побутовими відходами, в т.ч. пластиком, в районі басейну р. Дон.	Проведення тематичних лекцій, виховних годин у навчальних закладах; друкування та розповсюдження листівок, інших інформаційних матеріалів щодо поводження з відходами та ощадливого ставлення до водних ресурсів; проведення тематичних семінарів, конференцій та інших заходів.	число проведених заходів, лекцій
11	Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів району басейну річки Дон в межах Донецької, Луганської та Харківської областей	Протяжність встановлених водоохоронних зон	км

Держводагентство протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розмістить на своєму офіційному веб-сайті (<https://davr.gov.ua/>) та внесе до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений документ державного планування (крім інформації, яка відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом), рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, і письмово повідомить про це Міндовкілля.

Результати моніторингу будуть оприлюднюватись на офіційному веб-сайті (<https://davr.gov.ua/>) та Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку. У звітах про виконання заходів ПУРБ будуть фіксуватись та аналізуватись:

- а) виконання кожного завдання проекту;
- б) невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;
- в) потреби у фінансуванні;
- г) пропозиції щодо вдосконалення діючої системи прийняття рішень.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						191
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат		

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Транскордонна співпраця з питань природокористування спільними водними об'єктами є невід'ємною часткою підтримки важливих заходів водного господарства обох країн, зокрема: системи попередження населення про небезпечні гідрометеорологічні явища та запобігання масштабним аваріям і руйнуванням.

Транскордонний басейн річки Дон розташований на території двох країн: України та російської федерації.

В РБР Дон налічується 24 річки, які перетинають державний кордон: у суббасейні Сіверського Дінця – 20, у суббасейні Нижнього Дону – 4.

Угоду між Україною та Російською Федерацією про спільне використання та охорону прикордонних водних об'єктів, підписану 19.10.1992 р. у м. Києві, припинено згідно з Постановою КМУ від 30.12.2022 № 1488 «Про припинення дії Угоди між Україною та російською федерацією про спільне використання та охорону прикордонних водних об'єктів».

Проведення робіт з реконструкції/будівництва очисних споруд, ревіталізації та ремеандрування русел річок може спричинити наступні наслідки:

- надходження додаткових ЗР у повітряний басейн за рахунок роботи спецтехніки;
- тимчасове погіршення прозорості та підвищення рівня каламутності води вниз за течією;
- зміна гідрологічних параметрів водотоку, в тому числі зміна рівню води, швидкості течії ізолювання окремих ділянок річки;
- збільшення у воді концентрації завислих речовин, які знижують біологічну активність водної системи в цілому;
- осаджування скаламучених зважених частинок на дно річки нижче за течією призводить до зменшення кількості донної спільноти;
- зміна хімічних характеристик середовища проживання, при попаданні і розчиненні у воді похованих в донному ґрунті і звільнених при його розробці хімічних речовин.

У зв'язку з наявністю транскордонних вод, що протікають на території рф ймовірно виникнення і транскордонного впливу. Проте, враховуючи той факт, що уряд України розірвав Угоду з рф у сфері водних відносин, українські фахівці не проводять з росіянами жодних спільних дій на транскордонних

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						192
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

водних об'єктах та не обмінюються інформацією у цій сфері, а збройна агресія РФ починаючи з 2014 року завдала/завдає значних збитків навколишньому природному середовищу України, у тому числі підземним та поверхневим водам, проведення транскордонних консультацій з країною-терористом (РФ) є недоцільним та неможливим.

На стадії СЕО доволі складно достовірно оцінити масштаб ймовірного транскордонного впливу. Адже, ПЗ не містить інформації щодо поетапності проведення робіт, терміну виконання робіт та техніки, що буде залучатись.

Реконструкція очисних споруд та ревіталізація річок відповідно до ст.3 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» підпадають під категорію видів планованої діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля. Тому, заплановані роботи повинні проходити оцінку впливу на довкілля, у процесі якої розробниками звіту ОВД повинні бути враховані проєктні рішення та відповідно проаналізований масштаб транскордонного впливу.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)</p>					Арк
										193
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

В резюме в більш короткому вигляді викладена основна інформація, наведена в пунктах 1-10 розділу «Зміст про СЕО» для широкої аудиторії.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) містить аналіз впливу реалізації ПЗ на різні компоненти навколишнього природного середовища та здоров'я населення.

Екологічні проблеми району басейну річки Дон були проаналізовані у розділі 4 даного Звіту.

Заходи ПУРБ зорієнтовані на досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод.

Доброго екологічного стану / потенціалу до 2030 року досягнуть 24 МПВ, з них 1 МПВ – це той, що станом на сьогодні є без ризику (для нього потрібно зберегти такий стан), 23 МПВ – це 3,3% МПВ від тих, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком недосягнення екологічних цілей і досягнуть екологічних цілей за рахунок впровадження заходів програми заходів.

Інші МПВ РБР Дон, які знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком (675 МПВ), можуть досягти доброго екологічного стану / потенціалу до 2036 або 2042 року за умов впровадження заходів із програми заходів.

Доброго хімічного стану до 2030 року досягнуть 631 МПВ – це ті, що станом на зараз є без ризику (для них потрібно зберегти такий стан), а 68 МПВ, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходяться під ризиком, досягнуть екологічних цілей не раніше 2036 р. або 2042 р., за умов впровадження заходів із ПЗ.

Серед визначених на нинішньому етапі робіт доброго кількісного стану до 2030 року досягнуть 33 МПЗВ, а доброго хімічного стану – 12 (31% від ідентифікованих МПЗВ). Решта 6 МПЗВ прогнозовано можуть досягти доброго кількісного стану не раніше 2042 року та 27 МПЗВ прогнозовано можуть досягти доброго хімічного (якісного) стану не раніше 2042 року за умов реалізації масштабних заходів зі зменшення навантаження від дифузних джерел забруднення.

ПУРБ передбачає реалізацію 205 заходів (основних та додаткових) з можливістю внесення доповнень та змін до затвердженої ПЗ. Основна частина

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк 194
Зм. інв. №						
№ № дубл.						
Підп. і дата						
Інв. № підп.						
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 року;
2. ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 року;
3. ЗУ «Про державні цільові програми» від 18.03.2004 року;
4. ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 року;
5. ЗУ «Про управління відходами» від 20.06.2022 року;
6. ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 року;
7. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 18.07.2019 № 260 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;
8. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10 серпня 2018 року № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;
9. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 29 грудня 2018 року № 465 «Зміни до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;
10. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Донецькій області за 2021 рік. – 2022
11. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Луганській області за 2021 рік. – 2022
12. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Харківській області за 2022 рік. – 2023
13. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Огляд стану імплементації Директив та Регламентів ЄС у сфері охорони та використання водних ресурсів / Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.
14. План управління ризиками затоплення для окремих територій у межах району басейну річки Дон на 2023–2030 роки;
15. Директиви ЄС у сфері управління водними ресурсами: довідник. – Рівне: «Волинські береги», 2019. – 224 с.
16. Головне управління статистики у Донецькій області [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.donetskstat.gov.ua/>

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку просекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)					Арк
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	196

34. План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року.

35. Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням.

36. Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року.

37. План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року.

38. Національний план управління відходами до 2030 року.

39. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

40. Національна економічна стратегія на період до 2030 року.

41. Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року та операційним планом її реалізації у 2022-2024 роках.

42. Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022-2024 роках.

43. Енергетична стратегія України на період до 2050 року.

44. Загальнодержавна цільова соціальна програма «Питна вода України» на 2022 - 2026 роки;

45. Л. І. ТКАЧ, О. Б. БОНДАР «ТИПОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ЛІСІВ ВОДОЗБОРІВ РІЧКИ СІВЕРСЬКИЙ ДОНЕЦЬ» ЛІСІВНИЦТВО І АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЯ. Харків: УкрНДІЛГА, 2015. – Вип. 126.

46. Рокитянський А.Б., Гамуля Ю.Г. Флора водойм східної частини Дніпровсько-Донецької западини. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Серія «Біологія», 2021, 37, 20–42.
<https://doi.org/10.26565/2075-5457-2021-37-2>.

47 Г. Л. Гончаров, Р. О. Новіцький. АДВЕНТИВНІ ВИДИ РИБ У БАСЕЙНІ РІЧКИ СІВЕРСЬКИЙ ДОНЕЦЬ.

Інс. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)	Арк
						198
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Додаток 1 Розміщення Повідомлення про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки на сайті Держводагенства України

The screenshot shows the website interface for the State Water Agency of Ukraine. At the top, there is a navigation bar with links: ПРО НАС, ДІЯЛЬНІСТЬ, ГРОМАДЯНАМ, ПРЕСЦЕНТР, ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ, ВОДОГОСПОДАРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ, and a search icon labeled 'Пошук'. Below the navigation bar, there is a breadcrumb trail: Home → News → Statement on the publication of statements on the strategic environmental assessment of projects. The main heading of the article is 'Повідомлення про оприлюднення Заяв про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєктів ПУРБ', published on 27.12.2023 at 17:27. On the left side, there are social media sharing icons for Facebook, Twitter, LinkedIn, and Google+. The main text of the article states that according to Article 10 of the Law of Ukraine 'On Strategic Environmental Assessment', the State Water Agency will start the procedure for strategic environmental assessment and publish the statements on its official website. It lists several projects: Dnipro (2025-2030), Dniester (2025-2030), Dnub (2025-2030), Danube (2025-2030), Vistula (2025-2030), Southern Bug (2025-2030), Pripyat (2025-2030), and Crimean (2025-2030). On the right side, there is a section titled 'Основні новини' (Main News) with three items: 1. 'Басейнова рада Сіверського Дінця та нижнього Дону погодила пропозиції до Плану заходів із захисту від шкідливої дії вод' (17.01.2024 17:28); 2. 'Відбулося засідання оновленої басейнової рада середнього Дніпра' (17.01.2024 15:00); 3. 'Басейнова рада річки Прип'ять провела чергове засідання' (17.01.2024 12:32). At the bottom of the news section, there is a link to 'Басейнова рада річок Західного' (16.01.2024 16:39).

Рисунок 1 Розміщення Повідомлення про заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки на сайті Держводагенства України

(<https://davr.gov.ua/news/povidmlennya-pro-oprilyudnennya-zayav-pro-viznachennya-obsyagu-strategichnoi-ekologichnoi-ocinki-proyektiv-purb->)

 → Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)

Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030)

опубліковано 27.12.2023 16:46

Державним агентством водних ресурсів України розроблено проект Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) та розпочато процедуру його стратегічної екологічної оцінки відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі – Закон).

Так, відповідно до частини 2 статті 10 Закону на офіційному вебсайті Державного агентства водних ресурсів України оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030).

Громадськість у межах строку громадського обговорення має право подати зауваження та пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030).

У рамках громадського обговорення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту документа державного планування просимо надавати письмові зауваження та пропозиції на поштову адресу: вул. Велика Васильківська, 8, м. Київ, 01024 або на електронну адресу: gbmp@davr.gov.ua з поміткою в темі листа «Пропозиції до заяви про СЕО».

Строк подання пропозицій та зауважень до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030) становить 10 днів з дня її оприлюднення. Пропозиції та зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

Заява про СЕО ПУРБ Дон

Основні новини

08.02.2024 15:46

15 лютого відбудеться публічний звіт Голови Держводагентства Михайла Янчука

08.02.2024 13:17

Михайло Янчук провів зустріч з представниками Швейцарської агенції розвитку та співробітництва (SDC-НА)

05.02.2024 15:58

Попередження про зміну

Рисунок 2 Розміщення Повідомлення про заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки на сайті Держводагентства України

<https://davr.gov.ua/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-zayavi-pro-viznachennya-obsyagu-strategichnoi-ekologichnoi-ocinki-proyektu-planu-upravlinnya-richkovim-basejnom-donu-20252030>

Додаток 2 Свідоцтво № 227

Свідоцтво № 227 від 15.11.2019 р. про проходження підвищення кваліфікації за темою «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та перший досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка»

Додаток 3 Свідоцтво №230

Свідоцтво №230 від 15.11.2019 р. про підвищення кваліфікації «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка».

Додаток 4 Свідоцтво №229

Свідоцтво №229 від 15.11.2019 р. про підвищення кваліфікації «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка».

